

Národní muzeum v přírodě

výroční zpráva
2020

Národní
muzeum
v přírodě

výroční zpráva 20'20

Národní
muzeum
v přírodě

Hanácké
muzeum
v přírodě

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Vysočina

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Zubrnice

Národní
muzeum
v přírodě

Valašské
muzeum
v přírodě

Vážené dámy, vážení pánové,

rok 2020 byl v historii Národního muzea v přírodě i v historii všech čtyř muzeí, kterými je tvořeno, zcela mimořádný. Poprvé se stalo, že muzea musela být po celou řadu jarních, podzimních a zimních měsíců úplně uzavřena a ve zbývající zkrácené letní sezóně

byl provoz značně omezen. Důvodem byl celorepublikový nouzový stav a nařízená opatření proti nové, agresivní a nebezpečné nemoci COVID-19. Omezeny a rušeny byly velké akce, festivaly a jarmarky, které tvoří top nabídku hlavní sezóny. Vůbec se nemohly konat oblíbené vánoční pořady. Z větší části musely být zrušeny výchovně vzdělávací programy pro děti. Lidé mohli navštěvovat muzeum a pohybovat se v něm pouze za dodržování přísných hygienických podmínek. Obtížné bylo i vnitřní fungování instituce, když bylo téměř vyloučeno cestování a setkávání se jak mezi kolegy, tak i s dalšími spolupracujícími organizacemi.

Po sedmi letech byl přerušen každoroční nárůst počtu návštěvníků, a naopak přišel obrovský propad návštěvnosti. Ten s sebou přinesl nemilý důsledek, a sice citelné snížení příjmů ze vstupného. Období, kdy bylo nutné rušit jednu akci za druhou, bylo neradostné. Pohled na muzeum zcela uzavřené pro návštěvníky byl smutný a situace se stala ještě více tíživou, když se nemoc začala objevovat i mezi zaměstnanci a spolupracovníky muzea.

Život v muzeu se ale nezastavil. V neztenčené míře pokračovala práce kurátorů, konzervátorů a restaurátorů, i práce techniků a řemeslníků. Podařila se řada plánovaných aktivit, jako vydávání publikací a otevření několika výstav. Intenzivnější byla práce na údržbě, opravách a příprava investičních akcí. Nadále fungoval vnitřní provoz a neustalo ani úsilí zprostředkovat lidem naše kulturní bohatství. Naopak jsme hledali nové přístupy a nové způsoby práce a také jsme je nacházeli.

Když jsme byli nuceni zrušit téměř celou letní nabídku velkých programů, připravili naši pracovníci operativně celou škálu alternativních pořadů a aktivit. Všechna naše muzea přichystala bohatou nabídku speciálních tematických prohlídek, řemeslných ukázek, workshopů, menších programů a her pro děti i dospělé, a to nejen o víkendech, ale i v průběhu týdne. Přinášeli jsme jinou nabídku, než jakou jsou naši návštěvníci zvyklí a bylo to přijato vstřícně.

Zrušené vánoční programy jsme nahradili rozsáhlými online aktivitami. Poprvé jsme přistoupili k živému přenosu vánočních pořadů. Poprvé také vznikly videorecepty, zajímavé podcasty a tvořivé dílny s řadou nápadů pro děti. Hledali jsme cestu, jak ukázat, že muzea i přes zavřené dveře mohou návštěvníkům nabídnout vánoční atmosféru a zpříjemnění svátečních chvil.

Při práci jsme začali mnohem intenzivněji komunikovat formou videokonferencí. Osobní kontakt to sice úplně nenahradí, ukázalo se však, že i takto lze komunikovat efektivně a tento způsob práce zřejmě budeme v nějaké podobě využívat i v budoucnu. Například zavedení pravidelných „videokonferenčních“ setkání ředitelské rady, nejvyššího orgánu propojujícího jednotlivá muzea s generálním ředitelstvím, nám umožnilo uskutečňovat tato setkání v rozsahu a četnosti dříve nemyslitelných. Využití techniky nám tak pomohlo zlepšit komunikaci a zrychlit řešení problémů.

Propad příjmů nám z podstatné části kompenzoval náš zřizovatel, Ministerstvo kultury České republiky. To nám umožnilo těžké období překonat. Díky tomu jsme nemuseli žádného zaměstnance propustit. Naopak jsme mohli dále provádět ve všech muzeích potřebnou údržbu a opravy. Získali jsme dokonce další investiční prostředky pro rozvoj a budování našich muzeí.

Valašské muzeum v přírodě v roce 2020 slavilo krásné 95. výročí svého vzniku. K jeho připomenutí a uctění byla připravena celá řada událostí, ať už pro zaměstnance nebo pro veřejnost. Bohužel situace s nařízeními a opatřeními proti nemoci COVID-19 si i tady vynutila zrušení velké části plánovaných akcí.

Přesto muzeum své výročí oslavilo důstojně. Neboť co může být pro muzeum větším úspěchem a darem než zdařilé dokončení více než šest let trvající kompletní obnovy vyhořelého objektu Libušín na Pustevnách, jeho slavnostní otevření a uvedení do provozu? Rekonstrukce Libušína a oprava vedle stojící Maměnky znamenala obnovu národní kulturní památky, jejíž proslulost přesahuje hranice České republiky. Ukázala špičkovou kompetenci, vysokou náročnost a důslednost muzea při ochraně kulturního dědictví. Pozoruhodné je, že stále existuje řemeslný um a dovednost umožňující podobnou obnovu na velmi vysoké odborné úrovni. Pilířem úspěchu bylo zapojení a vynikající spolupráce mnoha institucí i jednotlivců a skvělá podpora našeho zřizovatele, Ministerstva kultury. Za to všechno musíme velmi děkovat.

Dovolím si s hrdostí říci, že přes nelehké období odvedli naši lidé, pracovníci našich muzeí, obrovský kus práce, prokázali kreativitu, nasazení, vůli ke zlepšení a za to si zaslouží velké poděkování.

Ing. Bc. Jindřich Ondruš
generální ředitel

VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI ROKU

Muzeum v přírodě Vysočina má novou ředitelku

1. července 2020 došlo po dvaceti třech letech ke změně ve vedení Muzea v přírodě Vysočina (dále jen MPV). V jeho čele stanula historička doktorka Magda Křivanová, která přes třicet let pracovala na odborném úseku muzea a je uznávanou odbornicí v oblasti lidových technických staveb a památkové péče. Nahradila tak dlouholetou ředitelku doktorku Ilonu Vojancovou, za jejíž vedení se MPV rozvinulo v jednu z nejvýznamnějších institucí svého druhu v České republice a nejnavštěvovanějších památek Pardubického kraje. Doktorka Vojancová v muzeu nadále pracuje jako odborná pracovnice a předává své zkušenosti mladému týmu historiků a etnologů.

■ Nová ředitelka MPV Magda Křivanová

Významné životní jubileum Františka Ledvinky

V roce 2020 oslavil 80. narozeniny emeritní ředitel Muzea v přírodě Zubrnice (dále jen MPZ) doktor František Ledvinka. Proti-epidemická opatření nedovolila velkolepý rozměr oslavy. Na půdě muzea, které založil a vtisknul mu jeho současnou podobu, i přesto proběhla připomínka tohoto významného dne za účasti jeho nejbližších spolupracovníků. Oslavu příznačně doprovodilo promítání diapositivů s vyprávěním zážitků, které se podařilo autorovi za jeho dlouhý a naplněný život věnovaný muzeím v přírodě nashromáždit.

■ Jubilující František Ledvinka

■ Slavnostní otevření Libušína 30. 7. 2020

Libušín znovuzrozený

Po šesti letech mimořádně intenzivní práce širokého týmu odborníků různých profesí byla znovu pro veřejnost otevřena národní kulturní památka Libušín na Pustevnách, téměř z 90% zničená požárem v roce 2014. Slavnostní otevření Libušína s osobní účastí ministra kultury Lubomíra Zaorálka, předsedy parlamentu Radka Vondráčka, olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera, hejtmanů Zlínského a Moravskoslezského kraje a dalších významných hostů proběhlo dne 30. července 2020 za nadšené podpory veřejnosti. Jako výraz poděkování za solidaritu a finanční i morální podporu probíhaly po celý měsíc srpen komentované prohlídky zdarma, při nichž obnoveným objektem Libušína prošlo 18 200 návštěvníků. Valašské muzeum v přírodě (dále jen VMP) zároveň připravilo výstavu *Libušín znovuzrozený* a vydalo fotografickou publikaci zachycující průběh rekonstrukce *Libušín: Vzkříšení slavné stavby Dušana Jurkoviče*. Libušín od října loňského roku znovu slouží v celé své kráse a důstojnosti svému původnímu účelu, tedy jako jídelna pro turisty, tak jak tomu bylo po mnoho desetiletí. Práce týmu odborníků VMP a realizačních firem byla na podzim oceněna cenou premiéra České republiky Grand Prix Patria Nostra. Slavnostní otevření Libušína a navazující akce byly zároveň oslavou 95. výročí založení muzea.

Hanácké muzeum v přírodě zachránilo unikátní stodolu z 16. století

Na první pohled obyčejná roubená stodola stála původně za selskou usedlostí čp. 3 ve Skaličce u Hranic v okrese Přerov, tedy takřka na okraji Hané. Stavba byla dendrochronologicky datována do roku 1560, což ji řadí k nejstarším dřevěným objektům na území naší země. Další zajímavostí je roubená konstrukce, která není sestavena z klasických tesaných trámů, ale z mohutných kuláčů o průměru kolem 50 cm rozštípnutých na poloviny. Stodola byla v loňském roce demontována a převezena na konzervátorské pracoviště v Rožnově pod Radhoštěm k ošetření, znovusestavení a nahrazení nepoužitelných originálních částí. V roce 2021 bude převezena do Hanáckého muzea v přírodě v Příkazích (dále jen HMP), kde bude sloužit jako doklad podoby dřevěných staveb na Hané před masivním rozvojem hliněné architektury. Bude tak zachráněn jeden z posledních ohrožených dokladů původně dominantně rozšířeného dřevěného stavitelství v nížinných částech Moravy.

■ Rekonstrukce transferované stodoly ze Skaličky

■ Komentovaná prohlídka *Bylinkové povídání* ve VMP

Nezvyklá sezona – nová muzejní dobrodružství

Významné omezení kulturního života v loňském roce inspirovalo pracovníky Národního muzea v přírodě (dále jen NMvP) k vymýšlení nejrůznějších způsobů, jak obohatit běžné prohlídky a přinést návštěvníkům více poznání i zábavy. Vznikly tak série komentovaných prohlídek s odbornými pracovníky o historii a současném fungování muzeí, ale i o bylinkách, písničkách, sakrálních památkách nebo regionálních osobnostech. Muzea připravovala pro děti zážitkové a objevné hry a stezky, dílny na výrobu hraček či modrotiskových výrobků a řadu dalších aktivit. Zatímco se velká část muzeí pokoušela o inovativní využití online prostoru, NMvP vsadilo na své jedinečné prostředí, které vybízí k lidskému kontaktu a vloni tak činilo oproti jiným letům v malém, o to však intenzivnějším měřítku.

Masopustní obchůzky z Hlinecka aneb Deset let světovým kulturním dědictvím

V roce 2020 uplynulo deset let od zápisu vesnických masopustních obchůzek a masek z Hlinecka na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO, o nějž se zásadní měrou zasloužilo MPV. Muzeum připomenulo toto výročí výstavou umístěnou na Veselém Kopcí ve statku z Mokré Lhoty. Vý-

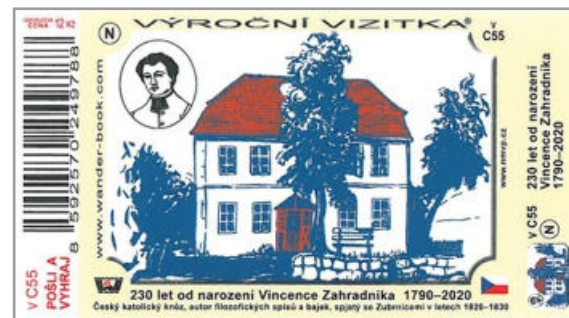

■ Výstava k hlineckému masopustu v MPV

stava návštěvníkům mimo jiné poprvé přiblížila peripetie a celý proces předcházející zápisu na seznam UNESCO.

Výročí 230 let od narození Vincence Zahradníka

V roce 2020 si MPZ připomnělo několika událostmi výročí 230 let od narození kněze a autora filozofických spisů a bajek Vincence Zahradníka a 200 let od jeho příchodu do Zubnic, kde působil v místní farnosti. Ve spolupráci s Centrem Vincence Zahradníka připravilo muzeum na poslední zářijovou sobotu *Den s Vincencem* – speciální prohlídky míst v obci spjatých s touto významnou osobností českého národního obrození. Obě instituce společně u této příležitosti navrhly a daly do prodeje výroční turistickou vizitku.

■ Turistická vizitka k výročí Vincence Zahradníka

■ Předvánoční online seriál na webu

Vánoční programy pouze online

Přetrvávající epidemiologická situace a vládní opatření neumožnily uskutečnit žádný z plánovaných vánočních programů jednotlivých muzeí. Tato skutečnost vedla k tvorbě originálních forem online prezentací na webových stránkách a sociálních sítích. Výsledkem a společným výstupem všech čtyř muzeí byla soutěž na facebookovém profilu NMvP *Adventní okénka muzeí otevřená*. Té se zúčastnilo téměř 400 aktivních soutěžících, kteří během čtyř týdnů vyplňovali a zaslali formuláře s odpověďmi na soutěžní otázky. Každé muzeum po celou dobu adventu přibližovalo lidem nespočet lidových tradic formou vyprávění, fotografií, videí a podcastů. Návštěvníci webu si podle videonávodů mohli upéct tradiční vánoční pečivo nebo nazdobit stromeček jako před sto lety. Prudký nárůst zájmu o náš web a sociální sítě byl dokladem, jak moc předvánoční atmosféra muzeí v přírodě svým návštěvníkům chyběla.

Budoucí areál Kolibiska má vybrány expoziční objekty

VMP před několika lety zahájilo projekt přípravy nového areálu s názvem Kolibiska, který přirozeně naváže na Valašskou dědinu jako ukázka způsobu života a hospodaření v nejvyšších partiích okolních horstev Beskyd a Javorníků. Odborný a technický úsek muzea celý rok intenzivně pracoval na dokončení výběru objektů v terénu a jejich získání pro transfer. První čtyři stavby byly přeneseny do muzea, tři z nich byly postaveny v tesařské hale a po výměně degradovaných prvků znovu rozebrány a umístěny na určeném místě v novém areálu tak, aby jejich poloha co nejdříve odpovídala původní lokaci a zároveň byly zachovány logické regionální souvislosti. Zásadním posunem byla také práce na přípravě projektové dokumentace pro územní rozhodnutí a stavební povolení ve spolupráci s firmou Janča Architect. Příprava nového areálu zahrnuje nejen transfer objektů, ale především vytvoření promyšlené odborné koncepce a interpretačního plánu a také navržení komunikací, inženýrských sítí či provozních a obslužných objektů.

■ Jeden z objektů vybraných k transferu

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Národní muzeum v přírodě je státní **příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury České republiky** se sídlem na Maltézském náměstí 471/1, 118 11 Praha 1 (dále jen MKČR).

Bylo zřízeno úpravou zřizovací listiny **Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm dne 11. prosince 2018** ve smyslu ustanovení §3 odst. 1 zákona č. 203/2016 Sb. o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Název:	Národní muzeum v přírodě, příspěvková organizace
Statutární zástupce:	Ing. Bc. Jindřich Ondruš, generální ředitel
Adresa:	Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
Telefon:	+420 571 757 111
E-mail:	muzeum@nmvp.cz
Datová schránka:	8xzf4vx
Webové stránky:	www.nmvp.cz
IČ:	00098604
DIČ:	CZ00098604
Bankovní spojení:	Česká národní banka, číslo účtu 138851/0710
Organizační složky:	Hanácké muzeum v přírodě Muzeum v přírodě Vysočina Muzeum v přírodě Zubrnice Valašské muzeum v přírodě

POSILÁNÍ A CÍLE ORGANIZACE

Posláním NMvP je v souladu s jeho zřizovací listinou získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti **sbírky muzejní povahy**. NMvP jako **výzkumná organizace** zapsaná v seznamu Ministerstva školství a tělovýchovy provádí základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se těchto sbírek a prostředí, z něhož jsou získávány a šířeny výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií.

Sběrná oblast, z níž jednotlivé složky NMvP primárně shromažďují nemovité i movité doklady k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury, zahrnuje tyto regiony: Valašsko, Těšínské Slezsko, Haná, Horácko, Chrudimsko, Litomyšlsko, severozápadní Čechy, České Středohoří a jejich přechodové oblasti.

Vedle sbírkotvorné a vědecko-výzkumné činnosti se NMvP zaměřuje na **chov původních plemen hospodářských zvířat a pěstování původních odrůd zemědělských plodin**. Věnuje se výzkumu, ochraně a prezentaci **nemateriálního kulturního dědictví**. Vydává a veřejně šíří **periodické i neperiodické publikace**. Samostatně nebo ve spolupráci s jinými subjekty **pořádá odborné konference, sympózia a semináře**. Dalším těžištěm práce NMvP je realizace **kulturních a vzdělávacích programů, přehlídek a festivalů**, zejména se zaměřením na folklor, ukázky tradičních řemesel a lidové výroby a každodenní život i sváteční chvíle obyvatel českého, moravského a slezského venkova.

Součástí NMvP je **Metodické centrum pro muzea v přírodě** (dále jen MC), jehož hlavním posláním je napomáhat rozvoji oboru muzejnictví v přírodě formou experimentálního a aplikovaného výzkumu, šířením jeho výsledků a formou metodické a konzultační činnosti.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

V roce 2020 mělo NMvP k 31. 12. následující průměrný přepočtený stav zaměstnanců:

HMP	MPV	MPZ	VMP	Celkem
1,8	18,3	8,3	123,3	151,7

Následující přehled zachycuje organizační strukturu NMvP na konci roku 2020 dle počtu trvale obsazených pozic (mimo sezónní zaměstnance a brigádníky):

NÁRODNÍ MUZEUM V PŘÍRODĚ (153 zaměstnanců)

HANÁCKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ (2 zaměstnanci)

vedoucí PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.

MUZEUM V PŘÍRODĚ VYSOČINA (20 zaměstnanců)

ředitelka PhDr. Magda Křivanová (do 30. června PhDr. Ilona Vojancová)

Oddělení provozně ekonomické (5 zaměstnanců)

vedoucí Václava Rothanzlová

Oddělení odborné činnosti (8 zaměstnanců)

vedoucí PhDr. Ilona Vojancová

Oddělení technické údržby (6 zaměstnanců)

vedoucí Jan Pešava

V MPV proběhla v průběhu roku celková reorganizace pracoviště.

MUZEUM V PŘÍRODĚ ZUBRNIC (10 zaměstnanců)

ředitelka Mgr. Ivana Mikulecká

Útvar ředitelky (6 zaměstnanců)

vedoucí Mgr. Ivana Mikulecká

Oddělení návštěvnického provozu (4 zaměstnanci)

vedoucí Lenka Pfeiferová

VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ (121 zaměstnanců)

Generální ředitel Ing. Bc. Jindřich Ondruš

Útvar ředitele (9 zaměstnanců)

Metodické centrum pro muzea v přírodě (3 zaměstnanci)

vedoucí Mgr. Radek Bryol

Ekonomický útvar (8 zaměstnanců)

náměstkyně generálního ředitele pro ekonomiku Ing. Věra Cáblová

Ekonom pro NMvP (1 zaměstnanec)

Oddělení všeobecná účtárna (4 zaměstnanci)

vedoucí Lenka Štruncová

Oddělení mezd a personalistiky (1 zaměstnanec)

Oddělení skladového hospodářství (1 zaměstnanec)

Provozní útvar (39 zaměstnanců)

náměstek generálního ředitele pro provoz Ing. Jaroslav Polášek

Marketingový pracovník pro NMvP (1 zaměstnanec)

Provozní pracovník pro NMvP (1 zaměstnanec)

Oddělení programů a propagace (5 zaměstnanců)

vedoucí PhDr. Radek Hasalík

Oddělení ostrahy, EZS, EPS (15 zaměstnanců)

vedoucí Vojtěch Šimčík (do 31. července 2020 Karel Tomek)

Oddělení hospodářské správy a služeb návštěvníkům (15 zaměstnanců)

vedoucí Julie Hlavenková

Správce ICT (1 zaměstnanec)

Útvar pro odbornou činnost (36 zaměstnanců)

náměstkyně generálního ředitele pro odbornou činnost

PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Oddělení výzkumu a sbírkových fondů (9 zaměstnanců)

vedoucí Mgr. Lenka Kučerová

Oddělení dokumentace (8 zaměstnanců)

vedoucí Mgr. Zdeněk Cvikl

Oddělení péče o sbírky (9 zaměstnanců)

vedoucí Mgr. Markéta Šimčíková

Zemědělské oddělení (9 zaměstnanců)

vedoucí Miroslav Románek

Technický útvar (29 zaměstnanců)

náměstek generálního ředitele Ing. Milan Gesierich

Technický pracovník pro NMvP (1 zaměstnanec)

Projektant (1 zaměstnanec)

Oddělení údržby a obnovy památek (17 zaměstnanců)

vedoucí Pavel Žabčík

Oddělení truhlárny (4 zaměstnanci)

vedoucí Ján Halko

Oddělení dopravy, BOZP, PO, revize, energetiky (3 zaměstnanci)

vedoucí Jiří Vašut

Oddělení projekce, investic, archiv (2 zaměstnanci)

vedoucí Olga Holišová

Rada ředitelů

Rada ředitelů je hlavním poradním orgánem generálního ředitele NMvP pro otázky fungování NMvP po organizační stránce. Její strukturu tvoří generální ředitel NMvP, jeho náměstci, ředitelé a vedoucí všech organizačních složek muzea (dále jen OS). Rada ředitelů se sešla čtyřikrát k řádné poradě a několikrát zvláště k tvorbě plánů na rok 2021. Od prosince byl nastaven systém měsíčních online porad, na které jsou přizýváni také kolegové, kteří pracují pro generální ředitelství a podílejí se na řešení specializovaných agend. Porady ředitelů sloužily především k ladění řídicích procesů, tvorbě akčních plánů a rozpočtů, plánování společných akcí pod hlavičkou NMvP, předávání zkušeností s aktivitami spojenými s netradiční sezónou, plánování a sdílení protipandemických opatření aj.

Členy Rady ředitelů byli Ing. Jindřich Ondruš, Ing. Věra Cábová, Ing. Jaroslav Polášek, Ing. Milan Gesierich, PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., PhDr. Ilona Vojancová, od 1. července nahrazena PhDr. Magdou Křivanovou, Mgr. Ivana Mikulecká a PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.

Muzejní rada

Muzejní rada je nejvyšším řídicím a výkonným orgánem NMvP, jenž rozhoduje o organizačních záležitostech, stanovuje roční rozpočty a plány činnosti, nastavuje řídicí procesy, přijímá důležitá rozhodnutí a schvaluje nové směrnice. Její rozhodnutí jsou dále předkládána Radě ředitelů. Muzejní rada se sešla celkem jedenáctkrát, každý měsíc s výjimkou měsíce srpna.

Jejími členy byli generální ředitel Ing. Jindřich Ondruš; náměstek pro provoz Ing. Jaroslav Polášek; technický náměstek Ing. Milan Gesierich; náměstkyně pro odbornou činnost PhDr. Eva Kuminková, Ph.D. a náměstkyně pro ekonomiku Ing. Věra Cábová.

Kolegium Národního muzea v přírodě

Kolegium NMvP je poradním orgánem generálního ředitele muzea, jehož posláním je projednávat střednědobé a dlouhodobé strategie rozvoje NMvP jako celku. Zabývá se postavením NMvP nejen v rámci systému příspěvkových organizací MKČR, ale především jeho rolí v rozvoji oblasti muzejnictví v přírodě. Jako nástroj této činnosti slouží především MC. Členové kolegia jsou vybraní tuzemští i zahraniční odborníci z oblasti muzejnictví v přírodě, prezentace kulturního dědictví,

zástupci kulturních odborů krajských úřadů, národních institucí a zřizovatele NMvP.

Historicky první jednání členů Kolegia NMvP se uskutečnilo 2. října 2020. Generální ředitel Jindřich Ondruš představil poslání a náplň činnosti poradního orgánu. Členové byli seznámeni s procesem a účelem vzniku NMvP, analýzou dosavadního fungování muzea a vizemi rozvoje instituce s cílem vytvořit muzeum, které bude vrcholným představitelem a důstojným reprezentantem oboru muzejnictví v přírodě v ČR i v zahraničí.

Členy Kolegia NMvP byli Mgr. Radek Bryol; Doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.; PhDr. Pavel Douša, Ph.D.; Jarosław Gałęza; PhDr. Magda Křivanová; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; Mgr. Ivana Mikulecká; Ing. Vlastimil Ouroda, Ph.D.; Ing. Oldřich Pešek; Mgr. Radovan Sýkora; Ing. PhDr. Petra Štůlová, Ph.D.; PhDr. Martin Šimša, Ph.D.; PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.; PhDr. Ilona Vojancová; PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.; Bc. Jan Žůrek; Ing. Roman Línek; Ing. Mgr. Zuzana Fišerová Ph.D.; Mgr. Jiří Řehák.

■ Zasedání vědecké rady ve VMP

Vědecké rady ředitelů organizačních složek

Vědecké rady jsou v jednotlivých OS vrcholnými poradními orgány v případě VMP generálního ředitele, u MPZ a MPV ředitelů a v HMP jeho vedoucího. Tyto poradní orgány jsou sestaveny z předních odborníků vědních disciplín podílejících se na koncipování a chodu muzea v přírodě s přihlédnutím na regionální specifika v oblastech zájmu jmenovaných muzeí. Členové vědeckých rad se vyjadřují k proble-

matice střednědobých a dlouhodobých koncepcí rozvoje muzeí, jejich areálů, odborných a popularizačních aktivit, k otázkám týkajícím se vědecko-výzkumné činnosti a případně k dalším otázkám, které předloží generální ředitel, ředitelé nebo vedoucí organizačních složek.

Setkání a činnost vědeckých rad jednotlivých organizačních složek byly v roce 2020 omezeny v důsledku situace související s pandemií COVID-19. V průběhu roku se sešla pouze vědecká rada VMP, v ostatních muzeích bylo svolání vědeckých rad odloženo na první pololetí roku 2021.

Vědecká rada Muzea v přírodě Vysočina

Vědecká rada byla ustanovena ke dni 14. srpna 2020. Členy Vědecké rady jsou Ing. arch. Petr Dostál; doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.; Mgr. Petra Hrbáčová, Ph.D.; PhDr. Martin Novotný, PhD.; PhDr. Lubomír Procházka, CSc.; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; Mgr. Naděžda Pemlová a PhDr. Radim Urbánek.

Vědecká rada Muzea v přírodě Zubrnice

V roce 2020 byla ustavena nová vědecká rada, jejímiž členy jsou PhDr. Pavel Bureš; Mgr. Radek Bryol; Ing. arch. Tomáš Efler; Ing. Pavel Hušek; Mgr. Petr Karlíček, Ph.D.; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; PhDr. František Ledvinka; PhDr. Kamil Podroužek, Ph.D.; Mgr. Alena Sellnerová a PhDr. Radim Urbánek.

Vědecká rada Valašského muzea v přírodě

Setkání vědecké rady v novém složení s počtem 18 členů se uskutečnilo 3. července 2020. Členové byli informováni o zařazení VMP do struktury NMvP a z toho vyplývajících změnách pro chod muzea, o reakci a postupech v oblasti prezentačních aktivit v souvislosti s pandemickou situací, o rozvoji instituce v rámci vědy a výzkumu a stavebně-technických aktivitách, zejména v souvislosti s dokončením vědecké rekonstrukce objektu Libušín a se záměrem rozšíření VMP o nový areál Kolibiska.

Členy Vědecké rady VMP byli doc. Mgr. Robert Antonín, Ph.D.; Ing. Vojtěch Bajer; Mgr. Radek Bryol; doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.; PhDr. Ivo Frolec; Ing. Milan Gesierich; Ing. Nelly Komendová; Mgr. Jana Koudelová, Ph.D.; Mgr. Otakar Kirsch, Ph.D.; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; Mgr. et Mgr. Michal Medek; PhDr. Václav Michalička, PhD.; PhDr. Martin Novotný, PhD.; PhDr. Kamil Podroužek, Ph.D.; Ing. Alena Pospíšilová LL.M.; Mgr. Antonín Šimčík; Ing. Václav Tetera, CSc. a PhDr. Ilona Vojancová.

Rada starších

Rada starších posuzuje návrhy na důstojné připomenutí významných osobností regionu Moravské Valašsko, které se zasloužily o jeho rozkvet v oblasti vědecké, kulturní, veřejně prospěšné a spolkové činnosti, formou zápisu do Knihy paměti kraje. Zároveň posuzuje návrhy na uložení ostatků a zhotovení náhrobků takových osobností na čestném pohřebišti Valašském Slavíně v areálu Dřevěné městečko ve VMP.

Zasedání Rady starších proběhlo 2. července 2020. K projednání bylo předloženo celkem pět návrhů na zápis osobností do Knihy paměti kraje. Jednalo se o národopisnou a muzejní pracovníci Evu Urbachovou, dlouholetého předsedu Folklorního sdružení Zdeňka Pšenicu, etnografa a muzejního pracovníka Karla Pavlištíka, malíře Miloše Šimurdu a atletku a olympijskou vítězku Danu Zátopkovou. Dále byly k projednání předloženy celkem dva návrhy na uložení ostatků na Valašský Slavín – Miloše Šimurdy a Dany Zátopkové, a jeden návrh na zřízení pamětní desky tamtéž pro Zdeňka Pšenicu. S výjimkou návrhů pro Zdeňka Pšenicu byly všechny ostatní schváleny.

Členy Rady starších byli PhDr. Karel Bogar, Mgr. Jiřina Fabiánová, PhDr. Zdeněk Fišer, Mgr. Hana Jabůrková, PhDr. Tomáš Mikuláščík, PhDr. Alena Prudká, Karel Rosenkranz, Mgr. Jiřina Veselská a Vanda Vrlová.

Redakční rada časopisu Museum vivum

Redakční rada odborně posuzuje, koordinuje a schvaluje obsahovou náplň časopisu Museum vivum a dalších odborných publikačních výstupů muzea (odborné monografie, sborníky, kritické katalogy výstav apod.). Podílí se na řešení koncepčních úkolů, které s vydáním Musea viva a ostatních publikací souvisejí.

Redakční rada se v roce 2020 sešla 20. listopadu formou online konference, kdy schválila konečný obsah 15. ročníku Musea viva, který je věnován tématu inspirace lidovou kulturou v architektuře v kontextu dokončení obnovy Libušína na Pustevnách.

Jejími členy byli Ing. Martin Čerňanský, Ph.D.; PhDr. Sylva Dvořáčková; doc. PhDr. Petr Janeček, Ph.D.; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; PhDr. Jiří Langer, CSc.; PhDr. Martin Novotný, Ph.D.; Mgr. Katarína Očková; dr. Grzegorz Studnicki; PhDr. Lucie Uhlíková, Ph.D.; Mgr. Jiřina Veselská; PhDr. Ilona Vojancová a PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

Poradní sbory pro sbírkotvornou činnost

Poradní sbory pro sbírkotvornou činnost se v jednotlivých OS zabývají zařazováním předmětů a stavebních objektů do sbírkového fondu muzea vlastní činností, koupí, převodem nebo darem, vyjadřují se k nakládání se sbírkami, výměně a vyřazování sbírek. Jejich členové jsou odborní pracovníci muzeí a znalci, jejichž odborností pokrývají oblasti sbírkotvorné činnosti vyjmenovaných muzeí.

V roce 2020 se jednání poradních sborů pro sbírkotvornou činnost uskutečnila ve VMP a MPV.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Muzea v přírodě Vysočina

V roce 2020 se poradní sbor sešel jednou, aby projednal nákup modelu objektu Králova pila. V případě nových přírůstků získávaných formou darů se situace posuzovala při interních jednáních zaměstnanců muzea. Tato jednání se uskutečnila čtyři. Sbírkový fond se rozrostl např. o textilie, předměty z vybavení domácností, drobné řemeslnické nástroje, vánoční ozdoby. Celkem bylo v roce 2020 do sbírkové evidence MPV zapsáno 328 inventárních čísel.

Členy sboru byli Martin Horák, Bc. Soňa Krátká, Bc. Nikola Pospíšilová, Jana Vašková a PhDr. Ilona Vojancová.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Muzea v přírodě Zubrnice

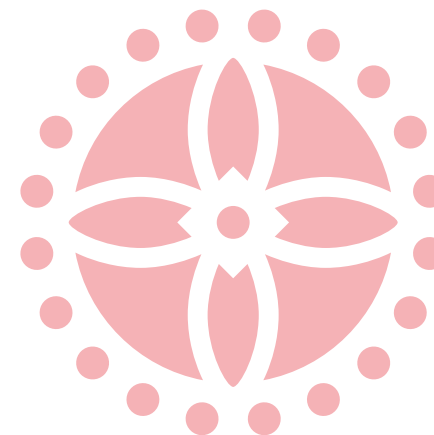
Z důvodu protipandemického vládního opatření neproběhlo v roce 2020 pravidelné osobní jednání poradního sboru. Pracovníci muzea byli v kontaktu s externími členy prostřednictvím konzultací. K zařazení do sbírek byla navržena pozůstalost po neodsunutém německém obyvatelce ze Šluknovského výběžku, která byla státu nabídnuta jako odumrtý a jejíž podstatná část byla aktivní spoluprací s kolegy ze Státního okresního archivu Děčín získána pro MPZ. Jedná se o soubor předmětů náboženského charakteru (svaté obrázky, růženec, mince či medailonky), které majitelka uchovávala pod polštářem. Posouzení návrhů na nové přírůstky za kalendářní rok 2020 bude předloženo dodatečně.

Členy sboru byli Petr Joza, MgA. Karel Konopka, Mgr. Martin Krsek, Tomáš Ledvinka a Mgr. Daniela Linková.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Valašského muzea v přírodě

V roce 2020 proběhla tři jednání poradního sboru, na kterých byly posouzeny návrhy na nové přírůstky do sbírek. Poslední jednání bylo z důvodu mimořádných epidemiologických opatření uskutečněno korespondenční formou. Za toto období bylo do sbírkové evidence VMP zapsáno 734 inventárních čísel. Na nákup sbírek bylo poukázáno 195 850 Kč. Sbírkový fond se rozrostl např. o obrazy (Jaroslava Hýžová), hračky, textilie, kancelářské a technické pomůcky, keramiku místní umělecké produkce, dobové dokumenty a plakáty z programové nabídky muzea aj. V roce 2020 byla podána žádost o dotaci ISO/C – výkup předmětů (obraz Bohumíra Jaroňka), byla však zamítnuta.

Členy sboru byli Mgr. Marie Brandstettróvá, Mgr. Sylva Dvořáčková, Mgr. Eva Hovorková, Mgr. Lenka Kučerová, PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., Mgr. Tomáš Mikuláščík, Mgr. Olga Méhešová, Mgr. Pavla Platošová a PhDr. Alena Prudká.

Členství pracovníků v odborných komisích a organizacích

Mezinárodní organizace

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
AEOM - Evropský svaz muzeí v přírodě	Bryol Radek	člen
	Kuminková Eva	členka
	Ondruš Jindřich	člen
CIOFF - Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů	kolektivní členství	
ICME – Mezinárodní výbor pro etnografická muzea ICOM	kolektivní členství	
ICOM – Mezinárodní rada muzeí	kolektivní členství	
Interpret Europe	Konopka Karel	člen
	Kuminková Eva	členka
IOV – Národní sekce, Mezinárodní organizace lidového umění v ČR	Ondruš Jindřich	člen výboru spolku

Domácí oborové organizace

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Asociace muzeí a galerií České republiky	kolektivní členství	
Asociace muzeí a galerií – Etnografická komise	Cviklová Helena	členka
	Drápalová Lenka	členka
	Kramolišová Šárka	členka
	Kučerová Lenka	členka
	Kuminková Eva	členka
	Urban Josef	člen
	Tichá Jana	členka
	Vojancová Ilona	členka
Asociace muzeí a galerií – Knižovnická komise	Borová Anna	členka

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Asociace muzeí a galerií – Komise konzervátorů a restaurátorů	Adamová Dita	členka
	Děckuláček Martin	člen
	Dostál Tomáš	člen
	Dostálová Kateřina	členka
	Dvořák Luděk	členka
	Matochová Libuše	člen
	Šimčíková Markéta	členka výboru, vedoucí moravsko-slezské a olomoucké krajské sekce
Asociace muzeí a galerií – Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku	Pasičnyková Sabrina	členka
Asociace muzeí a galerií – Komise regionální historie Moravy a Slezska	Urban Josef	člen
Asociace muzeí a galerií – Senát	Ondruš Jindřich	člen
Česká komise pro UNESCO	Ondruš Jindřich	člen
Česká národopisná společnost	kolektivní členství	
	Bryol Radek	člen
	Křivanová Magda	členka Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení
	Kuminková Eva	místopředsedkyně, pověřenec pro mezinárodní vztahy a UNESCO
	Lidák Petr	člen
	Navrátilová Lucie	členka
	Tichá Jana	členka
	Urban Josef	člen
	Vojancová Ilona	členka Komise pro lidové obyčej

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Český svaz muzeí v přírodě	kolektivní členství	
	Bryol Radek	tajemník
	Konopka Karel	člen
	Ledvinka František	člen
	Ledvinka Tomáš	člen
	Ondruš Jindřich	prezident
	Vojancová Ilona	členka
Sdružení pro interpretaci místního dědictví v ČR (SIMID)	Konopka Karel	člen
	Kuminková Eva	členka

Poradní orgány MKČR

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Komise pro granty v oblasti tradiční lidové kultury	Kuminková Eva	členka
	Vojancová Ilona	členka
Komise pro udělování titulu <i>Nositel tradice lidových řemesel</i>	Bryol Radek	místopředseda
	Vojancová Ilona	předsedkyně
Komise programu <i>Podpora regionálních kulturních tradic</i>	Gross Tomáš	člen
Komise <i>Programu záchrany architektonického dědictví</i>	Ondruš Jindřich	člen
Národní rada pro tradiční lidovou kulturu	Kuminková Eva	členka
	Vojancová Ilona	místopředsedkyně
Porota pro udělování cen Ministerstva kultury v oblasti zájmových uměleckých aktivit – Cena za rozvoj tradiční lidové kultury a folkloru	Kuminková Eva	členka

Poradní orgány muzeí (mimo NMvP)

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Hodnotící komise Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice	Vojancová Ilona	předsedkyně
Komise pro sbírkotvornou činnost Muzea Beskyd Frýdek-Místek	Tichá Jana	členka
Nákupní komise Muzea Těšínska	Lidák Petr	člen
Nákupní komise Etnografického oddělení Národního muzea v Praze	Vojancová Ilona	členka
Poradní sbor pro Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy	Bryol Radek	člen
	Ledvinka František	člen
	Tichá Jana	členka
	Vojancová Ilona	členka
Programová rada MFF Strážnice	Gross Tomáš	člen
Redakční rada Národního ústavu lidové kultury pro projekty videodokumentace	Drápalová Lenka	členka
Redakční rada vlastivědné revue Valašsko	Lidák Petr	člen
Ředitelská rada Muzea Těšínska	Ondruš Jindřich	člen
Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury	Ondruš Jindřich	člen
Správní rada Institutu lidového kulturního dědictví, Litomyšl	Bryol Radek	člen
Vedecská rada Slovenského národného múzea pre etnológiu	Bryol Radek	člen

Regionální a lokální komise

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Hodnotící komise pro tradiční lidovou kulturu Pardubického kraje	Křivanová Magda	členka
	Vojancová Ilona	předsedkyně
Hodnotící komise programu <i>Podpora kultury a památkové péče v Pardubickém kraji</i>	Křivanová Magda	členka
Komise pro tradiční lidovou kulturu Ústeckého kraje	Ledvinka František	člen
	Mikulecká Ivana	členka
Kulturní komise města Rožnov pod Radhoštěm	Kuminková Eva	členka
Pracovní skupina pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje	Urban Josef	předseda
Sbor pro ochranu a uchování jízdy králů na Moravě	Urban Josef	člen
Vlastivědná společnost muzejní v Olomouci	Urban Josef	člen výboru
Výběrová komise MAS Hlinecko pro realizaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)	Křivanová Magda	členka
Výbor pro cestovní ruch Zastupitelstva Zlínského kraje	Ondruš Jindřich	člen
Výbor pro kulturu a památkovou péči Zastupitelstva Pardubického kraje	Křivanová Magda	členka
Výbor pro kulturu a památky Zastupitelstva Zlínského kraje	Ondruš Jindřich	člen

VĚDA A VÝZKUM

NMvP je institucí zapsanou v seznamu výzkumných organizací Ministerstva školství a tělovýchovy. Reprezentuje obor muzejnictví v přírodě a svou vědecko-výzkumnou činností směřuje k dosažení postu předního představitele této oblasti v ČR a významného zástupce v evropském měřítku. K dosažení tohoto cíle pracovníci NMvP vyvíjejí vědecko-výzkumné aktivity za účelem podpory oboru tvorbou teoreticko-metodických podkladů pro potřeby institucionálního a koncepčního rozvoje muzeí v přírodě. Zároveň přispívají k poznávání a popularizaci tradiční lidové kultury a k procesu jejího zachování. Výsledky své práce se podílejí na předávání poznatků široké veřejnosti laické i odborné.

Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace

Vědecko-výzkumná činnost je cíleně plánována s víceletým předstihem a je shrnuta v oponovaném dokumentu *Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace Národní muzeum v přírodě na léta 2019–2023* (dále jen DKRVO), jehož plnění je závazné. Koncepce stanovuje v určených oblastech na každý rok dosažení definovaného počtu a druhů výsledků, které jsou zpětně kontrolovány a vyhodnocovány příslušným orgánem MKČR. Za rok 2020 bylo plnění úkolů vědecko-výzkumné činnosti, naplánované dle DKRVO, zhodnoceno Radou ministra kultury pro výzkum stupněm B jako velmi dobré.

Dle DKRVO byly výzkumné úkoly rozděleny do tří základních oblastí, v nichž v roce 2020 byly uplatněny následující výsledky:

Oblast Muzea v přírodě

je zaměřena na teoretické a metodologické postupy pro fungování a rozvoj muzeí v přírodě. V rámci koncepce je zařazena do systému institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací. V roce 2020 byla vedle finančních zdrojů NMvP podpořena dotací z finančních prostředků MKČR ve výši 254 000 Kč. Tyto finanční prostředky byly využity převážně na realizaci víceletých výzkumů, jejichž výsledky budou uplatněny v dalších letech. V roce 2020 bylo dosaženo vydání jedné odborné publikace:

KUMINKOVÁ, Eva (ed.). *Muzea v přírodě: Jedinečná cesta muzejnictví. Rožnov pod Radhoštěm, Národní muzeum v přírodě, 2019, ISBN 978-80-87210-72-7.*

Publikace vydaná MC pro muzea v přírodě při NMvP vznikla ze zkušeností pracovníků českých muzeí v přírodě a jejím posláním je tyto zkušenosti předávat dál

a rozšířit další diskuzi nad důležitými oborovými otázkami. Ty se týkají koncipování takových muzeí, jejich role a funkce ve společnosti, ale především praktických problémů, které jejich provoz provázejí, ať už na úrovni uchování či prezentace kulturního dědictví nebo na úrovni jejich managementu a ukotvení v rámci oborové i neoborové legislativy.

Oblast Tradiční lidová kultura a umění

je podporována z interních zdrojů NMvP a je zaměřena na průzkum a zhodnocování sbírek NMvP, výzkum tradiční lidové kultury, folkloru, duchovní a sociální kultury. V roce 2020 byly v této oblasti uplatněny tyto výsledky:

LIĐÁK, Petr: Kartáčnictví. Ojedinelý způsob obživy na příkladu dílny Karla Ježe z Lázů u Valašského Meziříčí. *Národopisný věstník*, 2020, 37 (79), s. 67–88, ISSN 2571-0982.

Odborný článek pojednává prostřednictvím konkrétního příkladu vybrané dílny o historii a způsobech výroby spotřebního zboží a ovlivnění života rodiny výrobce.

DRÁPALOVÁ, Lenka: Bílá výšivka na tylu jako zdobný prvek tradičního ženského oděvu z Rožnovska. *Textil v muzeu*, 2019, 15, s. 105–113, ISBN 978-80-87896-75-4.

Odborný článek představuje historii bílé výšivky na tylu jako jedné z vývojových forem výzdoby ženského kroje na Rožnovsku včetně představení technologie. Jedná se o první souhrnné pojednání k tomuto tématu.

CVIKLOVÁ, Helena. Modrotiskové formy rožnovských barvířů ve sbírkách muzeí. *Acta musealia*, 2019, 1–2, s. 184–209, ISSN 0862-8548.

Odborný článek souhrnně představuje přehled o výskytu modrotiskových forem původem z Rožnova pod Radhoštěm deponovaných v různých muzeích ČR a všimá si okolností jejich přesunu sem.

CÍŠARÍKOVÁ, Klára a NAVRÁTILOVÁ, Lucie (eds.). *Zvrátaný aneb Cesta jednoho málem zapomenutého tance. Rožnov pod Radhoštěm, Národní muzeum v přírodě*, 2020, ISBN 978-80-87210-78-9.

Publikace je věnována jednomu z nejstarších párových tanců na Valašsku a jeho obnově díky osobnosti sběratele a muzikanta Zdeňka Kašpara.

Oblast Kolibiska

je zaměřena na tvorbu podkladů pro vybudování nového expozičního areálu VMP. V této oblasti bylo v roce 2020 dosaženo jednoho výsledku:

BRYOL, Radek. Muzea v přírodě v České republice: Jak se dostat z periferie Evropy? *Múzeá v prírode – Konceptie, realita a vize*, 2019, 1, s. 15–22, ISBN 978-80-89751-25-9.

Odborný článek sleduje vývoj oboru muzejnictví v přírodě v ČR, přičemž osvětluje důležitost koncepčního vývoje muzeí v přírodě a užívání schválených a osvědčených metodik. Souběžně klade důraz na jejich činnost stavební, modelování krajiny jako exteriérové expozice a zamýšlí se nad přínosem do budoucnosti.

Pracovníci NMvP jsou autory dalších publikací, které nejsou uplatnitelné jako výstupy z vědy a výzkumu v rámci DKRVO. Tyto práce jsou zaměřeny na popularizaci vědy a osvětu a jsou určeny pro širokou, především laickou veřejnost. Pracovníci MPV v průběhu roku 2020 shromažďovali podklady pro plnění úkolů stanovených koncepcí nebo i v rámci jiných interních cílů – především plynoucích z práce pověřeného regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu. Jednalo se zejména o heuristické práce s průzkumem písemných, obrazových a hmotných pramenů, výzkumy v terénu, třídění, systemizaci a ověřování získaných poznatků. Drobnější publikační počiny vznikly také v MPZ. V rámci populárně-naučných aktivit byly publikovány tyto texty:

VOJANCOVÁ, Ilona: *Tradice v Pardubickém kraji*, vydal Pardubický kraj 2020.

Brožura přibližuje jednotlivé jevy zapsané na Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Pardubického kraje a řemeslníky oceněné titulem Nositel tradice Pardubického kraje.

KONOPKA, Karel. Ústecký rodák Jaroslav Prášil. *Příspěvky k ústecké vlastivědě*, 2020, 21, ISSN 1213-1873.

KONOPKA, Karel. *Vítejte u nás! Strípky z propagace našich muzeí v přírodě*. Dostupné na <http://muzeavprirode.cz/archiv-novinek/vitejte-u-nas-strippy-z-propagace-nasich-muzei-v-prirode>.

Organizace odborných akcí, výuka a přednášky pro veřejnost

Posláním NMvP je předávat znalosti a zkušenosti odborné i laické veřejnosti. Z titulu předního představitele oboru muzejnictví v přírodě v ČR pořádá muzeum odborná setkání různého druhu, jež jsou obecně zaměřena především na problematiku muzejnictví a muzejnictví v přírodě, historie, etnologie a dalších příbuzných oborů, nebo se naopak týkají úzce vymezených témat. Pracovníci muzea zároveň přednášejí na středních a vysokých školách, aktivně se účastní konferencí, seminářů a jiných odborných setkání a pořádají přednášky a další naučné akce pro veřejnost.

Veškeré aktivity byly v roce 2020 poznamenány pandemickou situací. Některé byly termínově přesunuty na další rok, jiné byly úplně zrušeny jako např. konference *Libušín znovuzrozený* nebo konference k 10. výročí zápisu vesnických masopustních obchůzek a masek z Hlinecka na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO. Odborní pracovníci byli v dané situaci schopni uskutečnit tyto akce:

Přednáškový cyklus *Lidová kultura na Hané*

Pro Univerzitu třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci

Termín: zimní semestr 2020

Přednášející a garant: Mgr. Josef Urban

Specializovaný čtyřsemestrální kurz se věnuje jednotlivým dílčím složkám lidové kultury etnografického regionu Haná a jeho blízkého okolí. Posluchači se v přednáškách seznámí s problematikou územního rozsahu hanáckého regionu, s nástupem vývoje národopisného zájmu o Hanou, s tradičním zaměstnáním a obživou, s lidovým stavitelstvím a vesnickým sídlem, s lidovým krojem a odíváním, s výtvarnou kulturou, s lidovými obřady, obyčeji a zvyky, ale také se slovesným, hudebním a tanečním folklorem. Součástí specializovaného kurzu jsou i návštěvy vybraných národopisných akcí a památek, muzeí s národopisnými výstavami či expozicemi a také muzeí v přírodě.

Přednáškový cyklus *Textil v muzeu*

Pro Masarykovu univerzitu v Brně, Filozofickou fakultu, Ústav archeologie a muzeologie

Termín: podzimní semestr 2020

Přednášející: Mgr. Lenka Drápalová

Hlavním cílem přednáškového cyklu bylo seznámit studenty muzeologie a příbuzných oborů s existencí významných textilních sbírek v českých muzeích, s postupy tvorby a péče o tento druh předmětů a principy jejich uchování, prezentace a vědeckého zpracování.

Přednáška *Nemateriální kulturní dědictví – jeho ochrana a interpretace*

Pro Univerzitu Hradec Králové, Filozofickou fakultu, Katedru pomocných věd historických

Termín: 15. 12. 2020

Přednášející: PhDr. Ilona Vojancová

Online přednáška byla věnována způsobům ochrany a podpory tradiční lidové kultury v ČR a možnostem její interpretace v paměťových institucích.

Den s Vincencem

Organizovalo MPZ ve spolupráci s Centrem Vincence Zahradníka.

Termín: 26. 9. 2020

Přednášející: Mgr. Ivana Mikulecká a PhDr. Ilona Rožková

Hlavním cílem přednášky a komentované prohlídky určené pro veřejnost bylo seznámit posluchače s osobností Vincence Zahradníka, jeho životem, okolnostmi jeho příchodu do Zubrnice, na podkladu historických pramenů a korespondence představit dobu raného českého národního obrození a prostředí obce ve 20. letech 19. století a z obsahu kázání a dalších záznamů přiblížit jeho výpověď o životě tehdejšího německy mluvícího obyvatelstva v obci.

EDIČNÍ ČINNOST

NMvP se věnuje vydávání publikací nejen v rámci vědecko-výzkumné činnosti, ale také v oblasti popularizace tradiční lidové kultury a práce muzea. Mimo knižní tituly muzeum vydává jednou ročně odborný recenzovaný časopis *Museum vivum* s podtitulem *Časopis českých muzeí v přírodě*.

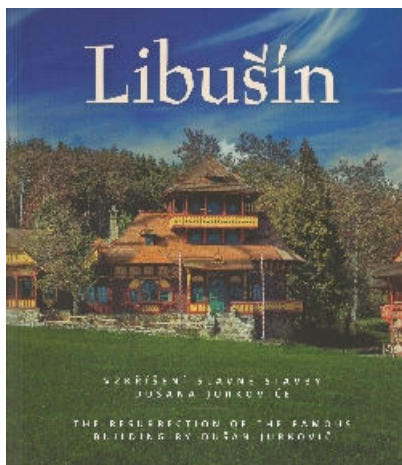
Vydané publikace

FIDRICOVÁ, Šárka a kol.: *Libušín. Vzkríšení slavné stavby Dušana Jurkoviče*. Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2020, 100 s. ISBN 978-80-87210-76-5.

Dvanáct textových příspěvků a několik desítek časosběrných barevných a černobílých fotografií autora Libora Teplého provází čtenáře obdobím šesti let obnovy architektonického díla Dušana Jurkoviče, jež vzniklo v letech 1897–1899. První část knihy obsahuje podrobný exkurs do historie Libušína a Pusteven a shrnuje tvorbu Dušana Jurkoviče nejen v souvislosti s Pustevnami. Druhá část se věnuje obnově památky po ničivém požáru v roce 2014. Kniha zachycuje zkázu objektu způsobenou požárem a poté velkou píli všech účastníků obnovy – nejen za-

městnanců VMP a realizační firmy Archatt, s. r. o., ale také památkářů, projektantů, autorizovaných techniků zajišťujících správný chod stavby a dalších, bez nichž by se obnova neobešla. Kniha dokládá snahu řemeslníků, mistrů tesařů a restaurátorů realizovat obnovu tradičními technologiemi a tradičním pracovním náradím z maximálně autentického materiálu.

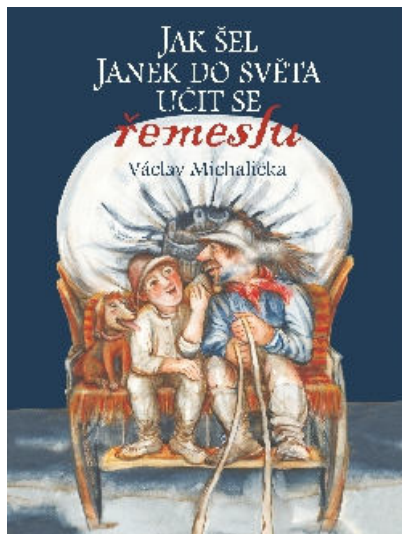

GRYZOVÁ-KOLÁČKOVÁ, Jiřina: *Jiskřičky naděje: Vzpomínky Jiřiny Gryczové-Koláčkové.* Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2020, 179 s., 2. vydání, ISBN 978-80-87210-80-2.

Po třech letech se dočkala dotisku úspěšná kniha vzpomínek učitelky z Horní Bečvy. Před čtvrtstoletím sepsala své životní osudy, které byly uloženy v archivu VMP. V knize se navrácí do dětství a mladých let prožitých na Valašsku, Slovensku a Těšínsku, k příběhům, lidem a vzpomínkám, které tvořily její život. Kniha je nejen poutavým čtením, ale také hodnotným etnologickým pramenem.

MICHALIČKA, Václav: *Jak šel Janek do světa učít se řemeslu.* Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2020, 2. vydání, ISBN 978-80-87210-79-6.

Knížka s krásnými ilustracemi rožnovské malířky Ludmily Vaškové přivádí dětské čtenáře do prostředí beskydských hor, po kterých putuje mladík jménem Janek. Zatímco všichni jeho bratři se věnují svému řemeslu, Janek zatím neví, čím chce být. A tak se vydává do světa na zkušenou. Při svém putování si osvojuje nejrůznější dovednosti – jak vyrobit nůžkřivák, klobouk z choroše či bič, jak ukrotit metlu, jak vypálit dřevěné uhlí

nebo co musí umět takový forman. Knížka seznamuje děti formou pohádkového příběhu s málo známými i již téměř zaniklými tradičními řemesly.

CÍSAŘÍKOVÁ, Klára a NAVRÁTILOVÁ, Lucie (eds.): *Zvrťaný aneb Cesta jednoho málem zapomenutého tance.* Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2020, 152 s., ISBN 978-80-87210-78-9.

Zvrťaný z Velkých Karlovic, jeden z nejstarších párových tanců na Valašsku, by nejspíš upadl v zapomnění nebýt Zdeňka Kašpara. Zapsal jej při svých terénních výzkumech v 50. letech 20. století a později jej zrekonstruoval prostřednictvím souboru Jasénka ze Vsetína. V knize je věnována pozornost historii a zápisu tance, ale i jeho dalším cestám, které vedly i napříč dalšími valašskými folklorními soubory. Publikace zároveň obsahuje technický popis tance včetně jeho zasazení do kontextu ostatních valašských lidových tanců. Ze zachycených rozhovorů vyplývá vztah tanečníků ke zvrťanému jak v počátku jeho zpracování ve folklorním hnutí, tak v současné době. Kniha je doplněna bohatou obrazovou přílohou a notovými zápisy tanečních písní.

LIDÁK, Petr (ed.): *Muzeum v srdci. Půlstoletí Valašského muzea v přírodě ve vzpomínkách pracovníků.* Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2020, 195 s., ISBN 978-80-87210-81-9.

Jubilejní tisk k 95. výročí založení VMP přibližuje vývoj a budování jedinečné paměťové instituce od roku 1955 po přelom století osobitým pohledem čtrnácti muzejních pracovníků – pamětníků. Jejich očima čtenář pronikne často pod pokličku oficiální a známé historie. Jednotlivé vzpomínkové texty doprovázejí černobílé snímky vybrané z bohatého fotoarchivu muzea, z nichž mnohé nebyly doposud publikovány a které vhodně dotvářejí obraz muzejního dění druhé poloviny 20. století.

BRYOL, Radek, DOLÁK, Jan, DRÁPALOVÁ, Lenka, KOUDELOVÁ, Jana a LANGER, Jiří: *Muzea v přírodě v České republice: Teoretická a metodická východiska.* Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2020, 79 s., ISBN 978-80-87210-73-4.

Metodický text je určen především muzeím v přírodě a památkám, které mají rysy tohoto typu muzejní instituce. Metodika se ve svém úvodu věnuje problematice

muzejnictví v přírodě v ČR obecně, vymezuje důležitou terminologii včetně definování jednotlivých pojmů. Stěžejní část se zabývá charakteristikou východisek pro realizaci muzea v přírodě, procesem plánování a realizace jeho expozic a popisuje předpoklady pro kvalitní odbornou a provozní činnost. Užitečné přílohy obsahují například přehled oborové literatury nebo soupis muzeí v přírodě v České republice.

Museum vivum 2020

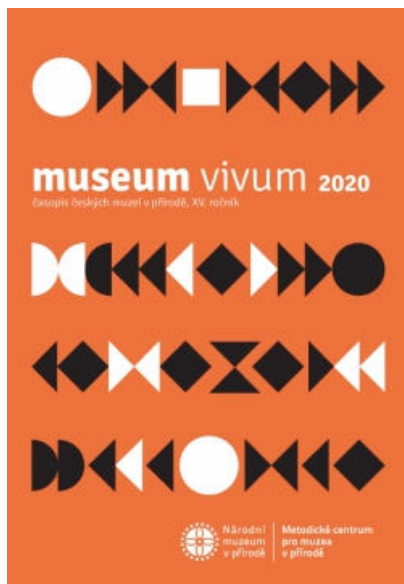
Museum vivum. Časopis českých muzeí v přírodě. 2020, roč. 15, 153 s., ISBN 978-80-87210-71-0, ISSN 1803-1358.

Museum vivum je vědecký recenzovaný časopis určený odborné veřejnosti ve sféře muzeí v přírodě a institucím obdobného charakteru, jako jsou památky lidového stavitelství, zemědělská muzea, archeologická muzea v přírodě, technické památky nebo ekomuzea.

Časopis vychází v tištěné i v elektronické podobě periodicky jedenkrát ročně. Výběr příspěvků podléhá schválení redakční radou. Jednotlivé texty procházejí jazykovou korekturou, v případě studií jsou podrobeny recenznímu řízení a doplněny o anglické resumé. Texty jsou publikovány zejména v češtině, slovenštině, polštině a angličtině. Časopis vydává MC.

Obsah časopisu je členěn do šesti oddílů: 1. Studie a materiály, 2. Musealia, 3. Z Národního muzea v přírodě, 4. Zprávy, 5. Osobnosti, 6. Recenze.

Jednotlivá čísla jsou tematicky zaměřená. Poslední 15. ročník byl věnován tématu **inspirace lidovou kulturou v architektuře** v kontextu dokončení obnovy vyhořelé jídelny Libušín na Pustevnách. I proto se úvodní studie podrobněji zabývala osobností Dušana Jurkoviče, s cílem zasadit jeho tvorbu do širších souvislostí zvláště v architektuře a umění. I další příspěvky reflektují uvedené téma z různých pohledů. Drobné texty seznamují s aktuálním děním v muzeích, stejně tak reflektují jubilující osobnosti a nově vydané publikace z oblasti muzejnictví v přírodě.

SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

Oborová a odborná sdružení a organizace

Asociace muzeí a galerií

- spolupráce s Etnografickou komisí AMG – dílčí úkoly v rámci vytvoření pojmosloví
- aktivní účast pracovníků NMvP v odborných komisích
- aktivní účast pracovníků Oddělení péče o sbírky VMP v oborové komisi konzervátorů-restaurátorů

Česká národopisná společnost

- aktivní zapojení pracovníků NMvP do činnosti společnosti
- doktorka Eva Kuminková se stala místopředsdkyní společnosti

Český svaz muzeí v přírodě

- spolupráce na odborných a popularizačních aktivitách
- administrativní zabezpečení činnosti svazu

Sdružení pro interpretaci místního dědictví (SIMID) a Ústav pro interpretaci místního dědictví (UIMID)

- školení zaměstnanců NMvP v oblasti interpretace
- spolupráce při revizi interpretace ve všech areálech VMP
- spolupráce na tvorbě výstavy *Libušín znovuzrozený*

Interpretační seminář pro odborné pracovníky všech složek NMvP ve spolupráci se SIMID

Univerzitní a akademická pracoviště

Akademie věd ČR, v.v.i.

- spolupráce s Ústavem teoretické a aplikované mechaniky AVČR (Centrum excelence Telč) na výzkumném projektu DG16P02M026: *Historické dřevěné konstrukce: Typologie, diagnostika a tradiční opracování dřeva*, programu NAKI II – spolupráce na tvorbě výstavy ve VMP *Pod ochranou Sv. Josefa – Příběh tesařského řemesla v českých zemích*

Mendelova univerzita

- spolupráce s Lesnickou a dřevařskou fakultou na výzkumném projektu DG16P02M026: *Historické dřevěné konstrukce: Typologie, diagnostika a tradiční opracování dřeva*, programu NAKI II

Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta

- výuka pracovníků MPV v oblasti tradiční lidové kultury a její interpretace v pamět'ových institucích

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

- Fakulta umění a designu – práce s přírodními materiály – spolupráce na opravách hliněných vymazávek roubených objektů
- Fakulta životního prostředí – spolupráce při inventarizaci ovocných stromů v areálu MPZ dle metodiky *Mapování ovocných stromů starých odrůd v krajině* Ing. Martina Lípy

■
Spolupráce
s FUD ÚJEP
při práci s hlínou

Univerzita Palackého v Olomouci

- výuka na Univerzitě třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci

Vyšší odborná škola textilních řemesel a Střední odborná škola textilních řemesel, Praha

- založení prutníku v MPZ, stříhání vrb na babku
- spolupráce na prezentaci užitého a uměleckého charakteru výrobků z proutí veřejnosti
- realizace výjezdního zasedání školy v MPZ v domě z Loubí

Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s. r. o.

- spolupráce s VMP v oblasti pěstování tradičních odrůd brambor v návaznosti na smlouvu uzavřenou s německým ústavem Leibniz Institute of Plant Genetics and Crop Plant Research (IPK) – příprava hlíz dvou historických odrůd brambor s vazbou na region Valašska
- příprava programu *Bramborová sobota* v MPV, který se nakonec z důvodu protipandemických opatření neuskutečnil

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví

- konzultace v oblasti historických odrůd růží a jejich expozičního využití ve VMP

■
VMP spolupracovalo
s výzkumnými ústavy
na přípravě expozic živých rostlin

Kulturní instituce, ústavy a organizace

Archiv města Ústí nad Labem

- společná prezentace unikátních šelakových desek z počátku století nalezených v MPZ a předaných archivu ve spolupráci s Muzeem města Ústí nad Labem a jejich digitalizace v Českém rozhlase
- spolupráce formou konzultací a odborných rešerší v oblasti tradic českých Němců

Centrum Vincence Zahradníka

- spolupráce MPZ na realizaci akce *Den s Vincencem* a tvorbě nové výroční turistické vizitky a jejím prodeji
- spolupráce na grafické podobě propagačních prvků vítajících motoristy a návštěvníky MPZ

Horácké muzeum, Nové město na Moravě

- MPV, konzultace při tvorbě nové národopisné expozice

Městské muzeum a galerie Hlinsko

- spolupráce s MPV v oblasti prezentace lidové kultury Hlinecka
- vzájemná spolupráce s MPV v rámci nákupní komise

Multifunkční centrum Hlinsko

- příprava a realizace programu *Rozloučení s masopustem* ve spolupráci s MPV a TIC Hlinsko

Muzeum loutkářských kultur Chrudim

- spolupráce s MPV v oblasti interpretace tradiční lidové kultury
- společná prezentace

Muzea na území Pardubického kraje

- spolupráce regionálního pověřeného pracoviště pro tradiční lidovou kulturu MPV s muzei v regionu v souvislosti s koordinací identifikace prvků tradiční lidové kultury

Muzeum města Ústí nad Labem

- MPZ, spolupráce na přípravě vydání životopisu Vincence Zahradníka
- spolupráce na přípravě populárně naučných textů o sušárnách ovoce v regionu
- poskytnutí historické fotodokumentace pro MPZ

- spolupráce v rámci Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost
- vzájemná odborná muzejní spolupráce při přesunu historického katru z MPZ do budoucího depozitáře Muzea města Ústí nad Labem

Národní památkový ústav

- MPV, spolupráce s Územním odborným pracovištěm Pardubice – památková péče a ochrana dokladů lidového stavitelství
- odborná spolupráce s Územním odborným pracovištěm Ústí nad Labem při opravě střech památek v MPZ
- konzultace, rešerše, poskytnutí fotografických a dalších podkladů pro plánovanou expozici chmelářství v MPZ ze strany Územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem a Územního odborného pracoviště v Liberci
- provedení archeologických dohledů při obnově střech a jejich bleskosvodových soustav v areálu MPZ
- provedení konzervátorského zásahu pracovníky VMP v rekonstruované roubence v obci Hukvaldy
- uspořádání odborného workshopu ve VMP, spolupráce s MC
- odborná spolupráce při rekonstrukci památek ve VMP

Národní ústav lidové kultury Strážnice

- spolupráce v oblasti ochrany tradiční lidové kultury a tradičních stavebních technologií
- spolupráce pracovníků MPV na přípravě MFF Strážnice
- spolupráce v rámci Komise pro udělení titulu Nositel tradice ČR

Státní okresní archiv Děčín

- spolupráce v oblasti akviziční činnosti a získávání informací a sbírkových předmětů souvisejících s působením českých Němců

Vlastivědné muzeum v Šumperku

- spolupráce v rámci převzaté výstavy *O včelách a lidech*

Výstava
O včelách a lidech
v HMP ve spolupráci
s šumperským muzeem

Propagace a marketing

Centrála cestovního ruchu Východní Morava o.p.s. (VMP)

Česká televize

Česká tisková kancelář (ČTK)

Český rozhlas (celostátní i regionální redakce)

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

Destinační management turistické oblasti Beskydy-Valašsko, o.p.s. (VMP)

Destinační společnost Východní Čechy (MPV)

Destinační agentura České středohoří o.p.s. (MPZ)

Chrudimsko-Hlinecko (MPV)

Olomouc Tourism (HMP)

Turistické informační centrum Hlinsko (MPV)

TV Noe (VMP)

TV Polar

Informační centra v regionech a další organizace

Krajské úřady dle jednotlivých regionů – cestovní ruch

■
Ve všech organizačních složkách probíhala aktivní spolupráce s médii

Ostatní

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

- CHKO Žďárské vrchy – péče o původní odrůdy ovocných stromů, péče o krajinu v MPV
- CHKO Železné hory – péče o krajinu v MPV
- CHKO České středohoří, LIFE České středohoří – aktivní účast MPZ na akci v obci Hlinná *Slavnosti pastvin* s aktivitami na téma sklizeň obilí

CEPHorní Nezly a Středohorský sadařský spolek

- spolupráce s MPZ v oblasti zpracování ovoce a prezentace tradičních odrůd ovoce

CK TRYSK

- dlouhodobá spolupráce při organizaci zájmových skupin a realizaci edukačních programů v MPZ

ČEZ

- dlouhodobá spolupráce při firemním dobrovolnictví

Dětský domov Ústí nad Labem Střekov

- zapojení mládeže do nakládání zelí, moštování ovoce, pečení a her v rámci jednodenní akce *Pára v muzeu*, kterou každoročně pořádá MPZ

Folklorní spolek Jasénka

- spolupráce při přípravě a vydání publikace *Zvrtaný aneb Cesta jednoho málem zapomenutého tance* – výzkum, fotodokumentace, notové zápisy aj.

Gengel, o. p. s.

- spolupráce v oblasti pěstování a uchování tradičních druhů a odrůd užitkových rostlin ve VMP

Gymnázium K. V. Raise, Hlinsko

- konzultace MPV k projektům studentských prací – odborná pomoc
- spolupráce MPV se studenty při realizaci výzkumu *Ohlasy 10. výročí zápisu masopustních obchůzek z Hlinecka do Reprezentativního seznamu UNESCO*

Krajské úřady

- Olomoucký kraj – spolupráce v rámci činnosti Pracovní skupiny pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje
- Pardubický kraj – spolupráce v rámci činnosti regionálního pověřeného pracoviště pro tradiční lidovou kulturu MPV, práce ve výborech a komisích
- Ústecký kraj – spolupráce v rámci činnosti regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu při Regionálním muzeu v Teplicích – zpracování návrhu nominace statku nehmotného kulturního dědictví Mariánské poutě v Trmicích
- Ústecký kraj – spolupráce na nominaci bývalého ředitele MPZ Františka Ledvinky na Cenu Jože Plečnika 2020
- Ústecký kraj – v rámci podpory turistického ruchu (Brána do Čech – destinační agentura České středohoří) podpora návštěvnosti MPZ a Zubrnické muzeální železnice natočením a propagací dvouminutového spotu s leteckými záběry obce Zubrnice
- Zlínský kraj – zpracování návrhů na udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje pro tři výrobce

Město Hlinsko

- spolupráce MPV na prezentaci a podpoře kulturního dědictví regionu
- dokumentace a popularizace masopustních občůzek na Hlinecku
- účast pracovníků MPV ve výborech a komisích
- spolupráce se Stavebním úřadem, úsekem památkové péče při obnově památek lidového stavitelství v regionu Hlinecko

Město Ústí nad Labem

- finanční podpora účasti MPZ na akci při příležitosti Dnů evropského dědictví

Město Rožnov pod Radhoštěm

- smlouva o spolupráci s VMP
- vzájemná propagace
- podíl pracovníků VMP v přípravných skupinách pro tvorbu nové kulturní strategie města, připomínkování strategie
- účast pracovníků VMP ve výborech a komisích

Ministerstvo kultury ČR

- mnohoúrovňová spolupráce se zřizovatelem
- spolupráce v rámci činnosti regionálního pověřeného pracoviště pro tra-

■ Generální ředitel NMvP Jindřich Ondruš s ministrem kultury Lubomírem Zaorálkem

- diční lidovou kulturu
- členství pracovníků MPV v odborných a grantových komisích a Národní radě pro tradiční lidovou kulturu
- spolupráce na přípravě účasti ČR v Mezivládním výboru Úmluvy pro zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO a vyslání delegátky na 15. zasedání výboru v prosinci 2020
- příprava odborných posudků
- spolupráce na přípravě nové Státní kulturní politiky

Místní akční skupina Hlinecko

- aktivní účast pracovníků MPV v komisích

Národopisný soubor Okybača

- spolupráce při přípravě a realizaci programů v HMP

Obce Hamry, Jeníkov, Studnice, Vortová

- dokumentace a popularizace masopustních občůzek
- participace na realizaci záchovných opatření vyplývajících ze zápisu statku do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR a Re-representativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO

Obec Zubrnice

- spolupráce na prezentaci MPZ a kulturního dědictví v obci Zubrnice a jejím okolí

Obecní úřad Příkazy

- pomoc obce se sezónní údržbou areálu HMP
- spolupráce s kulturní komisí obce v oblasti koordinace kulturních programů a s obcí při jejich samotné realizaci

Obecní úřad Vysočina

- pomoc se zajištěním některých programů v areálu Veselý Kopec, MPV

Omnium, z. s.

- spolupráce s MPZ na záchraně zrušeného zubrnického hřbitova

SATIVA, a. s., Praha

- pracoviště Keřkov – příprava programu *Bramborová sobota* v MPV, odborná stránka programu, program se však neuskutečnil z důvodu vyhlášených vládních opatření proti šíření nákazy COVID-19

Svobodná základní škola, o. p. s., Třebušín

- MPZ, třetí ročník ukázek použití tradičních zemědělských postupů a předmětů včetně přímého zapojení žáků do výmlatu obilí ve stodole

Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí

- zhotovení replik zahradních koulí do exteriérů VMP

Valašský muzejní a národopisný spolek

- poskytnutí prostor VMP pro činnost spolku
- dobrovolnická pomoc členů spolku při aktivitách muzea

Zubrnická museální železnice, z. s.

- vzájemná spolupráce na rozmanité nabídce zajímavostí turistům, společná koordinace jejich načasování
- spolupráce na grafické podobě propagačních prvků vítajících motoristy a návštěvníky
- doprava návštěvníků obce Zubrnice a MPZ historickými linkami
- spolupráce na grafické podobě *Průvodce po Zubrnici*

Z důvodu protiepidemických vládních opatření ČR a evropských zemí neproběhla žádná aktivní spolupráce se zahraničím.

PROPAGACE NMvP

Společná propagace NMvP

V roce 2020 bylo na poli jednotné propagace a marketingu NMvP pokračováno v duchu zažití **používání jednotného vizuálního stylu muzea** při tvorbě jednotlivých výstupů muzea na sociálních sítích a v nových propagačních materiálech muzea. V průběhu roku docházelo k průběžnému plnění a **zvyšování funkcionality webových stránek** www.nmvp.cz, proběhla příprava **podkladů pro tvorbu jejich anglické verze**. Nově vzniklý **facebookový profil NMvP** byl průběžně aktualizován a doplňován, v průběhu roku pokračovala rubrika *Víte, že...* S ohledem na pandemickou situaci byl v tomto roce kladen poměrně velký důraz na aktuálnost a úplnost webových stránek a sociálních sítí muzea. NMvP a zvláště pořady jednotlivých muzeí byly dále prezentovány i na jiných, především turistických portálech (např. www.kudyznudy.cz, www.akce.cz, www.kamposcesku.cz). V průběhu roku docházelo k aktualizaci kontaktních údajů a aktuálních otevíracích dob a ceníků jednotlivých muzeí na různých portálech (www.mkr.cz, www.cz-museums.cz, www.firmy.cz, www.google.com, www.mapy.cz apod.).

■ Nové propagační materiály NMvP

V rámci tištěných materiálů byl vydán jednoduchý propagační materiál NMvP v české a anglické mutaci formátu A5. Zároveň byly vydány kruhové **propagační materiály** o jednotlivých muzeích v češtině, které byly poprvé prezentovány v lednu na veletrhu Regiontour v Brně. I přes nejasnou budoucnost v souvislosti s pandemickou situací byl připraven a vytištěn přehled plánových akcí na rok 2021 za jednotlivá muzea se společnou jednotící kapsou. Na základě potřeby **kvalitních profesionálních fotografií** ze strany jednotlivých muzeí se přistoupilo k postupné tvorbě jednotné fotobanky. Ta má zároveň sloužit jako výchozí zdroj pro tvorbu společných propagačních materiálů NMvP. Pro jednotlivé **správní budovy** všech muzeí bylo navrženo a zpracováno **nové grafické označení**.

NMvP prezentovalo svá jednotlivá muzea a jejich činnost na **veletrzích cestovního ruchu** Regiontour v Brně a Holiday World v Praze. Prezentace na Dni otevřených dveří Ministerstva kultury ČR v Praze se v roce 2020 neuskutečnila.

■ NMvP se prezentovalo na dvou veletrzích v Praze a v Brně

Z důvodu pandemické situace nebyly realizovány některé pravidelné a plánované aktivity – například předsezonní **tiskové konference** o připravovaných aktivitách NMvP v Praze, Rožnově a Hlinsku. V průběhu roku byly pravidelně vydávány **tiskové zprávy** o činnosti, zajímavostech a programech muzeí, byly zveřejňovány pozvánky na akce a PR články k dění v jednotlivých muzeích. Dále byly průběžně realizovány reportáže a rozhovory v tištěných médiích (noviny, časopisy), v TV lokálních i celoplošných a v komerčních rádiích, Českém rozhlase a jeho

■ NMvP se prezentovalo na dvou veletrzích v Praze a v Brně

jednotlivých stanicích. Podobně jako NMvP jako celek se také jeho jednotlivá muzea samostatně představovala v regionálně příslušných tištěných médiích, televizích a rádiích či v Českém rozhlase.

Jednotlivá muzea se samostatně prezentovala na vlastních profilech na sociálních sítích, tedy především na svých facebookových profilech či Instagramu a YouTube. Na sociálních sítích i webu muzeí byly zveřejňovány informace o dění v muzeu, o chystaných akcích, pozvánky na komentované prohlídky, odkazy na články, videa apod. Muzea aktivně vstupovala prostřednictvím edičního systému do plnění obsahu oficiálního webu www.nmvp.cz. Muzea dále propagovala všechny své programy standardní cestou (plakáty, letáky, tištěné pozvánky, audio pozvánky apod.). Z pandemických důvodů bylo na podzim přikročeno k náhradní online formě propagace adventního a vánočního zvykosloví a aktivit – obsahové a dílčí náplně jednotlivých složek byly koordinovány a zastřešeny NMvP.

■ Jednou ze společných aktivit OS byla předvánoční soutěž *Adventní okénka muzeí otevřená*

Hanácké muzeum v přírodě

Z programu Masopust (15. 2.) vysílala Česká televize přímé vstupy během celého dopoledního bloku na ČT 24. Dne 26. 5. byla vysílána reportáž z HMP, kterou připravila Česká televize v rámci cyklu mapujícího muzea v přírodě na Moravě. Z letních programů *Žně*, *Koniny* a *Hliněné stavitelství* vysílal reportáže Český rozhlas Olomouc.

V průběhu roku mnohonásobně vzrostla návštěvnost Facebooku HMP, a to především v souvislosti s adventním a vánočním programem, jenž zde byl prezentován formou tematických videí a příspěvků (od konce listopadu do začátku ledna: dosah 17 040, 106 sdílení a 172 lajků).

Propagační materiály i roční programy byly distribuovány do informačních center Olomouckého kraje, turistických míst, ubytovacích a restauračních zařízení v regionu. Partnerům muzea byly předávány čestné vstupenky.

■ Natáčení videa pro vánoční online seriál v HMP

Muzeum v přírodě Vysočina

V rámci spolupráce s Českou televizí byly v MPV natáčeny pořady cyklu *Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli* – téma pěstování, zpracování a využití lnu a dále pilníkářské řemeslo. Česká televize rovněž připravila reportáže z programu *Masopust na Veselém Kopci*, který byl posledním programem před uzavřením muzeí v souvislosti s protiepidemickými opatřeními. Intenzivní spolupráce probíhala také s Českým rozhlasem Pardubice a Radiožurnálem – rozhovory na téma masopust, Velikonoce, Vánoce, lidové betlémy z Horácka a změna vedení MPV. Rádio Blaník pravidelně informovalo o tradiční textilní výrobě v hlineckém Betlémě, především výrobě žinylkových tkanin. PR články byly realizovány v časopisech *KAMPO Česku*, *lifestylových časopisech*, v časopise Českých drah a dalších.

V průběhu roku probíhala grafická příprava komiksu MPV pro děti a tvorba podkladů pro nové informační cedule a značení objektů v areálech (v roce 2021 bude navazovat samotná tvorba a tisk výstupů).

Propagační materiály i roční programy byly distribuovány do informačních center Pardubického kraje a ubytovacích a restauračních zařízení v regionu. Partnerům muzea byly předávány čestné vstupenky.

■ Tkadlec Josef Fidler při natáčení pořadu *Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli* v MPV

Muzeum v přírodě Zubrnice

Propagace muzea probíhala s přihlédnutím k epidemiologické situaci zejména online formou na **Facebooku a webových stránkách**. Facebookový profil MPZ dosáhl v polovině roku 3000 sledujících a aktivita i zájem o něj oproti minulým letům výrazně rostly.

V průběhu roku byly pravidelně vydávány **tiskové zprávy**, pozvánky na akce a PR články, **reportáže a rozhovory** v tištěných médiích a jejich webových mutacích, v lokálních i celoplošných TV a v komerčních rádiích. Český rozhlas Sever odvysílal vstupy k akcím a rozhovor s paní ředitelkou. Na Rádiu Blaník proběhlo natočení pozvánky v rámci *Putování letem světem* s Pepou Černým. Placené inzerce byly publikovány v kulturních měsícnících Enter Děčínsko, Ústecko. V MPZ se natáčely i pořady České televize z cyklu *Všechno, co mám ráda* a *Nedej se* (díl *Kde ty české kytky jsou*). Na základě pozitivních ohlasů podobných subjektů byly vydány turistické vizitky WANDER BOOK. V magazínu Press pallas byly publikovány články k historii a tradicím v oblasti Sudet.

■ Presentace MPZ na Slavnostech pastvin

Propagační materiály i roční programy byly distribuovány do informačních center Ústeckého kraje, ubytovacích a restauračních zařízení v regionu. Partnerům muzea byly předávány čestné vstupenky. Proběhla tvorba grafických podkladů komiksu MPZ pro děti (samotný tisk bude následovat v roce 2021).

Ústecký kraj podpořil návštěvnost turistických zajímavostí v obci Zubrnice natočením a propagací dvouminutového spotu s leteckými záběry (*Brána do Čech*, destinační agentura České středohoří).

U příležitosti **230. výročí narození a 200. výročí příchodu katolického kněze Vincence Zahradníka**, významného představitele českého národního obrození, autora filozofických spisů a bajek, do Zubrnice, byla vydána unikátní turistická vizitka č. VC55. Návštěvníci ji mohou zakoupit výhradně v pokladně MPZ a v Centru Vincence Zahradníka.

Již tradičním způsobem propagace MPZ mimo hranice areálu byla účast na akci **Slavnosti pastvin 2020**, která se i přes nepřízeň počasí odehrála v obci Hlinná. Organizátoři (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, správa CHKO České středohoří) připravili pro návštěvníky stezku se stanovišti. Jedním ze zastavení byl stánek MPZ s připravenými úkoly, které přibližovaly historii zpracování obilovin. Návštěvníci se mohli seznámit s jednotlivými druhy obilí, přiřadit správný typ pohonu k zemědělským strojům a vyzkoušet si také výrobu provazů určených pro provoz v zemědělské usedlosti.

■ Natáčení České televize v MPZ

Valašské muzeum v přírodě

Hlavním úkolem oddělení propagace VMP bylo zajištění **slavnostního otevření Libušína a propagace programů Valašského roku** včetně alternativního řešení. Podílelo se také na propagaci nově otevřených výstav *Libušín znovuzrozený* a *Pod ochranou sv. Josefa*. Ojedinelou událostí byla 22. září realizace **pietního aktu uložení ostatků paní Dany Zátopkové na Valašském Slavíně**.

■ V září byly na Valašský Slavín uloženy ostatky olympioničky Dany Zátopkové

Oddělení zajišťovalo **grafické propagační výstupy** dle vývoje pandemické situace. Nově vznikaly potřeby tvorby provozních označení a pokynů souvisejících s epidemií. Byla realizována řada dalších propagačních výstupů, jako jsou letáky, pexeso, vizitky, čestné vstupenky do muzeí NMvP, pozvánky, plakáty na akce, programový sborník na rok 2021, výroba rekvizit pro muzejní programy apod.

Ve spolupráci s garanty areálů a technickým útvarem vzniklo **nové orientační značení** ve Valašské dědině a Dřevěném městečku. Současně byly vytvořeny nové

■ Ve VMP vzniklo nové dvojjazyčné orientační značení

propagační materiály o muzejních areálech a kreslený komiks. Aktualizována byla také mapa VMP. Pro všechny budovy muzea bylo zpracováno nové grafické označení.

V rámci podpory cestovního ruchu proběhlo dne 14. 8. celodenní **živé vysílání České televize** z Dřevěného městečka *Českem tam a zpět* s doprovodným programem u Sušáku. Současně se muzeum zapojilo do prázdninové hry České televize *Zachraň trosečníky*.

■ Celodenní vysílání ČT24 z Dřevěného městečka

Novým počinem, souvisejícím s dlouhodobějším uzavřením muzea v souvislosti s pandemickou situací, bylo cílenější **přesunutí propagace do online prostředí**, a to na webové stránky a facebook VMP. Vznikla **e-studovna**, prostor pro studium knih a sdílení muzejních výstupů. V předvánočním období byl připraven **online cyklus *Od adventu po Tři krále***, který po dobu 18 dnů prezentoval rodinný život a zvyklosti předků formou nově vzniklých videoreceptů a videonávodů. Nechyběly tvůrčí dílny a zajímavé podcasty. Nově vzniklá forma propagace si našla své příznivce a předčila očekávání. Nevšední sledovanost mělo např. video o zdobení vánočního stromčeka, které vidělo 37 tisíc příznivců. Poprvé v historii muzea byl streamován předvánoční koncert z Janíkovy stodoly *Večer při svíčkách* (3 700 zhlédnutí) a přenášen záznam *Štěpánské koledy 2020* (1 100 zhlédnutí).

■ Z online cyklu *Od adventu po Tři krále*

Důležitou součástí činnosti oddělení byla propagace muzea a jeho aktivit v médiích formou rozesílání **tiskových zpráv**. Probíhala spolupráce s ČTK Zlín, ČRo Zlín, ČRo Radiožurnál, TV Noe, Českou televizí, TV Polar, Czech Tourism, Centrálou cestovního ruchu Východní Morava. Propagační materiály byly distribuovány do informačních center Zlínského a Moravskoslezského kraje. K další činnosti patřila spolupráce na projektech Regionpartner a Rožnov Card.

NÁVŠTĚVNOST

Rok 2020 byl **poznamenán uzavřením všech muzeí** a kulturních institucí v důsledku pandemie nemoci COVID-19, není proto možné vyhodnotit průměrnou roční návštěvnost v porovnání s jinými roky. Muzeum bylo veřejnosti zcela uzavřeno od 11. 3. do 10. 5., následně od 12. 10. do 2. 12. a od 18. 12. do 31. 12. Na poklesu návštěvnosti se výrazně podepsalo **zrušení stěžejních kulturních akcí**, včetně nejoblíbenějších velikonočních a vánočních pořadů.

■ Masopustní pořady se konaly ve všech muzeích a byly hojně navštíveny

VMP v roce 2020 přišlo o 37,5% návštěvníků, MPV dokonce o 61,5%, MPZ o 59%, zatímco HMP pouze o 14%. HMP si v porovnání s ostatními muzei vedlo dobře vlivem výrazného zlepšení kvality nabízených služeb a intenzivnější propagace. Zároveň mohlo vzhledem k jejich menšímu rozsahu uskutečnit více pravidelných akcí než ostatní OS.

Vzhledem k rozvolnění protipandemických opatření **v letní sezóně** zaznamenala muzea v běžných návštěvnických dnech naopak **mírný nárůst návštěvníků oproti jiným letům**, zřejmě v důsledku omezení cestování do zahraničí. Celkově NMvP navštívilo 274 938 osob, což je téměř o polovinu méně než v roce 2019.

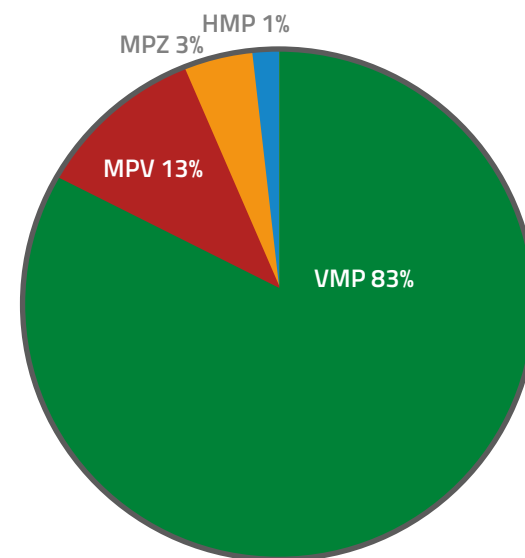
Vývoj návštěvnosti 2016–2020 (počet osob)

Rok	VMP	MPV	MPZ	HMP
2020	227 785	35 822	7 572	3 759
2019	364 140	93 003	18 523	4 372
2018	354 000	74 325	21 978	3 491
2017	302 000	81 613	20 207	5 337
2016	315 626	74 317	19 727	5 613

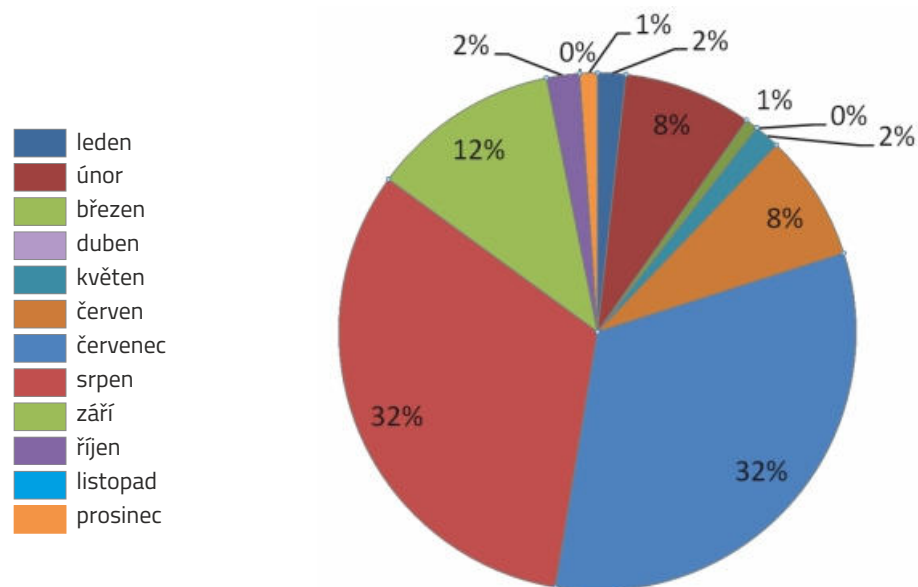
Vývoj návštěvnosti podle měsíců (počet osob)

Rok	VMP	MPV	MPZ	HMP	NMvP
leden	4535	316	0	0	4851
únor	15601	4943	1032	461	22037
březen	2138	30	0	0	2168
duben	0	0	0	0	0
květen	3794	458	147	12	4411
červen	17682	3090	670	297	21739
červenec	75078	11071	2442	847	89438
srpen	75150	10400	1984	1610	89144
září	26284	4712	1031	436	32463
říjen	4492	802	266	96	5656
listopad	0	0	0	0	0
prosinec	3031	0	0	0	3031
celkem	227785	35822	7572	3759	274938

Podíl jednotlivých muzeí na návštěvnosti NMvP v roce 2020

Rozvrstvení návštěvnosti NMvP v roce 2020 podle měsíců

GRANTY A DOTACE

V roce 2020 NMvP čerpalo finanční podporu z následujících programů v podobě těchto projektů:

Název programu: **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova**
Název projektu: **Poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními**
Doba řešení: 15. 5. – 31. 12. 2020
Výše dotace: 295 506 Kč

Cílem projektu byla podpora způsobu využití zemědělské půdy, která je v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí a krajiny, podpora zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržby krajiny.

Název programu: **IROP – Kulturní dědictví**
Název projektu: **Opravy šindelové krytiny na objektech Valašského muzea v přírodě**
Doba řešení: 1. 8. 2019 – 30. 9. 2021
Celkové náklady: 1 860 130 Kč
Výše dotace: 1 127 817 Kč
Náklady v roce 2020: 448 060 Kč

Projekt je spolufinancován z Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj. Jeho předmětem je kompletní výměna šindelové krytiny na dvou objektech v areálu Mlýnské doliny a pěti objektech v areálu Valašské dědiny. Do 30. 11. 2020 byla ukončena 1. etapa projektu – oprava střech mlýnu z Velkých Karlovic a výminku hamru z Ostravice.

Název programu: **ISO/B Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví – evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví**
Název projektu: **Digitalizace sbírkových fondů Valašského muzea v přírodě**
Poskytovatel: MKČR

Doba řešení: 20. 7. – 30. 10. 2020
Celkové náklady: 339 498 Kč
Výše dotace: 152 000 Kč

V rámci projektu byla provedena modernizace technického vybavení digitalizačního pracoviště (grafická stanice s LCD monitorem, datové úložiště NAS – QNAP, notebook Fujitsu). V rámci podaného projektu byla provedena digitalizace určené části sbírkového fondu VMP (12072 položek). Proběhlo skenování sbírkových předmětů a číslování výsledných skenů včetně vytvoření nových karet sbírkových předmětů v jednotlivých aplikacích odborného evidenčního programu na evidenci sbírek ve VMP (5005 položek).

Název programu: **ISO II/C – Výkupy předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu**
Název projektu: **Výkup obrazů Bohumíra Jaroňka**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 31. 8. – 31. 12. 2020
Celkové náklady: 70 000 Kč
Výše dotace: 0 Kč

V souvislosti se sbírkotvornou činností VMP – správou pozůstalosti sourozenců Jaroňkových a průběžným shromažďováním jejich tvorby – bylo zažádáno o dotaci na výkup předmětů. Z důvodu alokace finančních prostředků v rámci tohoto dotačního programu však byla žádost zamítnuta.

Název programu: **Investiční záměr**
Název projektu: **NMvP – Fojtství z Jasenné, výkup nemovité kulturní památky**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 2020–2021
Celkové náklady: 5 827 642 Kč
Výše dotace: 5 798 970 Kč
Náklady v roce 2020: 6 045 Kč

NMvP obdrželo od MKČR finanční prostředky na výkup národní kulturní památky – patrové roubené usedlosti v obci Jasenná. Stavba je určena k expozičnímu využití in situ a v dalších letech bude opravena a zpřístupněna veřejnosti.

■ Fojtství v Jasenné bude od roku 2021 ve správě VMP

Název programu: **Investiční záměr**
Název projektu: **NMvP – Hanácké muzeum v Příkazích – transfer stodoly ze Skaličky**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 2020–2021
Celkové náklady: 4 398 512 Kč
Výše dotace: 4 144 094 Kč
Náklady v roce 2020: 1 450 096 Kč

Dotace od zřizovatele byla využita na demontáž a transfer unikátní stodoly z 16. století a její sestavení na konzervátorsko-restaurátorském pracovišti ve Frenštátě pod Radhoštěm. V roce 2021 bude stodola znovu postavena v areálu HMP.

Název programu: **Investiční záměr**
Název projektu: **NMvP, MP Vysočina – oprava střech objektů lidové architektury**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 2020–2021

Celkové náklady: 5 833 556 Kč
Výše dotace: 5 833 556 Kč
Náklady v roce 2020: 1 058 865 Kč

Na podzim roku 2020 byly zahájeny práce na opravě šindelových střešních krytin v areálu Betlém Hlinsko. Do konce roku se s ohledem na počasí podařilo dokončit výměnu šindelů na dvou objektech. Výměna na dalších pěti objektech v Betlémě a na Veselém Kopci bude pokračovat v roce 2021.

Název programu: **Investiční záměr**
Název projektu: **VMP, Rožnov pod Radhoštěm, Areál Pustevny, Libušín – obnova objektu po požáru**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 2015–2020
Celkové náklady: 119 957 513 Kč
Výše dotace: 52 529 365 Kč
Náklady v roce 2020: 23 089 878 Kč

Více viz kapitola: *VMP - Investiční činnosti a stavebně-rekonstrukční práce*

Název programu: **Podpora tradiční lidové kultury**
Název projektu: **Speciální programy pro děti a rodiny s dětmi**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 2020
Celkové náklady: 46 000 Kč
Výše dotace: 45 000 Kč

MPV v Pardubickém kraji vykonává funkci pověřeného regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu. Cílem projektu je prezentovat návštěvníkům muzea ve spolupráci s jejich nositeli zajímavé tradiční řemeslné technologie. V roce 2020 byl program s ohledem na vládní opatření proti šíření onemocnění COVID-19 realizován v kratším časovém úseku. Přesto byl naplněn a v letních měsících se setkal s velkým ohlasem návštěvníků. Spolupráce probíhala se třemi nositeli, kteří v prostředí Veselého Kopce prezentovali tradiční i speciální textilní techniky, vyřezávání ze dřeva (perníkové formy) a sklizeň lnu a jeho zpracování tradičním způsobem.

Název programu: **Podpora tradiční lidové kultury**
Název projektu: **Výzkum masopustních obchůzek na Hlinecku**
Poskytovatel: MKČR
Doba řešení: 2020
Celkové náklady: 27 253 Kč
Výše dotace: 27 000 Kč

Vesnické masopustní obchůzky a masky z Hlinecka jsou od roku 2010 zapsané na Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví UNESCO. V souvislosti s naplňováním záchovných opatření, k nimž se ČR zápisem zavázala, vyplývá pro pracoviště MPV povinnost tento obyčej průběžně dokumentovat.

PROFILOVÉ ÚKOLY

Profilový úkol č. 1

Předložit zprávu o naplňování koncepčních cílů *Koncepce rozvoje muzejnictví na léta 2015 – 2020* za organizaci za rok 2019 vč. finálního vyhodnocení plnění vybraných koncepčních cílů dokumentu dle zaměření organizace.

Zpráva byla zpracována a odeslána na MKČR. Největší důraz byl kladen na aktivity NMvP v oblastech muzeí v přírodě, metodických center, vědecko-výzkumné činnosti a tradiční lidové kultury.

Profilový úkol č. 2

Vyhodnotit fungování PO v režimu „nouzového“ stavu vč. zajištění přechodu ke znovuotevření muzeí pro veřejnost (vyhodnocení zajištění zavedení všeobecných opatření vůči veřejnosti i vůči zaměstnancům PO, zajištění změn termínů konání plánovaných kulturních aktivit).

NMvP zpracovalo zprávu o vyhodnocení fungování muzea v režimu nouzového stavu a o zajištění znovuotevření pro veřejnost. Tato zpráva obsahuje popis fungování muzea v režimu nouzového stavu, časovou souslednost jednotlivých kroků při znovuotevření muzea pro veřejnost včetně přijatých opatření, přehled uskutečněných kulturních akcí a dalších doprovodných aktivit a přehled opatření k ochraně sbírkových předmětů v expozicích.

Profilový úkol č. 3

Vypracovat analýzu možných budoucích rizik vyplývajících z realizace provedených nutných změn v činnostech PO v souvislosti se zavedením režimu „nouzového“ stavu.

NMvP zpracovalo analýzu možných budoucích rizik vyplývajících z realizace provedených nutných změn v činnostech muzea v této souvislosti. Předmětem analýzy byl souhrn jednotlivých rizik, která lze očekávat v muzejní činnosti v následujícím období.

Profilový úkol č. 4

Přípravit odborné a prostorové zázemí pro případ potřeby naplňování Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/880 ze dne 17. dubna 2019 o vstupu a dovozu kulturních statků a navazující národní legislativy.

Úkol byl dopisem Samostatného oddělení muzeí MKČR ze dne 25. 9. 2020 zrušen.

Profilový úkol č. 5

Vypracovat zprávu o konkrétních možnostech vytváření nástrojů a pobídek pro podporu donátorství v rámci podpory filantropie, sponzoringu, mecenášství. Zdůraznit příklady inovativního či návštěvnický vstřícného a motivačního přístupu organizace (aktivní oslovování podporovatelů, kluby mecenášů, klub přátel muzea/galerie, úprava webových stránek, speciální programy, apod.). Pojmenovat a stanovit motivační kritéria pro potencionální donátory – síť sponzorů, mecenášů.

Požadovaná zpráva byla vypracována a obsahovala popis spolupráce s donátory v nejrůznějších oblastech muzejní práce, jako jsou finanční podpora při kulturních programech, pořádání benefičních akcí, nabídka teambuildingových aktivit pro firmy či systém veřejných sbírek. Dalším významným aspektem je dobrovolnická výpomoc.

Profilový úkol č. 6

Zajistit vypracování zprávy o získaných finančních prostředcích z mimorozpočtových zdrojů.

Tato zpráva byla vypracována a v termínu odeslána.

Profilový úkol č. 7

Zajistit vypracování informace o výběru TOP 10/15 sbírkových předmětů ze stálých expozic jako budoucí součást propagace PO vůči veřejnosti.

NMvP předložilo návrh patnácti předmětů ze všech svých organizačních složek v poměru dle rozsahu jejich sbírek. Mezi vybranými sbírkovými předměty byly nejen drobné artefakty, ale i objekty lidového stavitelství nebo stroje.

Profilový úkol č. 8

Zajistit provedení aktualizace koncepce Metodického centra pro muzea v přírodě při NMvP a aktualizace webových stránek centra i v části webových stránek NMvPs touto tematikou.

Koncepce MC byla aktualizována v návaznosti na transformaci vybraných muzeí v přírodě pod společné vedení NMvP a poznání potřeb jednotlivých sloučených muzeí. Byly aktualizovány webové stránky <http://muzeavprirode.cz>, zvláště v sekcích knihovna a výzkumná činnost. Zajištěna byla také informace o MC na webu NMvP.

Profilový úkol č. 9

Zajistit vpracování a předložení zřizovateli koncepce sbírkotvorné činnosti organizace od roku 2021.

NMvP odevzdalo *Koncepci sbírkotvorné činnosti na léta 2021–2025* v řádném termínu. Hlavními změnami oproti stávající koncepci je posunutí časového období, v rámci něhož jsou sbírkové předměty získávány, do roku 1989 s přesahy do současnosti. Koncepce byla rovněž přestrukturována v návaznosti na sloučení VMP s HMP, MPV a MPZ, přičemž všem organizačním složkám je zde věnována rovnocenná pozornost a jsou zde formulována konkrétní opatření dle jejich definovaných potřeb.

EKONOMIKA

Základní personální údaje

	2019	2020
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	153	152
Fyzický stav k 31. daného roku	152	153
Průměrný hrubý měsíční plat	29 705	31 356

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

Věková skupina	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21–30 let	0	4	4	2,7
31–40 let	13	6	19	12,4
41–50 let	15	22	37	24,2
51–60 let	26	29	55	35,9
60 let a více	22	16	38	24,5
celkem	76	77	153	100
%	49,67	50,32	100	

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví

Věková skupina	muži	ženy	celkem	%
základní	4	3	7	4,6
vyučen	26	8	34	22,2
úplné střední	2	4	6	3,9
úplné střední odborné	25	34	59	38,6
vyšší odborné	2	4	6	3,9
vysokoškolské	17	24	41	56,8
celkem	76	77	153	100

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů zaměstnanců

	počet
Nástupy	48
Odchody	43

Trvání pracovního poměru zaměstnanců

Doba trvání	počet	%
do 5 let	41	26,8
do 10 let	31	20,26
do 15 let	24	15,68
do 20 let	25	16,34
nad 20 let	32	20,92
celkem	153	100

Hospodaření organizace

Údaje o majetku, s nímž NMvP hospodaří

Výše majetku – stálých aktiv	627 359 933 Kč
Z toho hodnota staveb (účet 021)	402 126 639 Kč
Výše opravěk k 31. 12. 2020	206 518 490 Kč

Údaje o rozpočtu

	Kč
Příspěvek na provoz dle schváleného rozpočtu na rok 2020	101 227 554
Zvýšený příspěvek na provoz úpravami rozpočtu zřizovatelem	112 038 519
z toho investiční prostředky	22 008 224

V průběhu roku 2020 bylo provedeno 16 **rozpočtových úprav**, z toho 6 rozpočtových úprav na provoz představovalo částku **10 810 965 Kč**, z toho:

- na platy ve výši 1 920 212 Kč
- na krytí zhoršeného hospodářského výsledku z důvodu omezeného provozu muzeí zapříčiněného pandemií COVID-19 ve výši 8 890 753 Kč
- na analýzu rizik měkkých cílů ve výši 420 000 Kč – projekt byl zrušen z důvodu omezujících opatření ze strany státních orgánů v souvislosti s COVID-19, dotace byla vrácena.

Kromě výše uvedených úprav rozpočtu na provoz jsme obdrželi:

- a) **individuální a systémové dotace na financování programů a akcí**, a to 9 rozpočtových úprav: **neinvestičních** ve výši **12 949 394,88 Kč** a **investičních** ve výši **22 008 223,64 Kč**, z toho:

Účelové prostředky neinvestiční:

- obnova Libušína 7 020 838,88 Kč
- oprava střech MPV 5 833 556 Kč
- ISO II/B – služby 95 000 Kč

Účelové prostředky investiční:

- obnova Libušína 11 958 253,64 Kč
- transfer stodoly za Skaličky 4 194 000 Kč
- výkup Fojtství z Jasenné 5 798 970 Kč
- ISO II/B – grafická stanice LCD s monitorem 57 000 Kč

- b) **dotace** na základě §14 odst. 2 zák. č. 218/2000 Sb. a zvláštního zákona na **dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace** – 1 rozpočtová úprava ve výši **254 000 Kč** na projekt *Uchování kulturního dědictví v muzeích v přírodě s ohledem na maximální zachování autenticity a s reflexí aktuálních trendů a technologií.*

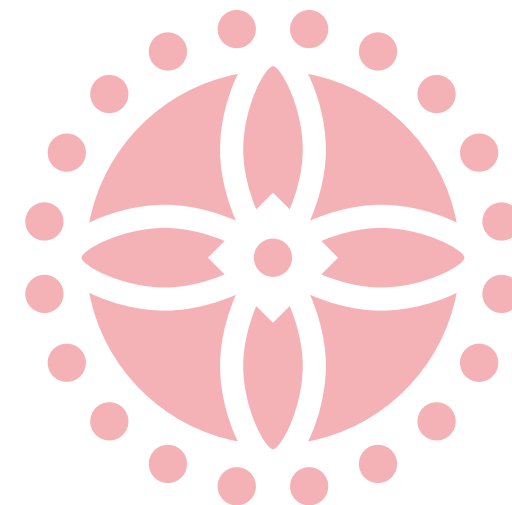
Přehled o nákladech a výnosech k 31. 12. 2020

Název položky	účet	schválený rozpočet [tis. Kč]	upravený rozpočet [tis. Kč]	skutečnost [tis. Kč]
Spotřeba materiálu	501	6 600	6 600	5 077
Spotřeba energie	502	4 608	4 608	5 162
Prodané zboží	504	725	725	436
Aktivace dlouhodobého majetku	506	-100	-100	-63
Aktivace oběžného majetku	507	-200	-200	-297
Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0	0	5
Opravy a udržování	511	13 335	25 914	20 991
Cestovné	512	430	430	162
Náklady na reprezentaci	513	171	171	377
Ostatní služby	518	12 474	12 963	9 374
Mzdové náklady	521	57 134	58 562	59 600
Zákonné sociální pojištění	514	19 227	19 710	19 330
Jiné sociální pojištění	525	153	153	160
Zákonné sociální náklady	527	2 801	2 829	2 602
Jiné sociální náklady	528	0	0	1
Daně a poplatky	53x	41	41	124
Jiné pokuty penále	542	0	0	1
Manka a škody	547	0	0	10
Odpisy dlouhodobého majetku	551	14 175	14 175	14 944
Tvorba a zúčtování rezerv	555	0	0	655
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	2 500	2 500	5 316
Ostatní náklady z činnosti	549	895	1 011	791
Finanční náklady	56x	159	159	164
Daň z příjmů	591	20	20	-20
Náklady celkem		135 149	150 272	144 902

Přehled o výnosech k 31. 12. 2020

Název položky	účet	schválený rozpočet [tis. Kč]	upravený rozpočet [tis. Kč]	skutečnost [tis. Kč]
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	85	58	73
Výnosy z prodeje služeb	602	25 006	17 186	17 222
Výnosy z pronájmu	603	2 430	1 670	2 670
Výnosy s prodaného zboží	604	910	625	678
Jiné pokuty a penále	642	0	0	3
Čerpání fondů	648	3 800	3 800	1 144
Ostatní výnosy z činnosti	649	250	250	964
Výnosy z transferů	671	102 668	126 682	122 150
Náklady celkem		135 149	150 272	144 904

Výsledek hospodaření před zdaněním	20	20	18
Výsledek hospodaření po zdanění	0	0	-2

Aktiva a pasiva k 31. 12. 2020

Aktiva	Účet	[tis. Kč]
Dlouhodobý nehmotný majetek	(012–035)	3 111
Dlouhodobý hmotný majetek	(031–036)	417 730
Dlouhodobé pohledávky	(462–471)	0
Zásoby	(111–139)	7988
Odběratelé	(311)	815
Krátkodobé zálohy	(314)	1 314
Jiné pohledávky	(315)	2
Pohledávky za zaměstnanci	(335)	0
Daně	(341, 342, 343)	0
Náklady příštích období	(381)	910
Příjmy příštích období	(385)	242
Dohadné účty aktivní	(388)	2 771
Pokladna	(261)	286
Ceniny	(263)	60
Běžný účet	(241)	35 150
Běžný účet FKSP	(243)	780
Aktiva celkem		471 159

Aktiva a pasiva k 31. 12. 2020

Pasiva	Účet	[tis. Kč]
Jmění	(401)	406 454
Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	(403)	16 299
Oceňovací rozdíly	(406, 407)	-282
Fond odměn	(411)	5 100
Fond kulturních a sociálních potřeb	(412)	673
Fond rezervní	(413, 414)	3 841
Fond reprodukce majetku	(416)	9 717
Výsledek hospodaření běžného účetního období		2
Dlouhodobé závazky	(441)	644
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	(472)	14 731
Dodavatelé	(321)	3 536
Krátkodobé přijaté zálohy	(324)	691
Zaměstnanci	(331)	3 696
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	(336, 337)	2066
Ostatní přímé daně	(342)	605
Daň z přidané hodnoty	(343)	325
Výdaje příštích období	(383)	79
Výnosy příštích období	(384)	781
Dohadné účty pasivní	(389)	2046
Ostatní krátkodobé závazky	(378)	145
Pasiva celkem		471 159

Přehled nejvyšších nákladů a výnosů a jejich podíl na celkových nákladech a výnosech

Náklady	[Kč]	[%]
Osobní náklady (účty 521,524)	78 929 607,00	54,5 %
Opravy a udržování (511)	20 991 187,31	14,5 %
Odpisy (551)	14 944 053,24	10,3 %
Ostatní služby (518)	9 374 408,49	6,5 %
Drobný dlouhodobý majetek (558)	5 315 870,19	3,7 %
Spotřeba energie (502)	5 162 133,76	3,6 %
Spotřeba materiálů (501)	5 077 376,86	3,5 %

Výnosy	[Kč]	[%]
Výnosy z prodeje služeb (602)	17 221 551,23	11,9 %
Výnosy z pronájmů (603)	2 670 190,62	1,8 %
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí (671)	122 148 773,25	84,3 %

Přehled o celkových mzdových nákladech

Název položky	schválený rozpočet [tis. Kč]	upravený rozpočet [tis. Kč]	skutečnost [tis. Kč]
Platy	54 808	56 236	57 087
OON	2 076	2 076	2 003
Mzdové prostředky celkem	56 884	58 312	59 090

Limit na platy byl překročen o 850 836 Kč. Toto překročení bylo hrazeno čerpáním Fondu odměn. Limit OON nebyl překročen.

Stanovený přepočtený počet zaměstnanců 157,6 jsme nepřekročili, skutečný přepočtený počet zaměstnanců byl na konci roku 151,7.

PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Trvalým úkolem oddělení BOZP je, aby všichni zaměstnanci věnovali problematice BOZP dostatečnou pozornost. K tomu je striktně vyžadováno dodržování platné právní legislativy, zapracované do interních směrnic a předpisů NMvP.

V rámci bezpečnosti a ochrany zdraví byla provedena **prověrka zaměřená na kontroly školicích záznamů a dodržování bezpečnostních předpisů** na pracovištích muzea. Prověrky se zúčastnili všichni vedoucí zaměstnanci. Z důvodu pandemické situace bylo provedeno **online školení** v MPV zaměřené zejména na přehled legislativy, přehled kontrolních orgánů a možných pokut, povinnosti zaměstnavatelů, zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců, prevenci rizik, prevenci a odškodňování pracovních úrazů, používání osobních ochranných pomůcek, první pomoc při vzniku úrazu.

Oddělení BOZP se podílí na šetření a odškodňování pracovních úrazů. V roce 2020 se stalo **pět pracovních úrazů** na pracovišti VMP.

Důležitou součástí BOZP byla účast na **kontrolách**, které na pracovištích NMvP provedly **orgány ochrany veřejného zdraví a inspekce práce**. Velmi dobrým výsledkem těchto kontrol byla skutečnost, že nebyly shledány závažné nedostatky.

Požární ochrana

Cílem činností v oblasti požární ochrany je předcházet požárům, vytvářet dobré podmínky pro zaměstnance a chránit zdraví zaměstnanců a majetek NMvP. V souladu s *Plánem odborné přípravy požárních hlídek v požární ochraně na rok 2020* byla prováděna důsledná a systematická odborná příprava zaměstnanců NMvP. Byly provedeny kontroly a revize všech podzemních a nástěnných hydrantů a koordinovány kontroly a revize přenosných hasicích přístrojů. Byly provedeny revize a vymetení kouřovodů ve všech objektech lidové architektury a zděných objektech a dále byly provedeny revize, měření a vyčistění všech plynových kotlů dle platné vyhlášky.

MC je **odbornou platformou pro spolupráci muzeí v přírodě** a institucí podobného charakteru v ČR. Centrum vyvíjí odborné aktivity – **vzdělávací, výzkumnou, publikační, organizační činnost** ve sféře muzeí v přírodě. Činnost MC je rovněž úzce provázána s řadou aktivit v rámci NMvP, kde se podílí zejména na koncepční, vědeckovýzkumné, vzdělávací a organizační práci.

Pracovníci MC se snažili postupovat **podle ročního plánu**. Většina garantovaných výstupů byla splněna, některé byly nahrazeny jinými na základě požadavků ze spolupracujících institucí či konstituujících se muzeí v přírodě.

Náročnou, ale velmi přínosnou aktivitou pracovníků MC, je **činnost v poradních orgánech a radách muzeí**. Bohatá byla také **publikační činnost** pracovníků MC. Situace spojená s nemocí COVID-19 ovlivnila zvláště četné osobní a institucionální kontakty, které byly omezeny nebo nahrazeny virtuální formou.

Metodická činnost

Jako metodická činnost je ze strany MC vnímáno komplexní působení na sféru muzeí v přírodě zejména formou vzdělávacích akcí a publikační činnosti. Průběžně byl připravován **památkový postup k problematice vyměřování oprav na dřevěných stavebních konstrukcích**, který bude publikován v roce 2021.

V dosavadních jednáních i praxi institucí bylo také doporučeno věnovat se komplexněji problematice **topenišť a komínů v muzeích v přírodě** a snažit se v dalších letech zpracovat metodiku k této problematice s komplexní typologií systémů a obecnými doporučeními k jejich výstavbě, provozu a údržbě. K této problematice byla po získání materiálů z vybraných muzeí v přírodě prozatím formulována struktura a proběhlo jednání s kompetentními odborníky v otázce autorství textů.

K důležitým činnostem centra v rámci NMvP patří **spolupráce na přípravě koncepčních materiálů NMvP a jeho složek** – například sbírkotvorné koncepce. V centru je zastoupena také pozice **vědeckého tajemníka NMvP** a sekretariátu **Vědecké rady VMP a kolegia NMvP**. V rámci činnosti MC jsou také koncipovány a koordinovány **video a webové prezentace** s odborným obsahem v rámci NMvP.

V roce 2020 se MC zaměřovalo na **vzdělávání vlastních zaměstnanců** formou odborných školení a stáží. Ve dnech 11.–13. 3. proběhl v Příkazích ve spolupráci se Sdružením pro interpretaci místního dědictví **seminář na téma způsoby muzejní interpretace**. Seminář byl rozdělen na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se účastníci semináře seznámili s principy a metodikou interpretace, systémovými modely, plánováním expozice apod. V praktické části si ověřili získané

vědomosti při návštěvě Muzea olomouckých tvarůžků A. W. v Lošticích, tvorbě interpretačních plánů a koncepce rozvoje muzea v přírodě.

Pracovnice MC Lenka Drápalová připravila pro MPZ **cyklus sedmi přednášek tematicky zaměřených na existenci muzeí jako kulturních institucí** s definováním jejich poslání, tvorby a péče o sbírky, prezentačních aktivit a vědecko-výzkumných aktivit s důrazem na obor muzejnictví v přírodě s přihlédnutím na aktuální potřeby MPZ.

Další aktivitou pro vnitřní rozvoj NMvP byla realizace **odborné stáže** zaměřené na tvorbu sbírkových fondů a odborné zpracování sbírek v muzeích pro pracovníky HMP, MPV a MPZ. Stáž se uskutečnila v Rožnově pod Radhoštěm v termínu 30. 6. – 1. 7. 2020 pod vedením pracovníků MC. Hlavním cílem bylo proškolení odborné pracovníky muzeí v přírodě v katalogizačním programu Bach a seznámit je s činností jednotlivých pracovišť VMP, která pracují se sbírkovými předměty.

Konzultační a poradenská činnost

Pracovníci NMvP, resp. MC, byli tradičním cílem **dotazů institucí a odborné i laické veřejnosti** týkajících se především problematiky řešení stavebních detailů, rekonstrukcí a závad, ochrany proti škůdcům atd. Odpovídali také na dotazy ohledně různých zdrojů informací – plánové a fotografické dokumentace, archíválie aj. Protože i mnohé z laických dotazů se bezprostředně dotýkaly problematiky lidového stavitelství, resp. muzeí v přírodě, byly zohledňovány i konzultace s vlastníky objektů.

Pracovníci MC se účastnili **činnosti četných poradních orgánů muzeí v přírodě a odborných institucí v ČR**. Zároveň byli účastníky činnosti poradních orgánů NMvP, kde od dalších přítomných externích odborníků získávali povědomí o dění ve sféře muzeí v přírodě v ČR a podíleli se na koncepční činnosti vlastní instituce. V rámci svých odborných znalostí se pracovníci MC vyjadřovali formou **posudků a recenzí** k různým aktivitám v oboru.

Z významnějších konzultací uvádíme účast restaurátora Lud'ka Dvořáka při **koncipování a průběhu rekonstrukce barokních parketových podlah a výplní otvorů na zámku v Kroměříži** na žádost Odboru památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje. Dále se jednalo o konzultace stejného odborníka k problematice **povrchových úprav olejovými barvami na památkách Jihočeského kraje** ve spolupráci s Národním památkovým ústavem (dále jen NPÚ), Územním odborným pracovištěm České Budějovice. Prostřednictvím externího spolupracovníka dr. Michala Kloibera a Radka Bryola proběhla konzultace záměru **rekonstrukce dělnických domků tříneckých železáren** v kolonii Borek v Třinci a vytvoření expozice v přírodě.

Poskytování informací

MC provozuje web <http://muzeavprirode.cz>, kde kromě rubriky informací o připravovaných a proběhlých akcích uvádělo **příklady dobré praxe**. Součástí webu je **digitální knihovna** prací k problematice muzeí v přírodě v ČR, kam v roce 2020 přibylo osm publikací. Součástí je bibliografický soupis publikací k této problematice.

Zásadní platformou pro publikování napříč celým spektrem muzeí v přírodě je **časopis Museum vivum**, koncipovaný jako časopis českých muzeí v přírodě, vydávaný MC. Časopis byl distribuován do většiny muzeí v přírodě v ČR (částečně také Slovenska) a propagován na vzdělávacích akcích i v osobním kontaktu.

V roce 2020 proběhla v gesci MC **externě zpracovaná inventarizace a revize starých a krajových odrůd ovocných stromů v areálu Souboru staveb lidové architektury v Rymicích** za účelem zkvalitnění exteriérové expozice a dále s možností následné evidence genofondové plochy v jednotné databázi Českého svazu ochránců přírody <http://www.stareodrudy.cz/>. Zveřejnění této inventarizace je důležitým zdrojem pro odbornou i laickou veřejnost v problematice genofondových zdrojů ovocných dřevin. V rámci přípravy nového areálu Kolibiska proběhla **inventarizace starých a krajových odrůd ovocných stromů ve vybraných lokalitách Beskyd** za účelem rozšíření genofondové databáze i možnosti exponování v příslušných muzeích v přírodě.

■ Přednáška Ludka Dvořáka o hovězí krvi a povrchových úpravách dřeva na Workcamp parquet

Organizace odborných akcí

Pořádání vzdělávacích akcí i účast pracovníků MC na akcích jiných institucí bylo i v roce 2020 důležitou, avšak značně omezenou aktivitou. Neproběhl plánovaný pracovní seminář *Ovocný strom v muzeu v přírodě* ani dlouhodobý vzdělávací kurz k základům historických truhlářských konstrukcí. Z důvodu pandemické situace se neuskutečnila ani plánovaná zahraniční exkurze ve spolupráci s Českým svazem muzeí v přírodě.

Ve spolupráci s Generálním ředitelstvím NPÚ proběhl ve dnech 9. – 11. září 2020 **seminář Opracování a povrchové úpravy dřevěných konstrukcí a prvků**, kterého se zúčastnili památkáři a zvláště pracovníci výkonných orgánů památkové péče.

Ve dnech 30. 8. – 5. 9. proběhl pod garancí organizace Workcamp parquet mezinárodní **workshop Tradiční výroba zámeckých parket** za účelem výroby replik historických parket na zámku ve Vizovicích ve spolupráci s MC za účasti lektora restaurátora VMP Ludka Dvořáka.

Vzdělávací aktivity

Vzdělávací charakter měla většina akcí pořádaných MC uvedená v samostatné kapitole výše.

Koncepce odborného **muzeologického školení** realizovaná v jednotlivých organizačních složkách NMvP slouží jako výchozí aktivita pro zlepšení přístupu a znalostí pracovníků zvláště o obecné problematice muzejnictví v přírodě, legislativě a atd.

Mgr. Lenka Drápalová přednášela na Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně předmět *Textil v muzeu*, zaměřený na cestu sbírkového předmětu k prezentaci. Prostřednictvím pracovníka MC Ing.arch. Jana Krauta, jenž přednáší na Fakultě architektury Vysokého učení technického v Brně, je zajištěn **kontakt akademické sféry a muzeí v přírodě v problematice architektury, urbanismu a stavebních technologií**.

Dále proběhly menší **přednášky** k problematice muzeí v přírodě a k drobnějším vzdělávacím aktivitám patřily také **specializované prohlídky areálů a expozic pro odborníky či studenty** a další tematické přednášky.

Důležitou dlouhodobou vzdělávací aktivitou pod lektorským vedením restaurátora Ludka Dvořáka je vzdělávání studentů oboru umělecký truhlář ze Střední odborné školy Hamr Litvínov v prostorách školící dílny VMP. Kurz se však z důvodu pandemické situace neuskutečnil.

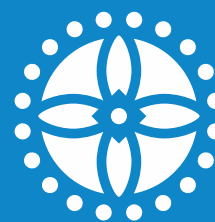
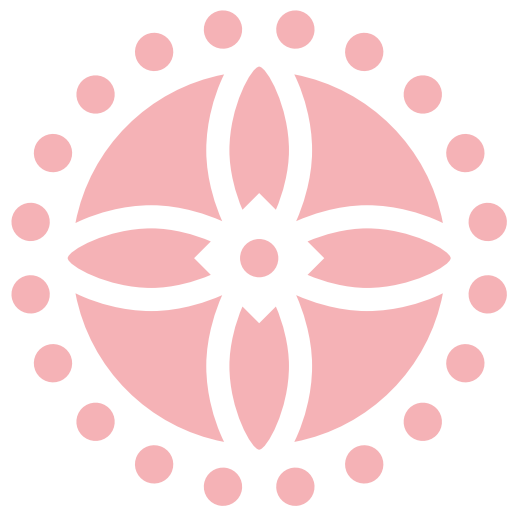

Účast na projektech

MC se podílí na výzkumné činnosti prostřednictvím DKRVO na léta 2019–2023. V jejím rámci byl zpracován recenzovaný článek k problematice geneze přístupů k architektuře v českých muzeích v přírodě, který vyšel v časopise *Muzeum – muzejní a vlastivědná práce*. Dále proběhla neplánovaná **videodokumentace metodických aktivit**, které se týkají stavebních technologií – transfer roubené stodoly z 16. století z obce Skalička a postup aplikace olejových barev na národní kulturní památce Libušín.

Aktuálně se MC neúčastnilo žádného z dalších vědeckovýzkumných projektů. Vrcholila však **spolupráce pracovníků MC na projektu NAKI II *Historické dřevěné konstrukce: typologie, diagnostika a tradiční opracování dřeva*** (DG16P02M026, řešitelé ÚTAMAV ČR, Mendelova univerzita v Brně).

Z vnitřní činnosti je potřeba zmínit probíhající realizaci **koncepce nového areálu VMP Kolibiska** v souladu s metodickými zásadami muzeí v přírodě, na základě interdisciplinárních podkladů a trendů muzejnictví. Koncepční příprava tohoto záměru probíhala v úzké spolupráci s MC a bude průběžně uplatňována jako aplikovaný vzorový postup. Obdobně proběhla příprava revitalizace objektu a prostředí sýpký z Heřmanic v Dřevěném městečku, přičemž realizace pomůže nadefinovat optimální klimatické podmínky pro dřevěnou architekturu.

Národní
muzeum
v přírodě

Hanácké
muzeum
v přírodě

výroční zpráva
2020

Hanácké muzeum v přírodě

Hanácké muzeum v přírodě v Příkazích u Olomouce je památkově chráněný areál, jehož centrum tvoří **hanácký statek s obytnou a hospodářskou částí z roku 1876**. Interiér statku zahrnuje tradiční kuchyni, světnice, komory, dílnu, horní sýpky (v současnosti je zde zřízena galerie), letní kuchyni, prádelnu a chlévy. HMP prezentuje řadu **činností spjatých s původním hospodařením na zemědělské půdě**. Návštěvníci mohou shlédnout například interaktivní ukázky sklizně a výmlatu obilí nebo řemesla typická pro život na hanáckém statku. HMP je obklopeno hliněnými zidkami z první poloviny 19. století, které dokládají rozmach hliněného stavitelství v oblasti Hané. Pozoruhodná je míra dochování areálu jako celku, včetně zahrad s ovocnými stromy a čtyřmi špaletovými stodolami, z nichž ta nejstarší pochází z roku 1833. HMP se nachází **ve vesnické památkové rezervaci**, jediné v Olomouckém kraji, ve které jsou situovány další pozoruhodné objekty lidového stavitelství.

Muzeum je **otevřeno od května do září** a výjimečně také během zimního období, kdy probíhají vánoční, masopustní a velikonoční programy pro veřejnost. V mimosezónním období je muzeum možné navštívit jen po předchozí domluvě. Provoz muzea je organizován formou komentovaných prohlídek s průvodcem.

Adresa: Hanácké muzeum v přírodě
Příkazy 54
783 33 Příkazy

Telefon: +420 585 967 310

E-mail: hanackemuzeum@nmvp.cz

Web: www.nmvp.cz/prikazy

Facebook: www.facebook.com/hanackemuzeumvprirode

GPS: 49.6449197N, 17.1391986E

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

HMP shromažďuje a uchovává muzejní sbírku, která obsahuje převážně předměty k dějinám tradičního zemědělství, řemesel, textilu a domácnosti. Sběrná lokalita pokrývá severní část etnografické oblasti Haná a blízké okolí (dominantně pak oblast Olomoucka a Litovelska). Časové rozpětí sbírky je od začátku 19. století do poloviny 20. století.

V roce 2020 bylo elektronicky evidováno necelých 700 položek. Sběrná lokalita nebyla systematicky zpracovávána a její evidence byla pouze provizorní. Po nástupu nového kurátora v roce 2020 muzeum začalo s intenzivní identifikací a dokumentací předmětů. Cílem je zapsání sbírky HMP do Centrální evidence sbírek MKČR do konce roku 2021.

DOKUMENTACE A DIGITALIZACE

HMP se věnovalo fotodokumentaci i vlastní činnosti muzea a jednotlivých akcí. Tento typ fotodokumentace zajišťoval v největší míře kurátor HMP. Fotografie poskytli muzeu i novináři, kteří uskutečnili reportáže z kulturních programů, nebo obyvatelé Příkaz. Od podzimu 2020 probíhá postupná fotodokumentace areálu napříč ročními obdobími profesionální firmou. Vzhledem k situaci popsané v kapitole *Sbírkotvorná činnost* neprobíhala fotodokumentace a digitalizace sbírkových předmětů.

VÝSTAVY A EXPOZICE

V HMP se nachází jak expozice v objektech muzea, tak malá výstavní galerie v horních sýpkách gruntu, která slouží ke krátkodobým tematickým výstavám.

Stálé expozice

Stálé expozice jsou umístěny jednak uvnitř gruntu, v obytné a v hospodářské části, jednak ve dvou špaletových stodolách. Ve světnici, kuchyni a dalších místnostech jsou vystaveny předměty denní potřeby, které sloužily obyvatelům usedlosti při běžných činnostech od přípravy jídel až po žehlení. Nejstarším datovaným exponátem je kruhadlo na zelí z roku 1799. V hospodářské části se nacházejí zejména předměty související s chovem hospodářských zvířat, praním a rovněž různé řemeslné nástroje. Ve špaletových stodolách jsou v současné době umístěny zemědělské stroje a nástroje (cepy, mlátička, fukar, lokomobila apod.), které návštěvníkům přibližují vývoj zemědělské techniky.

V roce 2020 bylo pokračováno v **důkladné revizi celé expozice HMP**. Cílem této revize je vytvoření její nové, promyšlené koncepce, která bude respektovat odborná kritéria a zároveň bude atraktivní pro návštěvníky.

Výstavy

O včelách a lidech

Autorka: Mgr. Mária Kudelová

25. 6. – 20. 9. 2020

Garant výstavy: Mgr. Josef Urban

Proč včely tančí? Proč se jim oznamovala smrt hospodáře? A za co včelaři vděčí Františku Hruškovi? To je pouze několik otázek, na které na výstavě *O včelách a lidech* mohli návštěvníci HMP nalézt odpověď. Jejím cílem bylo přiblížit život včel a jejich nenahraditelnou roli v přírodě nejen textovou formou, ale i prostřednictvím her, kdy si děti i dospělí mohli vyzkoušet, jak včela sbírá med a pyl nebo jak staví své voskové obydlí. Výstava byla vhodně doplněna sbírkovými předměty z Vlastivědného muzea v Šumperku, které představily návštěvníkům i samotnou práci člověka ve včelíně.

■ Vernisáž výstavy *O včelách a lidech*

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

Důležitým posláním HMP je prezentace tradiční lidové kultury, zvyků, obyčejů, řemesel i původního hospodaření na hanáckém gruntu. Tomuto záměru odpovídá nabídka programů, které návštěvníkům umožňují zhlédnout nebo si vyzkoušet pestrou škálu řemesel, obyčejů, tradičních postupů apod.

Kulturně-vzdělávací programy v roce 2020 významně ovlivnila pandemie nemoci COVID-19 a následná protiepidemická opatření. Naplánováno bylo sedm programů, avšak uskutečnit se mohly pouze čtyři z nich. Program *Masopust* byl propojen s akcí v obci a zaznamenal **o 22% vyšší návštěvnost** než v předchozím roce. Česká televize vysílala přímé vstupy během celého dopoledního bloku na ČT 24. V srpnu byly uspořádány dvě **původně neplánované akce *Hanácké kroje a paličkování* a *Pletení z lýka a slámy***.

Adventní a vánoční program se netradičně uskutečnil **v online prostoru**, a to formou tří tematických videí zveřejněných na Facebooku a příspěvků, jež byly uveřejňovány v návaznosti na adventní a vánoční zvyky a tradice. Příjemným překvapením byl ohlas veřejnosti: dosah 17 040 osob, 106 sdílení a 172 lajků.

■ V HMP se v roce 2020 podařilo uskutečnit šest akcí

Přehled návštěvnosti a tržeb z programů a akcí HMP

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Masopust	15. 2.	461	21 366
Hanácké kroje a paličkování	25. 7.	75	4 769
Žně	1. 8.	284	12 710
Koniny	23. 8.	478	18 559
Pletení z lýka a slámy	29. 8.	14	866
Hliněné stavitelství	19. 9.	68	3 270
Celkem		1 380	61 540

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

Na všech uskutečněných programech (s výjimkou masopustu) byl připraven edukační program pro děti, během kterého si mohly vlastnoručně vyzkoušet tradiční řemesla či postupy, například práci se dřevem, sečení kosou, mlácení cepem, pečení koláčů nebo výrobu nepálených cihel.

■ Aktivity pro děti jsou součástí všech akcí muzea

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

Chov zvířat

Návštěvníci se mohli během letní sezóny setkat v areálu muzea s králíky a slepice-mi. V příštích letech je v plánu umístit do prostoru mezi stodolami kozy nebo ovce, které podpoří autentickou atmosféru hanáckého gruntu, jehož nedílnou součástí vždy byla hospodářská zvířata.

Pěstování rostlin

Nejdůležitějším záměrem v této oblasti je revitalizace sadu HMP, přičemž jejím hlavním cílem je dosažení autentické situace z počátku 20. století. V souladu s prostorovým uspořádáním a funkcí jednotlivých částí usedlosti byly určeny čtyři celky, v nichž jsou sledovány výsadby ovocných stromů, jejich rozmístění, charakter výsadby i další využití prostoru. V souladu s koncepcí revitalizace sadu HMP zachycené v dokumentu *Obnova ovocné výsadby v Hanáckém muzeu v přírodě v Příkazech* byla v roce 2020 provedena výsadba dvanácti stromů (špičák – vysokokmen), dále bylo provedeno roubování, výchovný řez na dvou stromech, zmlazovací řez na třech stromech a průklest sedmnácti stromů. Dále byly pokáceny dva

■ Součástí HMP je i velká zahrada a sad

stromy a byla provedena následující vazba: dynamická $\frac{3}{2}$ tuny na dvou stromech, dynamická $\frac{1}{4}$ tuny na dvou stromech a vazba statická $\frac{1}{4}$ tuny na jednom stromu.

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ-REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Za technické zabezpečení fungování muzea odpovídá jeho vedoucí. Odborné záležitosti byly konzultovány s investičním technikem NMvP a kompetentními externisty (stavební inženýr, projektant, architekt). Vzhledem k tomu, že technický stav nemovitých památek není v HMP v optimálním stavu, představují zvláště stavebně-rekonstrukční práce jednu z dlouhodobých priorit HMP.

Transfery a dostavby areálů

Na konci roku 2019 se podařilo získat finanční prostředky z MKČR na transfer unikátní roubené stodoly z 16. století z obce Skalička v okrese Přerov do HMP. V roce 2020 bylo vydáno stavební povolení, územní souhlas a kladné vyjádření odboru památkové péče na magistrátu v Olomouci. Proběhlo výběrové řízení na zhotovitele. Vítěz zajistil rozebrání stodoly a její transfer ze Skaličky do haly ve Frenštátu pod Radhoštěm, kde probíhá obnova dřevěných konstrukcí stodoly. Ze Skaličky do Příkaz byly převezeny historické hliněné konstrukce stavby (hliněné

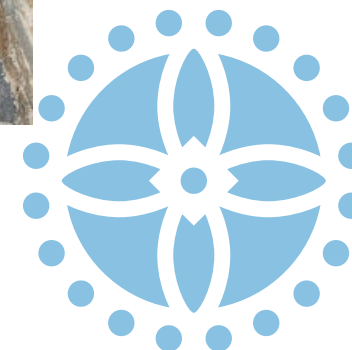
vymazávky mlatu a přístodůlků) a střešní tašky, tzv. *křidlice* (pálené dvoufalcové tašky). Geodet v Příkazích zaměřil umístění stavby.

Ostatní opravy a stavební práce v areálech

V souladu s projektovou dokumentací proběhla oprava vstupu do podzemního sklepa na dvoře HMP. Odbor výstavby Městského úřadu v Litovli vydal 12. 10. 2020 kolaudační souhlas k užívání stavby.

■ Vstup do sklepa po opravě

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Vysočina

výroční zpráva
2020

Muzeum v přírodě Vysočina

Muzeum v přírodě Vysočina tvoří dva expoziční areály, a to **expoziční celek Veselý Kopec a památková rezervace lidové architektury Betlém v Hlinsku**. Součástí muzea je také objekt **vodního kovacího hamru s mlýnicí ve Svobodných Hamrech**.

Expoziční celek Veselý Kopec budoval **od počátku 70. let. 20. století** tým dobrovolných pracovníků pod vedením Ludka Štěpána. Cílem bylo zachránit ohrožené lidové stavby Českomoravské vrchoviny a Železných hor. Původní usedlost čp. 4 (tehdy soukromý objekt) byla obnovena a veřejnosti částečně zpřístupněna v roce 1972. Tento rok považujeme za počátek existence MPV. V roce **1981** převzal nyníější MPV **do své správy NPÚ**, tehdy Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Pardubicích.

Expozice pasekářské osady v původním krajinném prostředí **na Veselém Kopci** dokumentuje jednotlivé typy domů a usedlostí, zemědělských a technických staveb i drobné objekty doplňující venkovská sídla z vymezené sběrné oblasti. Interiéry podávají **svědectví o životě a práci drobných a středních zemědělců od první poloviny 19. až do poloviny 20. století**. Na Veselém Kopci se nachází celkem třicet expozičních objektů, hospoda a provozní objekt s pokladnou a zázemím pro zaměstnance. Celý areál je **od roku 2003 kulturní památkou**.

Architektonický a urbanistický celek **Betlém v Hlinsku** je součástí muzea v přírodě **od roku 1989**. Ojedinelý soubor lidových staveb na původním místě leží v centru

města Hlinska. Původně byl řemeslnickou a později dělnickou čtvrtí. Jedná se o celek roubených, poloroubených i zděných domků datovaných od druhé poloviny 18. do poloviny 19. století. Ačkoliv snahy o jeho záchranu se datují už do 60. let 20. století, památkové ochrany se dočkal až **roku 1995, kdy byl soubor 24 objektů prohlášen památkovou rezervací lidové architektury**. Čtyři expoziční objekty představují domácnosti a dílny drobných řemeslníků z oblasti Hlinecka, dále se zde nachází dva objekty pro výstavní a edukační činnost a dva provozní objekty muzea. Součástí areálu jsou také tkalcovská dílna, prodejny, restaurace, penziony, turistické informační centrum a obytné domky.

Expoziční areál **Veselý Kopec je veřejnosti přístupný sezónně**, a to od dubna do října a po dobu vánočních programů. Prohlídka Veselého Kopce je možná samostatně nebo s průvodcem na základě předchozí rezervace.

Památková rezervace **Betlém v Hlinsku je otevřena celoročně**. Prohlídka je možná pouze s průvodcem, přičemž není nutná předchozí rezervace. Návštěvníkům jsou k dispozici dva okruhy: *Řemeslná obydlí a Expozice masopustních obchůzek a masek z Hlinecka*.

Adresa: Muzeum v přírodě Vysočina
Příčná 350
539 01 Hlinsko

Web: www.nmvp.cz/vysocina

E-mail: muzeumvysocina@nmvp.cz

Telefon: správa muzea +420 469 326 415

Veselý Kopec +420 469 333 175

Betlém Hlinsko +420 469 311 429

Facebook: www.facebook.com/vesely.kopec

Instagram: [muzeum_v_priode_vysocina](https://www.instagram.com/muzeum_v_priode_vysocina)

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

MPV spravuje sbírkový fond etnografické povahy čítající 4 920 předmětů. Jedná se o předměty z oblasti lidového oděvu a textilu, domácnosti, zemědělství a hospodářství, řemesel, lidové výtvarné kultury, nábytku aj. Předměty pocházejí převážně ze sběrné oblasti MPV, která je vymezená přibližně spojnicí mezi městy Chrudim, Hlinsko, Polička, Litomyšl, Nové Město na Moravě, Žďár nad Sázavou a Vysoké Mýto. Z hlediska národopisného regionu je předmětem hlavního zájmu **část Českého a Moravského Horácka**.

Sbírkové předměty byly v roce 2020 nově **rozděleny do deseti fondů**: Domácnost, Hračky a loutky, Řemesla, Zemědělství a zpracování plodin, Religiozita, Písemnosti a tisky, Současná řemeslná tvorba, Textil, Zvykoslovné předměty a Ostatní. Správu sbírkových předmětů zajišťují kurátoři sbírky a podle svého zaměření vybraní odborní pracovníci muzea.

Kromě sbírkových předmětů má muzeum zřízen tzv. pomocný sbírkový fond, který slouží k doplnění expozic například v exteriérech, či dalších exponovaných prostorech, pro demonstrování činností při edukačních programech, programech pro veřejnost apod.

Akvizice

Předměty do sbírky získává MPV převážně darem od soukromých osob a vlastním sběrem. V roce 2020 byl uskutečněn jeden nákup. Jednalo se o model objektu technické památky Králova Pila. Celkem bylo v průběhu roku realizováno 32 akvizic a po zpracování přibýlo do sbírek 333 sbírkových předmětů a 302 pomocných předmětů.

Evidence, katalogizace a revize sbírek

Evidence sbírkových předmětů byla prováděna v průběhu roku podle vnitřních stanov muzea. Průběžně se rozhoduje o zapsání předmětů do sbírek, či o jejich zařazení do pomocného sbírkového fondu. Za rok 2020 bylo zpracováno 333 sbírkových a 302 pomocných předmětů. Započal přechod ze systému Demus na systém Bach Pro Muzeum – web. V průběhu roku došlo k revizi sbírky v depozitářích a v expozicích v objemu 1227 předmětů, tj. cca 29 % celkového počtu evidovaných předmětů.

Depozitáře a uložení sbírek

Sbírkové předměty jsou uloženy v upravených prostorech v rámci muzea – správa MPV, Příčná čp. 350, Hlinsko, půdní prostory v památkové rezervaci Betlém Hlinsko a v pronajatém prostoru v majetku města Hlinska na Adámkově třídě. V roce 2020 získalo MPV do výpůjčky budovu bývalého Finančního úřadu ve Wilsonově ulici čp. 834 v Hlinsku, kde po nutných úpravách vznikne centrální depozitář.

Služby badatelům

MPV poskytovalo služby badatelům v souladu s podmínkami stanovenými badatelským řádem průběžně dle jejich žádostí. Evidence prezenčních služeb je vedena na základě badatelských listů. V roce 2020 byl zájem o tyto služby vzhledem k ne-

příznivé epidemické situaci minimální. Byly však poskytovány konzultace distanční formou, a to elektronickou cestou (e-mail) a telefonicky. Zájem badatelů směřoval stejně jako v předchozích letech především k získání informací o fenoménu masopustních občůzek a masek z Hlinecka, vánočních zvyčích, o tradičních stavebních technologiích a materiálech, či ošetření dřevěných konstrukcí.

■ Úprava expozic – výroční zvyky a obyčejje

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

Prezentace sbírkových předmětů v expozičních areálech na Veselém Kopci a v Betlémě v Hlinsku vychází z koncepce expozičního záměru muzea. Vzhledem k vládním opatřením přijatým proti šíření nákazy COVID-19 se však neuskutečnily tradiční velikonoční a vánoční programy, ani většina akcí na Veselém Kopci, **Betlémská muzejní noc** a **Den architektury**, při kterých jsou sbírkové předměty prezentovány ve větší míře než jako běžné součásti expozic.

Jako každoročně však byly na Veselém Kopci v letní sezoně **tematicky upraveny expozice**, v roce 2020 na téma **výroční obyčejje**, ke kterým byly pro návštěvníky připraveny **komentované prohlídky *Bejvali naši předci veselí***. V památkové rezervaci Betlém v Hlinsku se uskutečnila **výstava *(Ne)tradiční architektura*** s využitím mnoha nástrojů a pomůček ze sbírek MPV.

Vzhledem k situaci byly pro návštěvníky dále vytvořeny **náhradní programy a komentované prohlídky na Veselém Kopci**, při nichž bylo využíváno přede-

vším pomocných sbírkových předmětů. Programy a prohlídky byly vždy tematicky zaměřeny, a to v následujících oblastech: **zemědělství**, kde měli návštěvníci možnost seznámit se např. s povíslavačem, fukarem či plečkou na ohnici; **řemesla** s praktickými ukázkami např. křesání mlýnských kamenů, tesání, výroby vepřovic; **textil** s programy věnovanými jednotlivým textilním technikám a ukázkami sbírkových předmětů z depozitáře. Některé programy byly doplněny praktickými dílnami.

■ Komentovaná prohlídka *Mlynáři a sekerníci*

Zápůjčky sbírkových předmětů

MPV spolupracuje v rámci zápůjček sbírkových předmětů s jinými muzei, organizacemi či soukromými osobami. V roce 2020 byly ze sbírkového fondu zapůjčeny níže uvedené předměty.

Smlouva o výpůjčce 01/2020

Vypůjčitel: Josef Fidler

Předmět: 899 kredenc, 1703 truhla malovaná, N07277 záclonka, N07278 záclonka, N07279 záclonka, N15131 skříň malovaná

Doba výpůjčky: 6. 5. 2020 – neurčito

Smlouva o výpůjčce 02/2020

Vypůjčitel: Petr Krampera

Předmět: 2189 orchestrion

Doba výpůjčky: 6. 5. 2020 – neurčito

Smlouva o výpůjčce 03/2020

Vypůjčitel: Muzeum v přírodě Vysočina

Půjčitel: BPK, s.r.o. Proseč

Předmět: soubor dýmek

Doba výpůjčky: do 31. 12. 2021

Smlouva o výpůjčce 04/2020

Vypůjčitel: Městské muzeum a galerie Hlinsko

Předmět: 1213 sánky, 1212 sánky, 596 sánky

Doba výpůjčky: 9. 11. 2020 – 30. 4. 2021

Smlouva o výpůjčce 05/2020

Vypůjčitel: Chrudimská beseda

Předmět: 311 nádoba na minerálku, 334 džbán keramický, 417 lžice, 2070 lžice, 2090 prkénko, 2092 prkénko, 4092 hrníček, 4301 pekáč keramický, N02210 lžice, N06167 miska dřevěná, N06178 mísa keramická, N07720 miska, S09011 miska dřevěná

Doba výpůjčky: 20. 11. 2020 – 27. 11. 2020

Péče o sbírky

Sbírkové předměty jsou uloženy v depozitářích, tj. upravených prostorech ve správní budově MPV a v pronajatém prostoru v majetku města Hlinska na Adámkově třídě. Sbírkové i pomocné předměty byly v rámci pravidelných revizí kontrolovány a v případě potřeby a dle možností předávány do konzervátorské dílny. Pro předměty trvale umístěné v expozicích platila stejná pravidla. Jejich kontrola proběhla před začátkem nové sezóny. V roce 2020 bylo v konzervátorské dílně ošetřeno 13 předmětů.

Konzervace roubení
expozičního objektu

DOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Fotoarchiv

Fotodokumentace vlastní činnosti muzea i archivní fotografie byly tříděny tematicky. V následujícím roce je plánováno nové uspořádání a evidence fotoarchivu po vzoru uspořádání fotoarchivu VMP.

Fotodokumentace

MPV neprovádí v současné době, především kvůli absenci odpovídajícího technického vybavení, systematickou fotodokumentaci sbírkových předmětů.

S technickým zázemím pro vytváření dokumentace se počítá v budově budoucího centrálního depozitáře ve Wilsonově ulici v Hlinsku. V průběhu roku 2020 byly pořizovány fotografie interiérů i exteriérů objektů obou expozičních celků MPV. Z proběhlých programů byly dle možností pořizovány dokumentační fotografie a dokumentační videa.

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

V roce 2020 byl zahájen proces přechodu evidence sbírkových předmětů z programu Demus 10 Katalog a Demus 10 Evidence na program Bach Pro Muzeum – web. Prostřednictvím programu Bach Pro Muzeum byly nově evidovány jak sbírkové předměty, tak předměty z pomocného fondu. Současně probíhala kontrola převedených dat a doplňování nově nabytých přírůstků. Program Bach Pro Muzeum slouží ke každodenní práci se sbírkami, tj. k lokaci předmětů, upřesňování popisu, doplňování informací o zápůjčkách či konzervaci aj.

VÝSTAVY A EXPOZICE

Interiérové expozice v objektech MPV jsou zaměřeny na prezentaci způsobu života a hospodaření drobných zemědělců v období od poloviny 19. století do poloviny 20. století (Veselý Kopec), dále také na život a práci drobných řemeslníků v prostředí malého města (Betlém Hlinsko). Každoročně dochází k drobným úpravám v podobě výměny předmětů zejména z oblasti textilu a domácnosti. Tematické výstavy zpracované výstavním způsobem doplňují vždy výšeč z témat, jimž se muzeum v daném období věnuje ve své odborné práci. Výstavy jsou jedním ze způsobů prezentace odborné činnosti MPV.

Stálé expozice

Expozice vesnických masopustních masek a obchůzek z Hlinecka

Autorka: PhDr. Ilona Vojancová

Výtvarná realizace: Vojtěch Trocha a Mgr. Jana Kramperová

Stálá expozice v domku čp. 362 v Betlémě v Hlinsku představuje vesnické masopustní obchůzky a masky z Hlinecka, jejich historii a současnost. Postihuje i proces tvorby nominace pro zápis do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO. Expozice je v českém a anglickém jazyce. Byla otevřena v roce 2012 ve spolupráci s městem Hlinsko, MKČR a Pardubickým krajem, kteří poskytli finanční prostředky na její realizaci.

Výstavy

S ohledem na situaci, která byla v roce 2020 ovlivněna protipandemickými opatřeními, se část plánovaných výstav nemohla uskutečnit.

■ Výstava *Víte, že...*

Víte, že ...

Umístění: Veselý Kopec – statek z Mokrých Lhoty

Autorka: PhDr. Ilona Vojancová

Výtvarná realizace: Mgr. Jana Kramperová, Šárka Teplá

Datum trvání: 2. 6. 2020 – 31. 10. 2021

Výstava je věnovaná kulturnímu bohatství, které je zapsané na Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Pardubického kraje.

Vesnické masopustní občůžky a masky z Hlinecka aneb Deset let světovým dědictvím UNESCO

Umístění: Veselý Kopec – pŮda statku z Mokrých Lhoty

Autorka: PhDr. Ilona Vojancová

Výtvarná realizace: Mgr. Jana Kramperová, Šárka Teplá

Datum trvání: 2. 7. – 31. 10. 2020

Cílem výstavy bylo přiblížit zájemcům především proces a peripetie zápisu fenoménu masopustních občůžek na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO. Některé dokumenty a podklady byly vystaveny poprvé. Výstava zároveň přinesla zajímavosti a stručné informace o občůžkách v jednotlivých vesnicích.

(Ne)tradiční architektura

Umístění: památková rezervace Betlém Hlinsko – dŮm čp. 178

Autorka: Ing. arch. Barbora Šedová ve spolupráci s PhDr. Magdou Křivanovou a PhDr. Radimem Urbánkem

Výtvarná realizace: Mgr. Jana Kramperová, Šárka Teplá

Datum trvání: 30. 6. – 30. 9. 2020

Cílem výstavy bylo seznámit návštěvníky s tradičními stavebními materiály, technologiemi a zásadami, ze kterých lze čerpat v současnosti a hledat v nich inspiraci do budoucna. Její součástí bylo tedy i využití tradičních materiálů a postupů v současném moderním stavitelství. Tato netradiční výstava se setkala s velkým ohlasem návštěvníků, kteří se zajímají o moderní trendy v bydlení.

■ Výstava *(Ne)tradiční architektura*

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

MPV připravilo tradiční programy pro veřejnost i v roce 2020, ale jejich průběh a realizaci ovlivnila mimořádná situace způsobená šířením nákazy COVID-19 a přijatými vládními opatřeními. Z původního programu bylo možné uskutečnit pouze dvě akce: *Masopust na Veselém Kopci* a *Posvícení na Veselém Kopci*. *Masopust na Veselém Kopci* proběhl 1. února v podání obyvatel vesnice Studnice. Navštívilo jej historicky nejvíce návštěvníků za dobu konání této akce. *Posvícení*

na Veselém Kopci se konalo 5. září v omezeném rozsahu oproti předchozím letům tak, aby bylo možné dostat všem protiepidemickým nařízením. V památkové rezervaci Betlém se s ohledem na protiepidemická opatření žádné plánované programy v roce 2020 nekonaly.

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Masopust na Veselém Kopci	1. 2.	4 545	256 970
Posvícení na Veselém Kopci	5. 9.	1 693	105 900
Celkem		6 238	362 870

MPV se snažilo na vzniklou situaci od počátku reagovat **intenzivní komunikací s návštěvníky prostřednictvím sociálních sítí** (facebook, instagram) **a na svých webových stránkách**. Především sociální sítě se staly důležitým náhradním komunikačním prvkem s veřejností.

Po otevření muzea 25. května se MPV v rámci dodržení daných opatření zaměřilo na přípravu a realizaci **náhradního programu**, kterým se staly **komentované prohlídky a nabídka menších programů prezentujících vybraná řemesla nebo technologie**. Náhradní program byl zahájen **4. 7.** a trval **do 30. 8.** Celkem proběhlo **73 tematických akcí**. Komentované prohlídky proběhly v určených dnech dle zájmu návštěvníků dvakrát nebo třikrát. Muzeum využívalo i spolupráce s řemeslníky.

Speciální program
O obilném zrnku

Jednalo se o tyto náhradní programy:

1) **Komentované prohlídky**

Bejvali naši předci veselí (8. – 9. 7., 18. – 19. 7., 10. 8.)

Co je to šerka, fěrtoch nebo lajblik? (12. 7., 28. 8.)

Jak se dříve hospodařilo (19. 7., 16. 8.)

Mlynáři a sekerníci (28. 7., 7. – 9. 8.)

2) **Speciální programy**

Co má společného rybaření, fotbal či nákupní taška? (29. – 30. 8.)

Lidové léčitelství (21. – 23. 7., 4. – 6. 8., 26. – 30. 8.)

O obilném zrnku (11. – 15. 8.)

Od řetízku k parádě (15. – 16. 8.)

Od stromu až k domu (1. – 2. 8.)

Pernikářská dílna (4. 7., 11. 7., 8. – 9. 8., 15. 8.)

Poskládej si svůj masopust (29. – 31. 7., 18. – 21. 8.)

Tajemství staré půdy (14. – 17. 7.)

Třebas chaloupka dřevěná, jen když v ní štěstí přebývá (18. – 19. 7.)

Včelí stezka (4. – 7. 7., 25. – 26. 7., 28. 7., 7. – 9. 8., 11. 8., 22. – 23. 8., 25. 8.)

Tradiční textilní techniky (1. – 2. 8.)

Program
Posvícení
na Veselém Kopci

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

MPV mělo v celoroční nabídce čtrnáct edukačních programů pořádaných v Betlémě v Hlinsku pod souborným názvem *Živá historie*. Jednalo se o tyto programy: *Avatar aneb Proč chránit nehmotné dědictví?*; *Betlém školám*; *Betlém vánoční*; *Cesty papíru aneb Od hliněné destičky...*; *Jak se dříve stavělo aneb Od stromu až k domu*; *Lidová strava aneb Co člověku šmakuje, tím se neotráví*; *Masopust držíme!*; *Povídky, pověsti a vyprávění*; *Rodokmen aneb Zpět ke kořenům*; *Sviť, měsíčku, sviť, ať mi šije nit*; *Šáteček růžový, fěrtoušek kmentový – povídání o lidovém oděvu*; *Tajemství staré půdy*; *Velikonoce na Betlémě*; *Za císaře pána! Na frontách prvních světových válek*. Bohužel se s ohledem na vládní nařízení přijatá v souvislosti se zabráněním šíření nákazy COVID-19 programy nemohly uskutečnit. Hlavním důvodem byla skutečnost, že většinu školního roku se děti učily distančně a předem objednané programy byly školami rušeny i v době prezenční výuky. Byl realizován pouze jeden program v měsíci září, a to *Jak se dříve stavělo aneb Od stromu až k domu*.

ODBORNÁ KNIHOVNA

Knihovní fond

Odborná knihovna MPV je vedena jako příruční, veřejnosti není běžně přístupná. Kromě stálých zaměstnanců ji využívají také sezónní zaměstnanci (průvodci) za účelem prohlubování znalostí. V roce 2020 bylo započato jednání o novém knihovním systému pro knihovnu.

6. května převzalo MPV od Městského muzea a galerie Polička 51 knihovních jednotek nevyužitých tisků z odborné knihovny. Jednalo se o nekompletní řadu svazků etnografického časopisu *Český lid* z let 1901 až 2001. Celkem přibylo do knihovního fondu MPV 74 knihovních jednotek a na konci roku 2020 jej tvořilo 1027 knihovních jednotek příruční knihovny a 143 knihovních jednotek v dlouhodobé výpůjčce z odborné knihovny NPÚ, Územního odborného pracoviště v Pardubicích.

Příruční knihovna MPV běžně neposkytuje badatelské služby veřejnosti. Výjimkou jsou například studentské práce o MPV, případně zvycích a tradicích na Hlinecku. V roce 2020 nebyla knihovna pro tyto účely využita.

REGIONÁLNÍ PRACOVIŠTĚ PRO TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU

MPV od roku 2003 vykonává činnost pověřeného regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu v Pardubickém kraji. V tomto směru spolupracuje s Krajským úřadem, Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici a MKČR. V roce 2020 se MPV kromě běžných činností plynoucích z úkolů pověřených pracovišť věnovalo především **redokumentaci masopustních obchůzek**. Ve spolupráci s vybranými studenty Gymnázia K. V. Raise v Hlinsku uskutečnilo MPV **výzkum v lokalitách s masopustní tradicí zaměřený na zjištění vlivu a významu zápisu na Reprezentativní seznam** pro nositele statku, obyvatele daných lokalit a cizí návštěvníky. MPV spolupracovalo s muzei v kraji na **výzkumu stavění a kácení máje**, jehož průběh ovlivnila protipandemická opatření. Výzkum bude pokračovat v roce 2021.

Z dokumentace regionálního pověřeného pracoviště

Pardubický kraj ve spolupráci s MPV (zpracování textových podkladů) vydal na jaře **propagační tiskovinu věnovanou popularizaci nemateriálních statků** zapsaných na krajském seznamu **a oceněných řemeslníků – nositelů tradic**. Krajský úřad ve spolupráci s MPV uspořádal **setkání se zástupci nositelů zapsaných statků a oceněnými řemeslníky**. Na tomto setkání byla publikace představena a zúčastněným byly předány výtisky.

MPV pravidelně pořádá **pracovní setkání se zástupci všech muzeí** působících na území **Pardubického kraje**. Na těchto setkáních jsou prezentovány hlavní otázky a úkoly plynoucí z péče o tradiční lidovou kulturu. V roce 2020 nemohla být setkání z důvodů protiepidemických opatření proti COVIDU-19 uskutečněna přímo, ale pouze online formou.

V roce 2020 MPV připravilo na Veselém Kopci **výstavu** nazvanou *Víte, že...*, která je věnovaná statkům zapsaným na krajském seznamu. Tato výstava bude pokračovat i v roce 2021. V červenci byla otevřena na Veselém Kopci další výstava věnovaná 10. výročí zápisu masopustních obchůzek z Hlinecka do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva. I tato výstava bude pokračovat do roku 2021.

MPV za finanční podpory Pardubického kraje vytvořilo **putovní výstavu** prezentující jevy zapsané na *Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Pardubického kraje a řemeslníků oceněných titulem Nositel tradice Pardubického kraje*. Výstava se jmenuje *Mozaika tradiční lidové kultury Pardubického kraje* a rozšiřuje se každoročně o aktuálně zapsané statky a oceněné řemeslníky. Součástí výstavy je také roll-up věnovaný informaci o systému ochrany a podpory tradiční lidové kultury na úrovni UNESCO a především České republiky. V roce 2020 se výstava návštěvníkům představila v Hamzově léčebně v Košumberku a v Regionálním muzeu v Ústí nad Orlicí. Součástí výstav na obou místech byly doprovodné akce – přednášky, ukázky řemesel a programy pro školy.

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

MPV pečuje také o původní krajinné prostředí. Expoziční areál Veselý Kopec stojí na místě původní pasekářské osady, splynutí s okolní přírodou je tedy přirozené. Areál se nachází v Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy a zahrnuje i lokalitu s výskytem chráněných rostlinných i živočišných druhů. Muzeum se stará o původní zeleň, pečuje o vysazené stromy a malé vodní plochy. V roce 2020 byl proveden prořez vysoké zeleně a keřového porostu, odstranění náletových dřevin, bylo pokáceno několik poškozených stromů a dosazeny nové. V obou areálech se nacházejí tradiční odrůdy ovocných stromů, jabloně a hrušně. MPV úzce spolupracuje v těchto oblastech s odbornými pracovníky CHKO Žďárské vrchy. Během roku dochází k pravidelnému sečení ploch, část areálu je ponechána jako přírodní louka s výskytem běžných travin a kvetoucích rostlin.

Chov zvířat

V muzeu nejsou vytvořeny podmínky pro vlastní chov hospodářských zvířat. Návštěvníci se mohli setkat pouze s ovci, které jsou v majetku soukromých vlastníků.

Pěstování rostlin

Součástí téměř všech expozičních objektů v Betlémě i na Veselém Kopci jsou udržované květinové i zeleninové předzahrádky s tradičními druhy rostlin, včetně bylinkové předzahrádky na Veselém Kopci.

Expoziční políčko na Veselém Kopci bylo stejně jako v předchozích letech osázeno lnem a bramborami. Len je využíván k ukázce od zasetí až po vytrhání, rosení a následně ke zpracování v sušce lnu, lisování oleje ze lněného semínka až po zpracování pro tkaní lněné látky.

Okna některých expozičních objektů doplňují hrnkové rostliny. Jedná se zejména o pelargonie, fialky, rozmarýn nebo myrtu.

Expoziční políčko na Veselém Kopci

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ-REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Prováděné stavebně-rekonstrukční práce v roce 2020 vycházely z potřeb muzea v souladu s Akčním plánem v oblasti obnovy a údržby. Část byla realizována dodavatelsky, drobnější opravy a údržbu všech památkových a provozních objektů spadajících do správy MPV zajišťovali pracovníci Oddělení údržby.

Opravy expozičních objektů

V roce 2020 proběhla **oprava poškozených částí objektů v areálu Veselý Kopec a v památkové rezervaci Betlém za více než 1,7 miliónu korun**. Byly prováděny tyto práce: dílčí výměny poškozené střešní krytiny a nátěry stávajících šindelových střeš, konzervace roubení, oprava výplní roubených konstrukcí, líčení vápenným nátěrem, opravy dalších poškozených dřevěných konstrukcí (např. výměna několika trámů na výměnku usedlosti z Hlinecka a prasečím chlívkou), oprava topenišť

a komínových těles, kamenných zápraží, výměna a doplnění dřevěných okapů, výměna dřevěných okenních křidel u objektu hospody, obnova barevných nátěrů špaletových oken a dveřních křidel, opravy povrchů zápraží a dvorků, oprava a nátěr zděných konstrukcí objektu čp. 318 v Betlémě a objektu hospody na Veselém Kopci, celková úprava mlatů ve čtyřboké stodole, ovčíně a usedlosti z Lezníku.

Na podzim byl zahájen finančně nejnáročnější projekt podpořený finančními prostředky MKČR v celkové částce přesahující 5,8 miliónů korun, a to **obnova a oprava osmi šindelových a jedné doškové střechy**. V roce 2020 byly realizovány střechy na objektech čp. 158 a čp. 62 v památkové rezervaci Betlém Hlinsko. Jako krytina byl používán ručně štípaný smrkový šindel v délce 50 a 60 cm. Součástí pokládky bylo také ošetření impregnačním nátěrem. V areálu Veselý Kopec byla také zahájena celková **oprava vodní olejny**, v roce 2020 byly demontovány vodní kolo, hřídel a soukolí. Sekerníky Františkem a Petrem Mikyškovými bylo vyrobeno nové vodní kolo a hřídel. K jejich montáži dojde v prvním pololetí roku 2021 po generální opravě návodní kamenné zdi a odtokového kanálu.

Ostatní opravy a stavební práce v areálech

Pracovníci oddělení údržby provedli na Veselém Kopci odvodnění několika objektů, vyčištění náhonu a vodních ploch, opravy dřevěných hrazení, zpevnění

■ Oprava vodních kol

komunikačních ploch, terénní úpravy zabraňující vniknutí vody do objektů v době přivalových dešťů.

Byla zahájena celková úprava interiérů včetně výměny nevyhovujících osvětlovacích těles pro potřeby kanceláří odborných a provozně-ekonomických pracovníků MPV ve správním objektu čp. 350 v Hlinsku, proběhla úprava interiéru pokladny a zázemí pro pracovníky v čp. 180 v památkové rezervaci Betlém Hlinsko.

Projekční a inženýrská činnost

V roce 2020 byla zpracována projektová dokumentace *Odvodnění a úprava náhonového systému v areálu Veselý Kopec* a studie *Alternativní pohon vodních kol v areálu Veselý Kopec*.

Archiv stavební dokumentace

Archiv stavební dokumentace se nachází ve správním objektu MPV. Průběžně probíhala evidence stavebních zásahů a konzervace expozičních objektů MPV včetně fotodokumentace. Byly zahájeny práce na pasportizaci objektů dle nové metodiky NMvP.

■ Generální oprava prasečího chlívku

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Zubrnice

výroční zpráva
2020

Muzeum v přírodě Zubrnice

Muzeum v přírodě Zubrnice, jediné v Ústeckém kraji, leží v malebné kopcovité krajině **Českého středohoří**. Nachází se **uprostřed živé vesnice** a většina přístupných expozičních objektů stojí na původním místě. Je to zemědělská usedlost čp. 61, národní škola, kostel sv. Maří Magdalény a kupecký krám. Po poválečném odsunu německého obyvatelstva, stejně jako ve většině ostatních vesnic v **oblasti bývalých Sudet**, tyto stavby chátraly. **O jejich záchranu se zasloužili pracovníci Muzea v Ústí nad Labem** v čele s PhDr. Františkem Ledvinkou. Impulsem pro vytvoření muzea byl hrozící zánik místního kostela, kterému však pracovníci muzea dokázali v roce 1974 zabránit.

Místní zástavba je doplňována o další přenášené objekty z regionu. První přenesenou stavbou byla v roce 1977 barokní studna ze Střížovic. Muzeum bylo pro veřejnost **otevřeno v roce 1988**, do roku 2018 spadalo pod správu **Národního památkového ústavu**. Zvláštností muzea je samostatné území **Mlýnské údolí**, kde na dvanáctikilometrovém úseku Lučního potoka stávalo celkem 27 vodních mlýnů. Zpřístupněný je vodní mlýn Týniště čp. 27 z roku 1803.

Muzeum **přibližuje život, práci a kulturu původních obyvatel** v autentickém prostředí.

V průběhu celého roku jsou pro návštěvníky připraveny výstavy, edukační programy, tematické dny a kulturní akce, kdy expozice ožívají řemeslníky, folklórními soubory a divadly.

MPZ je **otevřeno od dubna do října** a po dobu masopustních, velikonočních a vánočních programů. Návštěvníkům jsou k dispozici **tři okruhy**: *Historická vesnice*, *Mlýnské údolí* a *Dům z Loubí*. Vyjma domu z Loubí jde o komentované prohlídky s průvodcem.

Adresa: Muzeum v přírodě Zubrnice
Zubrnice 74

400 02 Ústí nad Labem

Web: www.nmvp.cz/zubrnice

E-mail: muzeumzubrnice@nmvp.cz

Telefon: +420 475 228 267

Facebook: <https://www.facebook.com/Muzeum-v-p%C5%99%C3%ADrod%C4%9B-Zubrnice-143980878995435>

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Muzeum dokumentuje zejména oblast východní části Českého středohoří vymezenou městy Ústí nad Labem, Litoměřice, Děčín, Úštěk a jejich přilehlých oblastí, s hranicemi východně k České Kamenici a České Lípě. Směrem na západ je oblast ohraničena v Podkrušnohoří městy Teplice, Bílina, Most a jejich okolím. Severně je ukončena státní hranicí a jižně jazykovou hranicí bývalých sudet (Deutschböhmen).

Nad rámec vytyčené oblasti věnuje muzeum **zvláštní pozornost předmětům základního školství a vesnického obchodu**. Specifickým odvětvím je soustředění **sbírek mlynářské povahy** (zejména technologická složení mlýnů a souvisejících doplňkových technických předmětů), podobně i v oblasti elektrifikace a dalších průmyslových výrobků.

Zaměřuje se na období od 18. století do 60. let 20. století. Časově neomezený je sběr materiálu týkající se přímo **historie i současnosti obce**, jejího bezprostředního okolí a vlastního muzea. Pro získávání předmětů je určitým **omezujícím faktorem** historický vývoj zdejšího regionu – **výměna obyvatel a ztráta kulturní kontinuity**.

Z hlediska způsobu života a obživy je pro muzeum stěžejní **dokumentace ovocnářství, chmelařství a mlynářství**. Jedná se především o movité doklady venkovského stylu bydlení, hospodaření, zemědělství, řemesel, ale i vyspělé a různorodé produkce severočeského drobného průmyslu. Specifickým odvětvím je sbírka školních pomůcek, zejména školních závěsných obrazů.

Pro MPZ je zásadní dokumentace bydlení, kultury a stavitelství v oblasti s charakteristickým zastoupením patrového podstávkového domu, roubeného i hrázděného, a domu zděného, jejichž hranice se zde prostupují a vzájemně ovlivňují.

K 31. 12. 2020 bylo celkově evidováno 7 636 inventárních čísel.

Akvizice

V roce 2020 nebyly do sbírky zařazeny žádné nové akvizice.

Evidence, katalogizace a revize sbírek

Evidence sbírek probíhá standardním způsobem zápisem do přírůstkové knihy a postupným rozepsáním položky do druhého stupně, včetně elektronické evidence. V roce 2020 byl **zpřístupněn** ve zkušebním režimu elektronický **evidenční systém BACH**.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost nebyl z důvodu opatření proti šíření viru COVID-19 svolán. Pracovníci muzea udržovali kontakt s externími členy Petrem Jozou, Mgr. Danielou Linkovou a Mgr. Martinem Krskem prostřednictvím konzultací. Celkem bylo v roce 2020 **inventarizováno 719 sbírkových předmětů**.

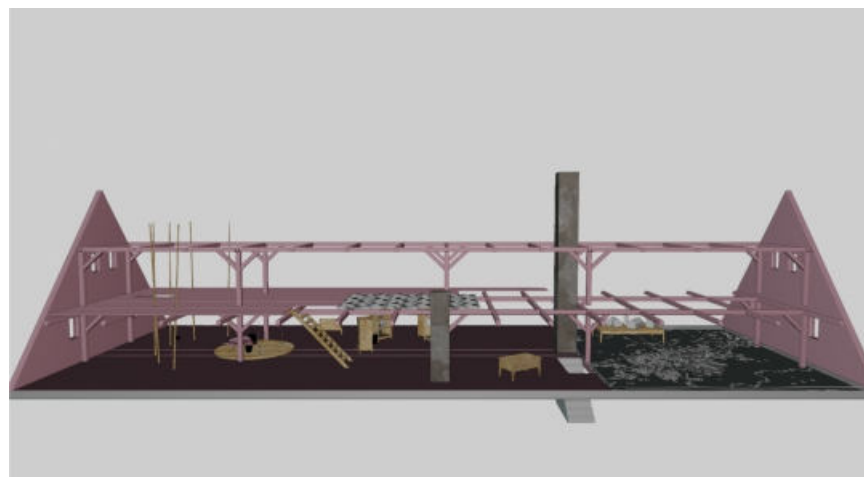
Depozitáře a uložení sbírek

V souvislosti s chystanou expozicí chmelařství byly zahájeny práce na obměně stávající expozice chmelařského nářadí, která se přesune do podkrovního prostoru chmelařské usedlosti čp. 61. V procesu je také **reorganizace sbírek uložených v hospodářských budovách**, jejich přesun je podmíněn rozdělením sbírky mezi dva kurátory. V této souvislosti byl ve spolupráci s Muzeem města Ústí nad Labem uskutečněn technicky velmi náročný převoz objemného katru na dřevo německé výroby, který byl deponován v prostorách MPZ.

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

Sbírkové předměty jsou standardně prezentovány ve stálých expozicích s pravidelnými obměnami v souvislosti s tematickými výstavami, které však v letošním roce nebyly z důvodů nařízených protiepidemických opatření realizovány. Částečně se tyto **aktivity přesunuly na webové stránky a Facebook muzea**.

V roce 2020 byl vypracován **scénář a vizualizace expozice Chmelařství** v čp. 61. Výstava bude sledovat fenomén chmelařství jako způsobu obživy místních obyvatel. Expozice zahrne mimo způsob zpracování chmele i místní historii rodin pěstujících chmel. Došlo k úklidu a hrubé přípravě prostoru pro adekvátnější prezentaci předmětů vztahujících se ke zpracování chmele.

■ Vizualizace chystané expozice o chmelařství

V rámci oživení expozic byla **vybavena světnice chmelařského domu** a expozice lidového nábytku vybranými vhodnými **textiliemi** za pomoci externisty a odborníka na textil.

Vybrané sbírkové předměty byly prezentovány také v rámci **výstavy Kouzlo větrných mlýnů**.

Do kostela sv. Maří Magdaleny byl umístěn **nový obraz Štěpána Jiráka Svatý Hubert**. Propojil dlouhodobý projekt MPZ oživení kostela sv. Maří Magdaleny současným uměním a spolupráci muzea s Českomoravskou mysliveckou jednotou v návaznosti na vzrůstající zájem o fenomén myslivosti jako součásti nehmotného kulturního dědictví. Znamý severočeský malíř Štěpán Jirák posunul klasické zpodobnění svatého Huberta do současné polohy a při tom ve stavbě obrazu zachoval klasické prvky vycházející ze způsobu práce starých mistrů.

V prohlídkovém okruhu Historická vesnice byly na jednotlivé budovy **instalovány nové popisky** zpracované v jednotném grafickém stylu. Strukturované texty se zajímavostmi o jednotlivých stavbách včetně širších souvislostí byly doplněny obrazovým materiálem různé povahy. Popiskami byly opatřeny i venkovní zemědělské expozice.

V návaznosti na protipandemická opatření nebyl návštěvníkům umožněn přístup do interiérových prostor pokladny v prvním prohlídkovém okruhu. **Ve dvoře domu z Loubí** byl proto vytvořen náhradní prostor, ve kterém byly **umístěny informační panely** a umožněn oboustranně bezpečný prodej vstupenek a suvenýrů otevřeným oknem. Tři panely informující o historii, stavbě a současném provozu domu z Loubí umístěné pod pavlačí špýcharu z Ostré plnily svou funkci i při nepříznivém počasí.

Informace o expozici v Mlýnském údolí umístěné v exteriéru muzea

Podobným způsobem byly instalovány informace o mlýnech v Mlýnském údolí na zeď stodoly z Rašovic. V době omezení se zvolená řešení ukázala velmi přínosná.

Muzeum - poslední odpočinek nebo nový život odložených věcí?

Poznejte muzeum v přírodě pohledem předmětů a jejich příběhů.
Speciální prohlídky s kurátorem muzea poodhalí zákulisí jeho sbírkotvorné činnosti.

Sobota 15. 8. 2020

Časy prohlídek: 10:00, 12:00,
14:00, 16:00

Muzeum v přírodě Zubrnice
Zubrnice 74
400 02, Ústí nad Labem

muzeumzubrnice@nmvp.cz
+420 475 228 267
www.nmvp.cz

Novinkou byla také kurátorská prohlídka *Muzeum – poslední odpočinek nebo nový život odložených věcí*, která zájemcům představila práci kurátora pomocí sbírkových předmětů a jejich příběhů, včetně zajímavých okolností jejich získávání.

Upoutávka na prohlídky muzea s kurátory

Zápůjčky sbírkových předmětů

V roce 2020 pokračovala dlouhodobá zápůjčka rozměrných atraktivních exponátů spřízněnému místnímu spolku Zubrnická museální železnice. Zejména kolejový jeřáb a automobilová drezína jsou velkým lákadlem zdejší železniční expozice.

Přehled zápůjček za rok 2020

Instituce	Název výstavy / Expozice	Počet sb. předmětů
Zubrnická železnice	museální / stálá expozice	3

Péče o sbírky

Celkem osm sbírkových předmětů převážně **bednářského charakteru** bylo **odborně opraveno** truhlářem. Jednalo se o rozpadlé nádoby a máselnice. U vybraných předmětů byly **zhotoveny repliky** a v chmelařské usedlosti byl **opraven kachlový sporák**.

Dále proběhlo na **lokomobile** přetěsnění víka válce, kontrola stavu stěn kotle a tlaková zkouška. Maximální povolený tlak byl snížen na 3 at, což pro demonstrační účely a k prezentačnímu pohonu zemědělských strojů postačuje. Před každým zaplacením a zprovozněním byla prováděna kontrola bezpečnostních prvků a pro-

Kachlový sporák po opravě

mazání veškerých pohyblivých částí. Roztápění, provoz i vychládání probíhalo s ohledem na stáří stroje a bezpečnost. Dle potřeby proběhla údržba, **seřízení a drobné opravy předváděných strojů** (mlýnská technologie, žentour s převody a transmisí, stabilní motor, šrotovací stroj, povříslavačka, řezačka na slámu, fukar na obilí). Muzeum pokračovalo v základní konzervaci a nadále postrádá pozici specializovaného konzervátora.

DOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Fotoarchiv

Fotodokumentace vlastní činnosti muzea i archivní fotografie byly tříděny tematicky. V následujících letech je plánováno nové uspořádání a evidence fotoarchivu.

Fotodokumentace

MPZ neprovádělo systematickou fotodokumentaci sbírkových předmětů především kvůli absenci odpovídajícího technického vybavení. V průběhu roku byly pořizovány fotografie interiérů i exteriérů objektů MPZ. Z jednotlivých akcí pro veřejnost a edukačních programů byly pořizovány dokumentační fotografie a dokumentační videa.

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

V roce 2020 proběhla první etapa převodu digitálního fotoarchivu analogových fotografií vzniklých vlastní činností muzea a spolupracujících osob na úložiště na serveru. Bylo uloženo 6 894 digitalizovaných negativů fotografií, což je zhruba polovina celkového počtu. Uloženy byly do adresářů s pořadovým číslem odpovídajícím vytištěnému albu a číslu negativu.

VÝSTAVY A EXPOZICE

Výstavní činnost MPZ má pestrý charakter. Mimo vlastní muzejní expozice odpovídající charakteru muzea v přírodě v rámci okruhů Historické vesnice a Mlýnského údolí se muzeum řídí výstavním plánem. Ten zahrnuje menší výstavy od vlastivědných témat z místní historie, tradic a obyčejů zejména původních německy hovořících obyvatel vážících se ke zvykoslovnému roku, přes prezentaci technických památek a řemesel až po výstavní platformu v kostele sv. Maří Magdaleny, která prezentuje současné umění.

Ondřej Maleček – „1“

Kurátor: Mgr. Karel Konopka

18. 7. – 1. 11. 2020

První výstava z cyklu prezentujícího současné umění v kostele Sv. Maří Magdaleny představila etablovaného malíře, absolventa pražské Akademie výtvarných umění. Byly zde umístěny dva obrazy namalované na míru kostelu, první vycházel z prvků vážících ke svěťici zdejšího kostela a druhý doplnil svým charakterem chybějící zastavení Křížové cesty.

Olga Soldanová

Kurátoři: František a Tomáš Ledvinkovi

18. 7. – 1. 11. 2020

Výstava představila autorku střídavě žijící v Německu a v nedalekém Levíně. Olga Soldanová přesvědčivým kresebným způsobem předkládá po léta známá i utajená místa Českého středohoří, zaměřuje se na krajinu vesnice a lidovou architekturu. Výstava v domě z Loubí byla průřezem její tvorbou a k vidění byly i pražské motivy, drobné malby, akvarely i skici z náčrtníků. Vernisáž navštívil i její kamarád z dětství a bývalý prezident ČR, pan Václav Klaus. K výstavě byla vydána brožura.

■ Vernisáž výstavy Olgy Soldanové

Kouzlo větrných mlýnů

Autor: Ing. Jan Doubek

18. 7. – 1. 11. 2020

Výstava vznikla v úzké spolupráci se spolkem Povětrník při Technickém muzeu v Brně. Její autor je předním specialistou v oboru mlýnů na větrný pohon. Výstava představila historii a vývoj tohoto mlynářského odvětví a několik panelů bylo věnováno speciálně oblasti severních Čech. Součástí výstavy byla i autorova sbírka obrazů s tematikou větrných mlýnů, přehled základní odborné literatury a specializovaných periodik a předměty mlynářského charakteru ze sbírek MPZ.

Lucie Králíková – Salbei 82

Kurátor: Karel Konopka

7. 9. – 1. 11. 2020

Umělkyně Lucie Králíková oslovila MPZ se záměrem využít kostel Sv. Maří Magdaleny ke své performanci a instalaci v rámci natáčení pořadu *Nedej se!* na téma květinová globalizace. Autorka se dlouhodobě věnuje tradicím a zvykům venkova a speciálně pak zaniklým tradicím v oblasti bývalých Sudet. Ve své práci nejčastěji využívá rostliny a pracuje s jejich významy. Pro instalaci *Salbei 82* využila půdní nález sušených bylin v popsáných papírových sáčcích nalezených na půdě domu po zemřelé neodsunuté Němce. Byliny pak symbolicky umístila v kostele na oltáři. Autorka vycházela ze starého rituálu svěcení bylin při oslavě Nanebevzetí Panny Marie (15. srpen). Byliny pak doplnila čerstvými svazky ze své „sudetské“ zahrádky a jeden svazek starých bylin obřadně spálila.

Masopust – Fasching

Autor: Karel Konopka

16. 2. 2020

Šesti rozměrnými panely byly prezentovány masopustní zvyky a tradice původních, převážně německy hovořících obyvatel regionu. Panely byly doplněny tematickými fotografiemi z archivu MPZ. Výstava byla výsledkem výzkumu převážně ve vysídleneckých periodikách, vzpomínek a dalších dobových záznamů.

Virtuální výstavy

Tematické virtuální výstavy proběhly na Facebooku MPZ. V rámci velikonočního období představily zvyky původních německy hovořících obyvatel zdejšího regionu. Vánoce byly prezentovány formou číslovaného adventního alba zvyků a za-

■ Výstava o masopustních zvycích českých Němců

jímovostí českých Němců. Obě prezentace byly uvedeny vysvětlujícím textem a doplněny volnými rekonstrukcemi svátečních pokrmů nebo zvyků formou fotodokumentace a videí profesionálního fotografa.

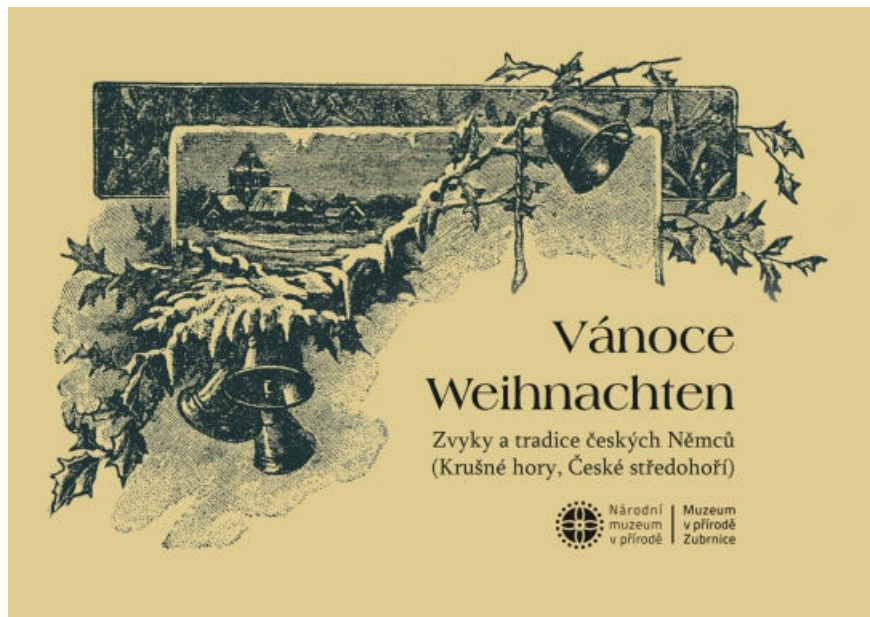
PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

Spojovat poučení s hravostí a zábavou je nosným cílem kulturních akcí v MPZ. Kulturní rok se opíral o hlavní programy spojené s výročním cyklem a těmi byly Masopust, Velikonoce a Vánoce. Díky vládním opatřením bylo možné realizovat pouze tři z plánovaných akcí pro veřejnost. Některé musely být zrušeny, vánoční a velikonoční program se **přesunul do online prostředí**.

Plánovaná výstava *Fröhliche Ostern! Veselé Velikonoce!* prezentovala online velikonoční tradice českých Němců v Českém středohoří a Podkrušnohoří. Na webových stránkách MPZ byla vytvořena záložka s názvem **Živé muzeum**. Zde zájemci sledovali jednoduché úkoly a návody na velikonoční výzdobu, pečivo a zvyky spojené s Pašijovým týdnem a Velikonoce. Zvyky formou úkolů, dílen či návodů zaplnily webové stránky také na začátku prosince. Příběh narození Ježíška provázal zájemce až do Tří králů 6. ledna. Online bylo možné sledovat i výstavu *Adventní album vánočních zvyků českých Němců*.

■ Upoutávka na vánoční online seriál

Přehled návštěvnosti a tržeb z akcí pro veřejnost

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Zubnický masopust	15. 2.	896	14 560
Pout' ke sv. Maří Magdaleně	18. 7.	240	10 020
Pára v muzeu	12. 9.	169	6 230
Celkem		1 305	30 810

Komentované prohlídky

Červenec – srpen 2020

Cílem hlavní turistické sezóny se stalo **obohacení programu muzea o speciální aktivity**. Potřebu snížit počet osob ve skupině kompenzovalo zavedení většího počtu prohlídek v jednom dni. Návštěvníci se tak seznámili s různými zaměstnanci muzea, kteří se proměnili v průvodce a erudovaně odpovídali na nejzákladnější otázky. Kurátoři a muzejní edukátorka spojili síly a vznikly komentované prohlídky zahrádek a ukázkového pole, mlýna s ukázkou mletí na ručním kamenném mlýnku a představením zajímavých sbírkových předmětů, které nejsou běžně k vidění v ex-

■ Pout' ke sv. Maří Magdaleně

pozici. Novinkou byly komentované prohlídky s ředitelkou muzea. Poprvé se na stole ve světnici domu z Loubí objevily různé odrůdy třešní k ochutnání, na podzim hrušky a jablka tradičních odrůd ze sadu v areálu muzea.

Velmi nás potěšilo, že o realizované tradiční programy i speciálně připravené nové prohlídky byl mezi turisty, rodinami s dětmi i zahraničními hosty zájem. Přestože počet návštěvníků celkově klesl v souvislosti s uzavřením muzea pro veřejnost a opatřeními proti nemoci COVID-19, byla návštěvnost všech proběhlých akcí vyšší než v roce 2019.

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

Hlavním cílem edukátorky bylo zařadit nabídku edukačních programů do aktivit MPZ v rámci kalendářního roku tak, aby se dala pokrýt personálně ze strany muzea a zároveň tematicky vyhovovala potřebám škol. Pro konkrétní měsíce ročního období byly nabídnuty tematicky vhodné programy a termín byl upraven v týdenních intervalech vždy od úterý do čtvrtka.

Již potřetí edukátorka MPZ využila možnosti účastnit se akce *Slavnosti pastvin*. Pořadatelé byli opět Agentura ochrany přírody a krajiny, správa CHKO České středohoří a obec Hlinná. Cílem akce bylo seznámit účastníky s regionálními produkty a zajímavostmi. Muzeum využilo stanoviště spojené s tématem historie zemědělství této oblasti. Zájemci se seznamovali s jednotlivými druhy obilí, roztáčeli cep a vázali provazy.

Přehled návštěvnosti a tržeb z programů pro školy

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Masopust	18. – 27. 2.	136	9 920
Z políčka do pece	29. 9. – 8. 10.	125	9 360
Hrátky o století zpátky	říjen	72	5 520
Celkem		333	24 800

■ Program pro školy

ODBORNÁ KNIHOVNA

MPZ vede příruční knihovnu, která není přístupná veřejnosti a slouží pouze potřebám odborných pracovníků muzea. Shromažďuje fondy odborné literatury vztahující se k dokumentaci sběrné oblasti Českého středohoří. Nejvíce zastoupená témata jsou řemesla, lidová kultura, lidová architektura a česko-německé vztahy nebo pohraničí. Knižní fond obsahuje po provedené inventarizaci celkem 1703 jednotek.

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

MPZ dlouhodobě usiluje o prezentaci tradičního hospodaření v regionu, proto je venkovní expozice zaměřena na způsob obživy původních obyvatel, kteří byli hlavně ovocnáři a pro vlastní potřebu pěstovali obilí. Privydělávali si také pěstováním chmele, což výrazně ovlivnilo vzhled obytných domů.

■ Ukázka pěstování okrasných rostlin

Kromě tradičních způsobů hospodaření muzeum zajišťuje **péči o zeleň návštěvnických okruhů a běžnou údržbu**, například vyřezávání náletů. Intenzivně je třeba pečovat o 1,1 ha z celkových 20 ha. Součástí této plochy jsou **předzahrádky, bylinková zahrádka, ukázkové pole a ukázka tyčové chmelnice**.

Mlýnské údolí je velmi intenzivně vnímanou částí areálu muzea. Údolím Lučního potoka se vine cesta k mlýnu Týniště čp. 27. Je lemována **nově vysazenou třešňovou alejí**, která poskytuje stín za horkých letních dnů. Součástí krajiny muzea jsou **staré ovocné stromy** s původními odrůdami ovoce. Cílem prezentace v krajině je **modelová ukázka hospodaření původních obyvatel** při akceptování současných požadavků na kvalitu životního prostředí, a tedy i v souladu s požadavky na ochranu přírody.

Velké **louky** udržují pachtýři pravidelným sekáním dvakrát ročně. S údržbou menších, většinou neucelených ploch, pomáhali také externisté.

Chov zvířat

V současné době nejsou v muzeu vytvořeny podmínky, které by umožňovaly chov hospodářských zvířat. Návštěvníci se přesto mohli setkat s kozou hnědou a slepicí vlašskou, které bývají v areálu muzea umístěny během letní sezony ve spolupráci s místní soukromou chovatelkou.

Pěstování rostlin

Na **ukázkovém poli** (273 m²) jsou v muzeu k vidění **tradiční obiloviny, len či zelenina**. Pole je udržováno jako součást návštěvnického okruhu. Cílem je umožnit návštěvníkům seznámení se se základními druhy obilovin a vybranými zemědělskými plodinami. Pro zajištění dostatečného množství materiálu na ukázkou technologie zpracování vybraných plodin muzeum obhospodařuje větší pole (427 m²). Zde převažuje pěstování žita, pšenice, lnu, okopanin a zelí.

Tyčová chmelnice byla založena na podzim roku 1998. Vysazeno bylo třicet babek a deset odrůd. Do současné doby se podařilo udržet dvacet chmelových babek pěti odrůd. Od roku 2000 se réva navádí starým způsobem na vysoké tyče, ty se na podzim ukládají stavěním do typických pyramid, aby přečkaly zimu.

Charakter návsi vhodně doplňují **předzahrádky**. Od té nejmenší s výhradně okrasnou funkcí až po předzahrádku, kde se nalézá ukázka kombinace okrasných rostlin s pěstováním zeleniny. Při výběru sadby se muzeum řídí metodikou *Dřeviny a byliny vhodné pro venkovská sídla na vybraném území MAS České středohoří* (2014).

Bylinková zahrádka je součástí návštěvnického okruhu a tvoří venkovní expozici. Je založena a udržována jako užitková zahrádka. Na záhonech uprostřed je vysazována zelenina, zatímco po obvodu jsou pěstovány bylinky a koření. Pelargónie, fuchsie, či begónie reprezentují **hrnkové rostliny**. Návštěvníci spatří také rozmarýnu a myrtu.

Ovocné stromy

Velkou část krajiny MPZ tvoří ovocné stromy. Na jeho území se nacházejí dva zčásti dochované původní sady. Staré stromy jsou již za zenitem svého nejlepšího věku. Přesto mohou tvořit součást krajiny ještě několik let a plnit tak ekologickou funkci. Na jaře se podařilo **ošetřit odborným řezem 28** původních jabloní a hrušní v dochovaném ovocném sadu. Sledována byla hlavně stabilizace a harmonizace jejich koruny. V intravilánu obce, u silnice vedle školy, byly v červnu řezem ošetřeny čtyři vzrostlé ořešáky královské. Zde byla sledována i bezpečnost provozu cesty. Výchovné a udržovací řezy muzeum provedlo u mladších a nově vysazených stromů.

Na podzim se podařilo **vysadit** dalších šest ovocných stromů ve tvaru vysokokmen z tradičních odrůd (dvě jabloně a čtyři hrušně). Sadbu připravila Střední škola zahradnická a zemědělská Antonína Emanuela Komerse, Děčín – Libverda. Vhodně byl doplněn ovocný sad v intravilánu obce a hrušňová alej na katastru Touchořiny. Tyto stromy bylo třeba také ochránit proti okusu a poškození volně žijící zvěří.

■ Alej ovocných stromů v péči muzea

Inventarizace ovocných stromů pokračovala ve spolupráci s Fakultou životního prostředí Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. Studentka zaměřila pozice existujících stromů v krajině pomocí GPS. Takto získané pozice byly následně promítnuty do GIS mapy. Dle dohody s muzeem byly body převedeny tak, aby se s nimi dalo pracovat v programu QGIS. Areál muzea byl rozdělen na plochy, jejichž názvy se vztahují k názvu nejbližší nemovitosti MPZ. Na konci roku byly vyrobeny štítky na stromy (177 ks) podle databáze u třech nejvíce návštěvnický exponovaných ploch.

Ostatní činnosti

MPZ pokračovalo v **péči o další část území**, kde existuje **možnost zvýšeného pohybu návštěvníků**. Areálem muzea zde prochází obnovovaná železniční trať Velké Březno – Úštěk. Hned na jaře bylo třeba ořezat vrby *na babku*. Díky dobrovolníkům se podařilo pokračovat v **odstraňování náletů** z cest na katastru Touchořiny. Byly vyřezány nálety z cest, po kterých se cestující z vlaku mohou vracet do obce Zubrnice či Týniště.

Ve spolupráci s Vyšší odbornou školou textilních řemesel a Střední uměleckou školou textilních řemesel Praha byl na jaře **vysázen prutník u domu z Loubí** o velikosti 8x9 m. Plocha pro sadbu byla připravena již na podzim roku 2019 a oplocena lesnickým pletivem, jako ochranou proti okusu volně žijící zvěři. Na ukázkou bylo vysazeno tisíc vrbových řízků dvanácti odrůd. Volbou odrůd byla sledována vhodnost pro košíkářské zpracování studenty školy, zanedbán však nebyl ani pohled návštěvníka MPZ, kterého zaujme i barevnost vrbového proutí.

■ Nově vysázený prutník

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ-REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Investiční činnost

Zlepšení stavebně-technického stavu kulturních památek a provozních objektů v areálu muzea je pro pracovníky výzvou a zároveň prioritou. Díky dobré spolupráci, předávání zkušeností a zajištění investičních prostředků byla za použití odpovídajících technologií a materiálů **dokončena nákladná oprava střech objektů Zubrnice čp. 61 a Zubrnice čp. 27a**.

Na střeše chmelařského **domu Zubrnice čp. 61 bylo vyměněno za novou přes 500 m² již značně dožilé šindelové krytiny** (stáří 35 let). Po odkrytí se nezjistily žádné větší závady na krovu, bylo provedeno pouze lokální podložení hambálek na stolici, drobné opravy krovu, podlahy na půdě a štítového bednění. Půdní prostory byly připraveny na instalaci expozice chmelařství, která proběhne v roce 2021.

■ Výměna šindelové krytiny

Střecha obytného domu Zubrnice čp. 27a prošla obnovou dle původního stavu, na polovině byla užita břidlice a druhou polovinu pokryla novodobá náhrada eternitových šablon. Od výstavby střechy objektu koncem 19. století nebyl umožněn přístup ke krovu a kontrola jeho konstrukcí, takže po odkrytí bednění se ukázal špatný stav dřevěných prvků. Uhnilé konce krokví byly opraveny protézováním

a na dvou místech musel být opraven i vazný trám. Oproti běžným obnovám proces zkomplikovala potřeba užití starých technologií a způsobů při pokládce historické krytiny z břidlice. Muzeum se tak jako investor obnovy samo stalo svědkem, jak důležité je uchovávat a předávat praktickou řemeslnou zručnost a znalost technologií vázících se k historickým materiálům z generace na generaci, například pořádáním odborných workshopů.

Náklady v roce 2020: 1 442 940 Kč

Způsob financování: NMvP

Transfery a dostavby areálů

Kolaudací objektu se završil v minulosti provedený **transfer stodoly z Rašovic**. Stavba probíhala svépomocí v rámci mezinárodního studentského workshopu, kdy se čeští, polští a němečtí tesařští učňové pod vedením zkušených tesařských mistrů seznamovali se stavbou transferovaného hrázděného objektu, plombováním narušeného dřeva a památkovým přístupem k historickým stavbám. Po dokončení hrubé stavby byly obnoveny hliněné výplně stěn původní technologií s pomocí studentů Fakulty umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně pod vedením profesora Jaroslava Prášila a odborným vedením zaměstnanců muzea.

Opravy expozičních objektů

V objektu **čp. 61** byla provedena **generální oprava elektroinstalace**, při níž došlo k výměně rozvodů, svítidel, zásuvek i hlavního rozvaděče.

Za účasti studentů Ateliéru přírodních materiálů Fakulty umění a designu UJEP byly na **mlýně Týniště čp. 27 opraveny rozvolněné hliněné vymazávky** spár mezi trámy. Na dřevěné části vybraných objektů byl aplikován postřík přípravku proti dřevokazným škůdcům.

Ostatní opravy a stavební práce v areálech

Odborník na historické zdící postupy provedl obnovu části vyvalené opěrné zdi, opěrné zidky se schodištěm a klenutým propustkem. Byla zahájena oprava ohradního plotu mezi sadem a silnicí. Pod dohledem archeologa byl zahájen **průzkum a zaměření základů** zrekonstruované obytné a hospodářské budovy u **mlýna Týniště čp. 28**.

V areálu **Zubrnice čp. 74** byla na nezpřístupněném hospodářském objektu opravena a doplněna **střešní krytina** v místech poškozené nebo chybějící bobrovky.

■ Oprava zdi

Projekční a inženýrská činnost

Pro další investiční činnost a opravy stávajících objektů byly **aktualizovány dokumentace** týkající se prací vedoucích ke kolaudaci dvou v minulosti transferovaných hrázděných objektů. Dále byly konzultovány záměry s pracovníky z oboru památkové péče a archeologie. Byly **připraveny projektové dokumentace pro opravy vybraných objektů v havarijním stavu**, nacházející se v prohlídkovém okruhu Historická vesnice na katastru obce, jmenovitě střech tří hospodářských budov v areálu čp. 61 a kolny na vozy v areálu čp. 27. Pro budoucí možné zpřístupnění dalších ploch prohlídkového okruhu Mlýnského údolí byla pozornost věnována **zpracování podkladů pro zakonzervování mlýna Touchořiny čp. 40 po archeologickém průzkumu**.

Archiv stavební dokumentace

Došlo k revizi písemné dokumentace, byl shromážděn a **uspořádán** archiv stavební dokumentace MPZ. Doklady byly tematicky uloženy do archivačních boxů a byl vytvořen elektronický seznam položek včetně stavebně-historických průzkumů a projektových dokumentací.

Národní
muzeum
v přírodě

Valašské
muzeum
v přírodě

výroční zpráva
2020

Valašské muzeum v přírodě

Valašské muzeum v přírodě je nejstarší a zároveň nejrozsáhlejší složkou NMvP. O jeho vznik se v roce 1925 zasloužili členové rožnovského muzejního spolku, zejména sourozenci Alois a Bohumír Jaroňkové. Základem muzea se tehdy staly roubené stavby přenesené z rožnovského náměstí, které dnes tvoří areál **Dřevěné městečko**. Již sami zakladatelé si uvědomovali, že městská část muzea dostatečně nevypovídá o způsobech života na celém Valašsku, a proto usilovali o realizaci vesnického areálu. Záměr na vybudování **Valašské dědiny** vznikl na počátku 50. let a o desetiletí později byla zahájena výstavba prvních horských usedlostí a hospodářských staveb. Cílem bylo vytvořit co nejpravdivější obraz valašské dědiny zasazené do rázovité valašské kulturní krajiny. Dřevěné městečko a Valašská dědina byly na počátku 80. let doplněny o třetí, technický areál zvaný **Mlýnská dolina** s funkčními historickými stavbami poháněnými vodou. Čtvrtým areálem muzea se v roce 1995 staly **Pustevny** se zvoníčkou a s objekty Maměnka a Libušín, které byly na konci 19. století vystavěny podle návrhů architekta Dušana Samo Jurkoviče a dnes jsou národní kulturní památkou.

V průběhu celého roku jsou pro návštěvníky připraveny **výstavy, kulturní akce a pořady, folklorní festivaly, jarmarky, výchovně-vzdělávací pořady i bohoslužby**. Dohromady se jedná o více než padesát akcí, které muzeum každoročně pořádá.

Muzeum je otevřeno téměř celoročně s výjimkou některých dní v měsíci listopadu. Dřevěné městečko je možné si prohlédnout samostatně nebo s průvodcem. V Mlýnské dolině se návštěvníci mohou pohybovat pouze v organizovaných skupinách s průvodcem, zatímco do Valašské dědiny je vstup možný individuálně a výklad poskytují ve vybraných objektech demonstrátoři – průvodci oblečení v dobovém oděvu.

Adresa: Valašské muzeum v přírodě
Palackého 147
756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Web: www.nmvp.cz/roznov

E-mail: muzeum@nmvp.cz

Telefon: +420 571 757 111

Facebook: www.facebook.com/VMPRožnov

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V souladu se zřizovací listinou a koncepcí sbírkotvorné činnosti shromažďuje VMP sbírku nemovitých i movitých dokladů k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury z oblastí výskytu roubeného domu karpatského typu na území České republiky (moravské a slezské regiony a přechodové oblasti). Časově je sbírkotvorná činnost ohraničena rokem 1989, s dílčími přesahy vybraných skupin předmětů do současnosti. V průběhu roku 2020 došlo k **aktualizaci koncepce sbírkotvorné činnosti**, která zohledňuje organizační změnu napříč celým NMvP a jež nabyla účinnosti 1. 1. 2021.

Sbírka VMP je zapsaná v Centrální evidenci sbírek od roku 2002 a tvoří ji tři oborové podsbírkové – **podsbírka Etnografická, podsíbírka Dokumentace muzea v přírodě, podsíbírka Písemnosti a tisky**. Všechny tři pokrývají sběrnou oblast muzea, zvláštní pozornost je věnována také městu Rožnov pod Radhoštěm a jeho obyvatelům. Součástí podsbírek jsou např. soubory dokumentace bydlení, řemesel, stravy, textilu, malovaného porcelánu, písemností z pozůstalosti zakladatelů muzea a Musejního spolku, dobových fotografií aj. Specifickými skupinami předmětů jsou také kopie objektů lidové architektury nebo věcí sloužících k ověřování a předvádění tradičních technologií a způsobu života.

Kromě sbírkových fondů spravuje VMP také tzv. **studijní fondy**, jejichž prostřednictvím jsou sbírkové předměty a znalosti o životě našich předků dále zhodnocovány. Jedná se např. o fond stavebně technické dokumentace (archivní a plá-

nové dokumenty k objektům), rukopisy (odborné práce a terénní výzkumy) a fond ÚLUV (materiály zrušené organizace Ústředí lidové umělecké výroby). Odbornému zpracování sbírkových fondů se věnuje devět kurátorů.

■ Uložení sbírek v centrálním depozitáři

Akvize

Každoročně je sbírka VMP rozšiřována o nové přírůstky – předměty jsou získávány dary, koupí nebo vlastní činností.

V roce 2020 byl sbírkový fond významně rozšířen o hračky, textilie, obrazy, kancelářské a technické pomůcky, keramiku místní umělecké produkce, dobové dokumenty a plakáty z programové nabídky muzea aj. K 31. 12. 2020 bylo celkově evidováno **139 658 inventárních čísel**.

Přehled akvizic za rok 2020

Název podsbírký	Stav k 31. 12. 2021 [inv. č.]	Přírůstek celkem za rok 2020	Darovací smlouvy	Kupní smlouvy	Ostatní (vlastní činnost, anonymní dary aj.)	Odepsáno
Etnografická	70 204	247	29	187	31	1
Písemnosti a tisky	48 667	402	0	40	362	0
Dokumentace muzea v přírodě	20 787	85	9	73	3	3
Celkem	139 658	734	38	300	396	4

Evidence, katalogizace a revize sbírek

Odborná práce se sbírkovým fondem zahrnuje jasně dané činnosti, které zajišťují uchování předmětů a uchování znalostí, skutečností a dějů, které je možné následně z předmětů získávat. Jedná se o řádně provedenou evidenci nových přírůstků – což v průměru zahrnuje cca 900 předmětů ročně a jejich průběžnou katalogizaci – odborný popis každého předmětu a jeho zařazení do kontextu sbírky.

Každoročně probíhá revize/inventarizace sbírek, která je součástí tzv. revizní dekády. Aktuálně probíhající dekáda byla zahájena v roce 2013. V roce 2020 bylo celkem **inventarizováno 11 955 inventárních čísel** ze všech tří podsbírek, což činí **8,6 %** z celkového počtu evidenčních jednotek.

Název sbírky	Počet inventarizovaných inv. čísel
Etnografická	6 010
Písemnosti a tisky	4 643
Dokumentace muzea v přírodě	1 302
Celkem	11 955

Depozitáře a uložení sbírek

VMP využívá pro uložení sbírek několik depozitářů. Ve většině případů se jedná o samostatné budovy, které jsou vybavené EZS a EPS. Měření mikroklimatu (teplota, relativní vlhkost, osvětlení) je monitorováno bezdrátovým systémem, nicméně v některých depozitářích není možné klimatické podmínky regulovat. Dle povahy depozitáře zde kromě pravidelného úklidu probíhají ventilace nebo odvlhčování.

Většina trojrozměrných sbírkových předmětů je uložena v **Centrálním depozitáři**, který nejlépe splňuje podmínky pro kvalitní uložení sbírkových předmětů. Nicméně jeho kapacita není postačující, zejména objemné kusy by měly být v budoucnosti uloženy do plánovaného nového křídla tohoto objektu. Předměty podsbírký *Písemnosti a tisky* (dvojrozměrné písemnosti aj.) jsou uloženy v samostatném depozitáři na Oddělení dokumentace.

Množství **každoročně ukládaných předmětů** navazuje na provedené konzervační a restaurátorské zásahy. Kromě ošetření nových přírůstků probíhá také opětovná konzervace některých předmětů uložených v méně vyhovujících depozitářích a jejich přesun do Centrálního depozitáře. Další skupinou předmětů, u které dochází k pohybu – konzervaci a opětovnému uložení, jsou sbírky využívané k prezentaci formou výstav nebo muzejních programů.

■ Uložení sbírek v Centrálním depozitáři

V roce 2020 bylo po konzervaci a fotodokumentaci **uloženo do depozitářů přes 4 100 inventárních čísel**.

Služby badatelům

Badatelské služby jsou poskytovány průběžně na základě žádosti badatelů, jejich zpracování se řídí **Badatelským řádem, jenž byl v roce 2020 aktualizován**. První informace o sbírkovém fondu muzea lze získat prostřednictvím online databáze na webových stránkách www.nmvp.cz formou základních informací v katalogu celého sbírkového fondu, nebo několika tematických katalogů.

Množství dotazů je také kurátory řešeno formou e-mailové korespondence nebo telefonických konzultací. Tímto způsobem jsou většinou zodpovězeny dotazy týkající se zvyků, zastoupení určitých autorů ve sbírce, zemědělství apod.

V neposlední řadě badatelé získávají své poznatky přímo návštěvou muzea a studiem sbírkových fondů. V roce 2020 byla také badatelská činnost omezena z důvodu nemoci COVID-19, i tak bylo uskutečněno přes **250 badatelských návštěv**, při kterých bylo poskytnuto ke studiu cca **17 600 předmětů** (textilie, obrazy, pozůstalosti, genealogické záznamy aj.).

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

Součástí expozičních areálů VMP je téměř šest tisíc sbírkových předmětů umístěných v jednotlivých objektech nebo exteriérech. Jejich úkolem je co nejdříve přiblížit život našich předků.

Umístění předmětů mimo depozitáře nebo uzavřené vitríny je spojeno s větším rizikem degradace materiálů, proto je důležitá **každoroční kontrola, očista či oprava** – toto jsou procesy, které mnohdy zůstávají návštěvníkům skryty.

■ Využití sbírkových předmětů v interiérech expozičních objektů

V roce 2020 byly v areálu Valašská dědina **po celkové opravě znovu zpřístupněny dva expoziční objekty** – Polčákova chalupa z Prlova a Dům chalupníka z Valašské Polanky. V areálu Mlýnská dolina byla na začátku návštěvnícké sezóny **opravena kladiva v objektu hamru**. Do sakristie kostela v areálu Dřevěné městečko byl po náročné opravě navrácen **paramentář a ostatní bohoslužebné předměty**. Všechny areály tak mohly fungovat v plném provozu. Pro dokreslení celkové podoby krajiny bylo přínosné **zprovoznění vzorkovny tradičních plodin ve Valašské dědině** nebo výsadba dalších druhů rostlin – např. růží v Dřevěném městečku. V návaznosti na aktivitu z roku 2019 **byly nové rostliny a stromy označeny popisnými cedulemi**.

Druhým rokem pokračovala **výstavba v plánovaném areálu Kolibiska** – na určená místa byly umístěny **chlév z Nového Hrozenkova – Brodské a luční seník z Morávky**.

Předávání co nejucelenějšího obrazu minulosti může být návštěvníkům poskytnuto také prostřednictvím drobností, které však celkový dojem umocní. V roce 2020 pokračovala v expozicích **pravidelná údržba hodin**, jež tvoří obrazovou i zvukovou kulisu. **Kůr** kostela v Dřevěném městečku byl vybaven **historizujícím**

osvětlením. Ve spolupráci se Střední průmyslovou školou sklářskou byly zhotoveny **repliky zahradních koulí**, které budou v následujícím roce instalovány ve vybraných zahrádkách areálu Valašská dědina.

Areály Valašská dědina a Mlýnská dolina byly opatřeny **novým informačním systémem** (popisky expozičních objektů), jehož součástí jsou **QR kódy**. Ty obsahují často poprvé zveřejněné historické fotografie expozičních objektů na původním místě a také záběry z jejich převozu a výstavby v muzeu.

Zápůjčky sbírkových předmětů

VMP zapůjčuje předměty ze svých sbírek převážně domácím institucím, v roce 2020 se neuskutečnila žádná zahraniční výpůjčka. Zapůjčeny byly také některé předměty za účelem zhotovení replik. Vzhledem k epidemii COVID-19 a omezení provozu kulturních zařízení je patrný pokles zápůjček, několik výstav bylo zrušeno či přesunuto na jiný termín.

Přehled zápůjček za rok 2020

Instituce	Název výstavy / Expozice	Počet sb. předmětů
Obec Hutisko-Solanec	expozece hasičství	8
Kulturní zařízení města Valašské Meziříčí	expozece <i>Reditus Leonina</i>	5
Město Odry	expozece k dějinám Oder	16
Muzeum Kroměřížska	<i>Mák</i>	18
Milan Bartoš	zhotovení kopií modrotiskových forem	2
Petr Janošek	čištění a seřízení hodinových strojků	6
Pavla Tomšejová	expozece Hospody ze Zdětchova v areálu Valašská dědina	21
Muzeum Novojičínka	Památník Františka Palackého	4
	expozece zámek Kunín	13
	<i>Makovníky, okravčáky, kocury, brňáky...</i>	11
Muzeum regionu Valašsko	expozece kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí	3
	výstava perníčků	21
	výstava <i>Ve stínu pípy</i>	23
Národní ústav lidové kultury	<i>Lidový kroj na Moravě</i>	16
Obecní úřad Metylovice	<i>Kožané město</i>	32
Sdružení pro zachování tradic řeznického řemesla na Valašsku	expozece muzea řeznictví ve Valašském Meziříčí	1

Péče o sbírky

Ošetření sbírkových předmětů

Oddělení péče o sbírky (dále jen OPS) **ošetřilo** v průběhu roku **2 173 kusů sbírkových předmětů**. Více než polovinu tvořily konzervátorsko-restaurátorské zásahy na sbírkových předmětech z akvizic (1 469 kusů), mezi něž patřil i rozsáhlý soubor dřevorytů Bohumíra Jaroňka čítající 284 kusů, 43 dílný soubor školních obrazů od Josefa Holčáka a další početné soubory (obtisky na vajíčka, malířské šablony na návrh interiéru). Přibližně čtvrtinu všech ošetřených sbírkových předmětů představovala **rekonzervace sbírek z depositářů** (478 kusů) v rámci průběžných přesunů z nevyhovujících prostor do nově vybaveného Centrálního depositáře ve Frenštátě pod Radhoštěm. V těchto prostorách tak byl definitivně uložen fond proutěných košů ze skupiny zemědělství, na jehož rekonzervaci se pracovalo postupně několik let.

Velkým počinem v péči o sbírkové předměty byla zásadní **úprava depositáře pro uložení fondu dlabaných nádob** v suterénu Centrálního depositáře. Všechny dlabané nádoby zde původně provizorně uložené byly očištěny a ošetřeny proti dřevokazným škůdcům, prostor depositáře byl vyklizen, vybaven úložným fundusem a nově opatřen odvodem vzduchu přes uhlíkový filtr. Následně sem byly deponovány všechny ošetřené dlabané nádoby. Součástí této akce bylo i provedení celkové revize tohoto fondu odbornou kurátorkou. Vzhledem k probíhajícím kompletním **rekonstrukcím dvou expozičních objektů** v areálu Valašské dědiny (Polčákova chalupa z Prlova a Dům chalupníka z Valašské Polanky) konzervátoři-restaurátoři odborně ošetřili i exponáty náležející k těmto objektům a současně byl opraven a zprovozněn tkalcovský stav. V neposlední řadě bylo ošetřeno **226 kusů sbírkových předmětů trvale uložených v expozicích v objektech lidové architektury**.

Práce v areálech

Každoročně je pozornost konzervátorů-restaurátorů věnována taktéž samotným návštěvnickým areálům. V roce 2020, jako každý rok, proběhla tradičně v jarním období **příprava interiérů expozičních objektů lidového stavitelství na sezonu**. Vzhledem k epidemiologické situaci však akce dostala poněkud jiný personální i časový rámec. Pravidelná vydatná pomoc dobrovolníků z Muzejního spolku nebyla nyní možná, proto se věnovali konzervátoři-restaurátoři této práci sami. Pro návštěvníky se muzeum otevřelo až na konci května, bylo tedy dostatek času provést všechny nezbytné úkony spojené s přípravou areálů. Každý sbírkový předmět umístěný v expozicích by zkontrolován, zda nevykazuje známky degradace a očištěn od prachu či jiných nečistot. Současně byla zkontrolována inventární čísla

a předmět byl vrácen na své místo v expozici. V případě, že exponát vyžaduje větší konzervátorsko-restaurátorský zásah, bývá převezen na konzervátorské pracoviště k řádnému ošetření. Během předsezonní přípravy i v průběhu celého roku byly provedeny konzervátorsko-restaurátorské **zásahy na 226 kusech sbírkových předmětů** sloužících jako exponáty v areálech VMP. V rámci přípravy expozičních areálů na návštěvnickou sezónu provedli konzervátoři-restaurátoři ve spolupráci s garantkou areálu Valašská dědina opětovnou **instalaci** dvou výše zmíněných **expozic** po rekonstrukci a opětovnou instalaci expozice sakristie v kostele sv. Anny v Dřevěném městečku.

Snahou všech zaměstnanců muzea, z epidemiologických důvodů uzavřeného, bylo předávat návštěvníků co nejvíce informací o dění v muzeu alespoň prostřednictvím médií. Proto i konzervátoři-restaurátoři ve spolupráci s PR NMvP **natočili krátké video zachycující jarní úklid a péči o exponáty** přímo v terénu, které bylo následně zveřejněno na webových stránkách muzea a na sociálních sítích.

■ Jarní úklid v areálech

Technologie netoxické likvidace dřevokazných škůdců

Přesná **termokomora**, která je k dispozici na OPS ve Frenštátě pod Radhoštěm, byla v roce 2020 plně využívána k ošetření sbírkových předmětů ze sbírek VMP, zejména pak akvizic přicházejících z neznámého prostředí a tedy potenciálně napadených dřevokaznými škůdci. Tato technologie se tak stala standardním vybavením našeho provozně nízkonákladového depozitáře jako **prvek integrované ochrany před škůdci**. Vzhledem k velmi nízkým nákladům za ošetření, snadné

realizaci desinsekce i šetrnosti vůči nejčastěji ošetřovaným materiálům, je proces desinsekce teplem vhodné zařazovat před uložením těchto předmětů do prostor OPS či do depozitáře.

Metodická a vzdělávací činnost

Konzervátoři-restaurátoři se v rámci svých specializací věnují také aktivitám směřujícím **k uchování, prezentování a předávání tradičních technologií** ručního opracování dřeva a povrchových úprav. Ve výukovém středisku ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde pravidelně probíhají na tato témata workshopy, kurzy či přednášky, se vzhledem k epidemiologické situaci konal v roce 2020 pouze jeden, avšak významný, třídní workshop pro zaměstnance NPÚ (více viz kapitola Metodické centrum pro muzea v přírodě). Zásadní roli pak odborníci z řad konzervátorů-restaurátorů sehráli zejména při výstavbě vědecké rekonstrukce chaty Libušín, kdy uplatnili své znalosti a dovednosti tradičního opracování dřeva a povrchových úprav, jakož i znalost Jurkovičovy tvorby.

DOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Fotoarchiv

Fotoarchiv shromažďuje obrazovou dokumentaci všech dějů souvisejících s činností VMP a jeho odborných zájmů. Dokumentuje historii a programovou činnost muzea, lidovou architekturu, akvizice, fotodokumentaci sbírkového fondu i propagaci instituce aj.

Fotoarchiv je profilován a tematicky členěn do několika skupin: **Negativy „N“** – snímky zachycují historii VMP, fotodokumentaci tradiční lidové architektury, akvizice muzea, terénní výzkumy, dokumentaci programů *Valašského roku* a provoz muzea. Jejich digitálním protějškem je skupina **Digitální fotografie „Dg“**. Skupina **Negativy „P“** dokumentuje sbírkový fond muzea. Jejich digitálním protějškem je skupina **Digitální fotografie a skeny „E“**. Skupina **Diapozitivy „D“** je využívána k propagačním účelům a zachycení jedinečnosti jevů v terénu a vybraných sbírkových objektů a předmětů.

V roce 2020 byla prováděna běžná provozní činnost – **digitalizace, evidence nových přírůstků** v inventárních knihách, jejich **převod do elektronické podoby** (vkládání dat a doplňování dalších textových a obrazových metadat do databáze), vytváření obrazových metadat (skenování a fotodokumentace sbírkových předmětů, výroba černobílé fotografie) a jejich následné spárování v systému BachProMuzeum. V roce 2020 standardně probíhaly **excerpce fotografií a diapozitivů**. Tematicky se vztahovaly k propagaci NMvP, publikační činnosti a požadavkům badatelů.

Přehled činnosti v oblasti digitalizace a fotoarchivu za rok 2020

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Přírůstky N	0	244	71	0	0	127	0	0	0	105	457	136	1140
Přírůstky P	164	152	96	96	156	0	0	0	0	0	138	162	964
Přírůstky Dg	0	0	0	0	0	0	0	0	2000	0	0	0	2 000
Přírůstky E	678	0	0	0	0	0	0	117	4029	3744	2313	2477	13 358
Excerpce VMP	4594	1250	5729	540	2505	3260	611	618	3286	4271	9270	4572	40 506
Excerpce ostat.	1278	606	0	136	0	5	0	1357	1487	2357	538	358	8 122
Lepení foto	0	342	56	401	504	0	0	0	0	0	0	0	1 303
Bach-revize a doplňování údajů	2777	3259	1774	1583	3279	717	932	1231	1241	175	365	2945	20 278
Badatelé	7	9	3	6	6	5	3	5	8	8	9	6	75

Přehled činnosti v oblasti fotodokumentace

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Vyvolávání čb. film/ks	5	5	5	3	5	0	0	4	2	7	0	0	36
Vyvolávání barev. film/ks	0	7	0	4	0	4	0	0	8	9	0	0	32
Foto sbírky	164	152	96	96	156	0	0	0	72	239	0	0	975
Foto jiné	30	43	30	34	50	68	87	98	135	87	50	13	725
Foto jiné digitální	60	127	48	57	90	134	203	237	304	78	46	120	1 504
Výroba černobílé foto	0	0	342	258	200	144	72	0	0	173	152	160	1 501
Sken. filmů (snímky)	180	432	180	108	180	144	0	144	360	576	1044	0	3 348
Ořez a úpravy skenů (snímky)	180	432	180	108	180	144	0	144	360	576	1044	0	3 348
Popis skenů (snímky)	180	432	180	108	180	144	0	144	360	576	0	0	2 124

Fotodokumentace

Plynule pokračovala **fotodokumentace sbírkových předmětů a přírůstků** dle požadavků odborných kurátorů sbírek ve fotoateliéru v Centrálním depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm. Dvourozměrné sbírkové předměty byly skenovány na digitalizačním pracovišti Oddělení dokumentace v Rožnově pod Radhoštěm. Fotodokumentace probíhala i v jednotlivých **expozičních areálech** a zaměřovala se na opravy expozičních objektů, výstavy, expozice či programy *Valašského roku*. Stávající dokumentační trend v oblasti fotodokumentace VMP (historie, terén, výstavy, programy) byl zachován na solidní úrovni a udržuje si i nadále vysoký standard. Fotodokumentace byla realizována **analogově** (černobílý a barevný materiál) **a digitálně**. Výroba černobílé fotografie sbírkových předmětů je realizována vlastními silami.

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

Digitalizace probíhá v rámci *Koncepce dokumentace a evidence movitého kulturního dědictví v digitální podobě* a *Směrnice k tvorbě a správě digitální dokumentace ve VMP*. Činnost byla zaměřena na pořízení a spárování metadat sbírek VMP v CES, evidenci digitálních skupin Dg a E. Na činnosti se podíleli interní (zpracování přírůstků sbírek) a externí pracovníci. Evidence sbírkových předmětů je zpracovávána prostřednictvím odborného programu verze **SW ProMuzeum-Profi** a zavádějící se verze **BachProMuzeum** – web od společnosti Bach systems, s. r. o. Olomouc. Servis a funkčnost těchto systémů je bez problémů. Prezentace sbírkového fondu VMP veřejnosti je prováděna prostřednictvím **online aplikace Vademecum** na webových stránkách VMP. Součástí je i samostatný modul, obsahující tematické katalogy sbírkového fondu VMP.

K 31. 12. 2020 byl aktuální stav digitální dokumentace sbírkových předmětů následující:

Počet sbírkových předmětů zapsaných v CES:

Podsírka Etnografická	70204	inv. čísel
Podsírka Dokumentace VMP	C 20787	inv. čísel
Podsírka Písemnosti a tisky	A 48667	inv. čísel
Celkem	139 658	inv. čísel
Elektronicky evidováno	139 658	inv. čísel

Přehled digitalizace – spárování dat:

Podsbírka Etnografická 54 413 inv. čísel (77,5 %),
což obnáší 80 889 ks vložených obrazových metadat
rozpracováno, zůstatek: 15 791 inv. čísel (22,5 %)

Podsbírka Dokumentace VMP 14 634 inv. čísel (70 %),
což obnáší 19 328 ks vložených obrazových metadat
rozpracováno, zůstatek: 6 153 inv. čísel (30 %)

Podsbírka Písemnosti a tisky 29 001 inv. čísel (59,5 %),
což obnáší 68 679 ks vložených obrazových metadat
rozpracováno, zůstatek: 19 666 inv. čísel (40,5 %)

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Skenování negativů	408	865	257	108	180	144	0	782	1494	576	1044	0	5858
Plošně skenování A4, A3, A2 a více	2446	2519	2553	2926	1951	1964	2888	945	1866	1744	2821	1416	26 039

VÝSTAVY A EXPOZICE

Hlavním těžištěm prezentace v muzeích v přírodě jsou komplexní instalace v historických objektech, jejich hospodářském zázemí nebo v celé krajinné kompozici. Tato možnost je zásadně odlišuje od tzv. *kamenných muzeí*. Přesto muzeum využívá i možnost instalace klasických výstav, aby postihlo další skutečnosti, které v areálech z určitých důvodů prezentovat nelze.

Ve vstupním objektu muzea, tzv. Sušáku, se nachází několik sálů; nabídka expozic a výstav probíhá podle schváleného pětiletého plánu. Některé výstavy jsou jako doprovodný program navázány na organizaci pravidelných programů a festivalů.

V roce 2020 byla přístupnost výstav z důvodu uzavření muzea značně omezena. Výstavy, které měly být navázány na programy *Valašského roku*, nebyly realizovány, podobně jako dané programy. I přes složitou situaci se ale podařilo dokončit obnovu objektu Libušín a celý proces přiblížit veřejnosti prostřednictvím nové výstavy *Libušín znovuzrozený*.

■ Expozice *Jak jde kroj, tak se stroj*

Stálé expozice

Městečko pod Radhoštěm

Přízemí, Sušák

Autor: doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.

Rozsáhlá expozice dává nahlédnout do historie a běžného života východomoravského městečka Rožnov pod Radhoštěm, sleduje jeho proměny od dob, kdy byl vystavěn středověký hrad – sídlo rožnovských pánů. Představuje důležitá řemesla a průmyslová odvětví, která se zde v minulosti rozvíjela; seznamuje také s kulturním a společenským životem, spjatým např. s existencí lázní a založením VMP.

Jak jde kroj, tak se stroj

1. patro, Sušák

Autorka: Mgr. Lenka Drápalová

Expozice představuje tradiční oděv na Valašsku, pracovní i sváteční, jak se proměňoval v průběhu celého roku i lidského života; materiály, ze kterých se vyráběl; způsoby, jakými se zdobil. Část expozice je věnována obnově kroje ve 20. letech 20. století, na němž mělo nemalou zásluhu také VMP. Expozici uzavírá studijní depozitář.

Valašská dědina – opravdu zmizelý svět?

Dům Pod Strání

Autoři: Mgr. Radek Bryol, Ing. Šárka Kramolišová, PhDr. Eva Kuminková, Ph.D. a Mgr. Petr Lid'ák

Expozice je první zastávkou prohlídkové trasy Valašskou dědinou. Pomáhá návštěvníkům lépe vnímat prostředí, do něhož vstupují, a ukazuje, že lidský život vždycky byl a stále je založený na stejných pilířích. Jen jejich podoba se s generacemi mění.

Výstavy

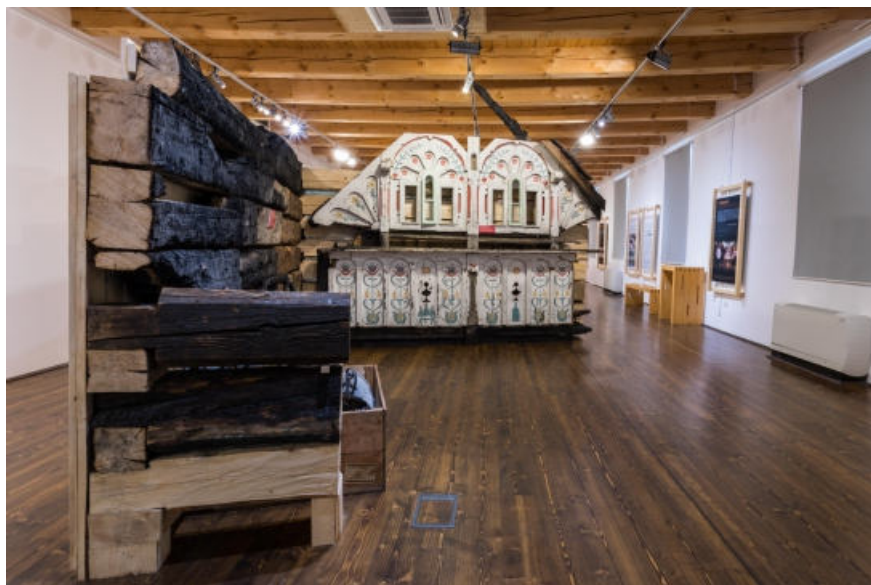
Libušín znovuzrozený

1. patro, Sušák

Autoři: Ing. Milan Gesierich, Olga Holišová, Ing. Ladislav Ptáček, Ing. arch. Jaroslav Svěrek,

6. 8. 2020 – 30. 6. 2022

Výstava je věnovaná obnově národní kulturní památky Libušín po jeho vyhoření. Představuje šest let dlouhou cestu od požáru až k jeho znovuočvivení a připomíná solidaritu lidí a institucí, kteří na obnovu přispěli finančními dary i morální pod-

■ Výstava *Libušín znovuzrozený*

porou. Největší část výstavy představují samotné práce na obnově Libušína, od zachrany originálních prvků a jejich navrácení do objektu, ruční výrobu přesných kopií nedochovaných částí až po nové technologie, které bylo nutné do objektu dle současných norem instalovat.

Ludmila Vašková: Sběrání v zahradě

1. patro, Sušák

Autoři: Ludmila, Břetislav a Ing. Arch. Michal Vaškovi, Mgr. Jana Tichá

4. 7. 2019 – 31. 5. 2020

Rožnovská výtvarnice Ludmila Vašková při příležitosti významného životního jubilea představila svou dosavadní tvorbu. Jedná se o vynikající autorku pronikající do několika oborů výtvarné práce – kresby, ilustrace, malby, grafiky a keramiky; všechny oblasti tvorby byly na výstavě zastoupeny.

Fotoateliéry a fotografové lázeňského Rožnova

1. patro, Sušák

Autorka: Bc. Alena Fojtášková

31. 7. 2019 – 31. 12. 2020

Výstava se věnovala historické fotografické tvorbě související s rožnovskými klimatickými lázněmi a místními fotoateliéry. Z důvodu epidemiologické situace a s ní spojených změn ve výstavním plánu byla tato výstava prodloužena do konce roku 2020.

Úroda z polí, zahrad a sadů aneb Valašský hortikomplex

Janíkova stodola, Dřevěné městečko

Autor: Miroslav Románek

10. – 18. 10. 2020

Výstava byla tematicky zaměřena na prezentaci původních zemědělských plodin pěstovaných v minulosti na Valašsku a taktéž na prezentaci současných odrůd okopanin, zeleniny a ovocných druhů a byla připravována ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem Vsetín. Vzhledem ke krizovým opatřením byla zrušena odborná přednáška pro členy a veřejnost na téma *Krajové odrůdy ovoce na Valašsku*.

Výstavy zapůjčené nebo realizované ve spolupráci s jinými institucemi

Pod ochranou svatého Josefa

Panská sýpka, Dřevěné městečko

Autoři: Ing. Jan Baar, Ph.D.; Mgr. Radek Bryol; Mgr. Tomáš Dostál, DiS.; Luděk Dvořák; Ing. Dominik Hess; Ing. Michal Kloiber, Ph.D.; Ing. Tomáš Kolář, Ph.D.; Mgr. Jana Koudelová, Ph.D.; Ing. Jaromír Milch, Ph.D.; David Stejskal; Ing. Jan Tippner, Ph.D.; doc. Ing. Hanuš Vavrčík, Ph.D.; Ing. Jan Zlámal

14. 8. 2020 – 2022

Výstava se snaží zprostředkovat příběh tesařského řemesla. Pojednává o vzdělávání tesařů a jejich cechovní organizaci, ale hlavní náplní je seznámení s nářadím, druhy dřeva a způsoby jeho opracování. K vidění jsou modely středověkých krovů a představeny jsou stopy opracování dřeva vybranými druhy seker. Výstava je jedním z výstupů projektu NAKI Mendelovy univerzity v Brně a Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AVČR.

■ Výstava *Pod ochranou svatého Josefa*

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

Každoroční programová nabídka VMP nese název *Valašský rok* a na její přípravě se podílejí všechny složky muzea, přičemž převážnou část programů organizačně zajišťuje Oddělení programů a propagace. Vzhledem k pandemii COVID-19 došlo k výrazné redukci kulturních pořadů – z původně plánovaných 44 akcí se jich uskutečnilo pouze patnáct.

VMP začalo již na jaře připravovat **nabídku náhradních aktivit**, které by **kompenzovaly zrušení některých velkých pořadů** nebo jejich výraznou redukcí. Tyto aktivity byly připraveny různými útvary, přičemž nejvíce se do realizace zapojil Útvar pro odbornou činnost a Provozní útvar. Aktivity byly směřovány jak na víkendy, tak na všední dny. O víkendech bylo pravidelně **zajištěno oživení areálů živou hudbou**. Zapojily se tyto soubory a kapely: ženský sbor Hafera (5. 7.), grolská muzika Bukoň (11. 7.), Gajdoši z pasek a Lam trio (12. 7.), citerista Michal Müller (26. 7.), cimbálová muzika Javořina (8. 8.), Terchovská muzika (9. 8.), Valašský soubor písní a tanců Radhošť (22. 8.) a Dechová hudba Stříbrňanka (29. 8.).

VMP poprvé v historii připravilo také **online přenosy pořadů** *Večer při svíčkách* (6. 12., 4608 zhlédnutí na YouTube) s koncertem Tomáše Kočka a Orchestru a *Štěpánské koledy* (26. 12., 1553 zhlédnutí na YouTube) v podání folklorního souboru Soláň z Rožnova.

■ Příběh pěti chalup z cyklu *Letní procházky s odborníky*

■ Oživení Valašské dědiny v běžných návštěvnických dnech

Útvar pro odbornou činnost připravil **cyklus *Letní procházky s odborníky aneb Co se o muzeu jen tak nedozvíte***. Na komentované prohlídky s odbornými pracovníky muzea se mohl přihlásit kdokoliv, probíhaly několikrát do týdne. Celkem bylo připraveno 34 procházek na tato témata: *Stoletý příběh muzea, Lidová architektura a koncepční vývoj areálu Valašská dědina, Příběh Valašského muzea v přírodě, Osobnosti Valašského Slavína – jejich význam pro region, Copak roste v muzeu?, Péče o exponáty a expoziční objekty, Příběh pěti chalup, Chov původních plemen hospodářských zvířat v muzeu, Valašskou dědinou s lidovou písničkou, Bylinkové povídaní, Komentovaná prohlídka expozice Jak jde kroj, tak se stroj, Sakrální památky ve Valašském muzeu v přírodě.*

Valašská dědina byla v průběhu léta **oživována různými činnostmi**, jako například tradičními řemesly, domácími pracemi, bělením prádla, tkaním na stavu, ukázkou zemědělských prací apod. Návštěvníci měli možnost zahrát si **postřehovou hru** v Dřevěném městečku a ve výstavě *Jak jde kroj, tak se stroj* a odhalovat novodobé předměty, které do expozic nepatří. V určených termínech byla k dispozici také lušticí **příběhová hra *O pacholku Divínovi*** v Dřevěném městečku.

Uskutečnilo se několik **workshopů na výrobu tradičních hraček nebo výrobků z modrotisku**. V této dílně se návštěvníci mohli dozvědět, jak se vyrábí modrotisk a proč je zapsán do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO.

Přehled návštěvnosti a tržeb z pořadů *Valašského roku* v roce 2020

Název pořadu	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Masopust	15. 2.	7 333	520 130
Sklářský den	6. 7.	1 323	64 132
Poledne s jubilujícím souborem Valašský vojvoda z Kozlovic	19. 7.	1 302	79 824
Romská píseň	25. 7.	1 334	81 940
Starodávny jarmark	15. – 16. 8.	3 715	228 740
Hrála muzika	5. 9.	746	51 018
Ondrášova valaška	11. – 13. 9.	3 500	182 854
Muzicírování se Soláněm	13. 9.	1 112	78 410
Běh rodným krajem Emila Zátopka, volný vstup	19. 9.	1 000	0
Ozvěny Valašského Slavína	20. 9.	705	49 480
Prameny	26. 9.	563	39 420
Zežulkových koní doma není	27. 9.	777	53 970
Úroda z polí, zahrad a sadů	10. – 11. 10.	106	8 150
Celkem		23 916	1 438 068

■ Pořad *Zežulkových koní doma není*

Folklorní festivaly

Mezinárodní festival Romská píseň

25. července 2020

26. ročník mezinárodního festivalu Romská píseň organizovala Demokratická aliance Romů za účasti souborů a skupin z České republiky a Slovenska Brillant orchester z Banskej Bystrice (SR), skupiny Jagalo Jilo (SR), skupiny Sendreiovci z Kokavy (SR) a Tradiční cimbálové muziky Milana Horvátha (ČR).

Přehlídka folklorních a uměleckých souborů Ondrášova valaška

11.–13. září 2020

Třetí ročník přehlídky *Ondrášova valaška* zrealizovalo Folklorní sdružení Jánošík Brno, VMP a Město Rožnov pod Radhoštěm. Záštitu nad festivalem převzal hejtman Zlínského kraje Jiří Čunek. Na půdě VMP účinkovali Slovenský ľudový umelecký kolektív z Bratislavy, Dětské taneční studio Ondrášek z Brna, Dětský folklorní soubor Malý Radhošť, Děcka z Kunovic, cimbálová muzika Šmykňa z Ostravy, Pěvecký sbor Chórek z Horní Suché, Soubor lidových písní a tanců Valašský vojvoda, cimbálová muzika Soláň a Musica Folklorica. Páteční a sobotní večerní koncert byly charitativní, v pátek v režii Města Rožnov a v sobotu v režii VMP.

Náboženské obřady

Mše svatá k výročí posvěcení kostela sv. Anny

26. srpna 2020

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny

Panychida k uctění památky ThDr. Vladimíra Petřeka

5. září 2020

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny a Valašský Slavín

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

K tradiční programové nabídce VMP patří tzv. výchovně-vzdělávací pořady. Jejich cílem je nejen předání specifických znalostí, ale i praktické vyzkoušení různých aktivit, proto se jedná téměř výhradně o akce pro objednané školní a další zájmové skupiny. Koncepce nabídky vychází z cyklu výročních obřadů a obyčejů, čerpá z tradičních pracovních činností typických pro život na Valašsku v minulosti nebo navazuje na právě konané výstavy. Struktura programové nabídky je tedy z určité části stabilní, každoročně je však doplňována o nové pořady, a náplň osvědčených pořadů je průběžně aktualizována a obměňována.

Také pro rok 2020 bylo plánováno několik aktivit pro objednané skupiny, nicméně z důvodu značného omezení chodu muzea kvůli epidemii COVID-19 se uskutečnily pouze dva pořady.

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Barviř modrotisku	11. – 13. 2.	63	2 520
Řemeslné dílny: Tmavomodré řemeslo	11. 2. a 13. 2.	26	2 600

■ Řemeslná dílna Tmavomodré řemeslo

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ LIBUŠÍNA

■ Generální ředitel Jindřich Ondruš ukazuje ministru kultury Lubomíru Zaorálkovi obnově Libušína

Výroční 95. rok existence muzea se celý nesl v duchu dokončení obnovy a slavnostního otevření jídelny Libušína na Pustevnách. Samotnému otevření, jež **proběhlo 30. července**, předcházely týdny příprav, neboť se předpokládala účast vrcholných ústavních činitelů a také značný zájem široké veřejnosti. Mezi pozvanými hosty byli ministr kultury Lubomír Zaorálek, předseda poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Radek Vondráček, Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký, hejtman Zlínského kraje Jiří Čunek a hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák, řada zástupců českých muzeí, zřizovatele MKČR a realizačních firem. Otevření se těšilo také velkému zájmu veřejnosti a médií. Po slavnostním aktu přestřižení pásky přímo na místě slavnost pokračovala prezentací obnovy pro pozvané hosty v hotelu Eroplán v Rožnově.

Součástí příprav byla výroba celé řady propagačních výstupů včetně USB nosiče s **virtuální prohlídkou Libušína**. V atriu Libušína byla připravena **výstava dokumentující průběh obnovy**. Slavnostní otevření předcházela **tisková konfe-**

rence pro média, které se zúčastnilo na sedmdesát novinářů z ČR i ze Slovenska, v den otevření Libušína proběhl tiskový brífink ministra kultury Lubomíra Zaorálka, který byl přenášen živě Českou televizí. V pátek 31. 7. proběhlo setkání vedení muzea s donátory, kteří na obnovu přispěli významnými finančními dary. Na slavnostní otevření navazoval **měsíc prohlídek pro veřejnost zdarma**. V mezičase byl ve veřejné soutěži vybrán **nový nájemce**, společnost **Beskydy 4 all, s. r. o.**, jež provozuje jídelnu Libušína i hotel Maměnka od října 2020.

S otevřením Libušína byly spojeny také další akce. V první polovině roku byla vydána fotografická **publikace Libušína: Vzkříšení slavné stavby Dušana Jurkoviče**. Publikace vkládá soubor roubených staveb Pustevny do kontextu Jurkovičova díla a ve druhé části se věnuje jednotlivým aspektům stavební obnovy památky. Publikace vyniká souborem časosběrných fotografií, které krok po kroku dokumentují, jak Libušína jako bájný Fénix znovu vstal z popela. O tom pojednává rovněž **výstava Libušína znovuzrozený**, která byla 6. srpna otevřena v Sušáku.

■ NMvP bylo za obnovu Libušína oceněno Cenou premiéra ČR *Patria nostra*

ODBORNÁ KNIHOVNA

Knihovna muzea je **veřejně přístupnou knihovnou se specializovaným fondem**. Je budována v návaznosti na záměry obsažené ve zřizovací listině, především na kulturně-historickou a etnografickou dokumentaci sběrné oblasti Moravského Valašska, Těšínska a Kopanec. Shromažďuje fondy odborné literatury, sbírky tištěných památek a rozmanitých dokumentů. Muzejní knihovna je od roku 2002 zapísána Ministerstvem kultury do evidence jako Odborná knihovna Valašského muzea v přírodě, specializovaná knihovna. Je členěna na oddělení knih a periodik. Zahrnuje kromě všeobecných encyklopedií a slovníků, **knihy, časopisy a další materiály z oborů historie, etnologie, muzeologie, archeologie, přírodních věd, vlastivědy a umění**. Knihy, časopisy a ostatní tiskoviny jsou pořizovány v souladu s plány budování knižního fondu a s požadavky odborných pracovníků.

Knižní fond čítal k 31. 12. 2020 celkem **19 911 knižních jednotek**. Je zpřístupněn prostřednictvím **online katalogu** knihovnického systému **Clavius**. V roce 2020 bylo registrováno celkem **61 uživatelů** knihovny, z toho 29 pracovníků muzea a 32 externích badatelů, s celkovým počtem **1956 výpůjček**.

Služby badatelům

Knihovna je veřejně přístupná celoročně každý pátek od 8:00 do 16:00 hodin. Knižní fond je zpřístupňován prezenčně a prostřednictvím online katalogu knihovnického systému Clavius. Součástí katalogu je i databáze ANAL, zpřístupňující články z vybraných časopisů a sborníků. Nejsou-li narušeny plánované úkoly, je po domluvě možný i jiný termín návštěvy.

Přehled badatelských návštěv v roce 2020

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
badatelé interní	28	28	28	29	29	29	29	29	29	0	0	0	258
počet návštěv	12	16	11	9	12	8	15	14	17	0	0	0	114
interní výpůjčky	111	121	83	54	91	102	112	124	189	0	0	0	987
badatelé externí	30	30	31	31	32	33	33	33	32	0	0	0	285
počet návštěv	10	13	9	0	13	11	13	16	12	0	0	0	97
prezenční výpůjčky	141	162	93	0	89	92	101	134	157	0	0	0	969
meziknihovní výpůjční služba [svazky]	3	5	5	0	0	0	6	0	1	0	0	0	20

Akce knihovny

Vzhledem k pandemické situaci v uplynulém roce se knihovna nezapojila do akcí pořádaných Svazem knihovníků a informačních pracovníků České republiky a ze stejného důvodu se v knihovně nepořádaly žádné besedy ani akce a byla omezena i badatelská činnost.

GENEALOGICKÉ CENTRUM VALAŠSKA

Posláním Genealogického centra Valašska je zkoumat, shromažďovat, uchovávat, zpracovávat a prezentovat veřejnosti **genealogický a historicko-demografický materiál vztahující se k regionu Valašsko**, tj. nejvýznamnější části sběrné oblasti VMP **se zvláštním zaměřením na ranou užitou občanskou genealogii**, od nejstarších počátků valašských rodů až do roku 1789. Obsahuje soubor zpracovaných rodných listů z oblasti regionu Valašsko včetně zpracování katastrů (genealogický most 1656–1789), je součástí podsbírky *Písemnosti a tisky*. Interní databáze *jmenný rejstřík* je pro badatele zpřístupňována prezenčně a obsahuje více jak 96 500 evidenčních čísel rodných (populačních) listů včetně *Registru znásobených příjmení* – 8 500 evidenčních čísel.

V rámci zkvalitňování odborné databáze **proběhly dílčí výzkumy zaměřené na doplňování dalších údajů** a informací tematicky zaměřené na **dokumentaci rožnovských barvířů**. Badatelské služby byly omezeny epidemiologickou situací, takže poradenství, školení pro zájemce z řad laické veřejnosti, excerpty z matričních materiálů a revize externisty vytvořených rodokmenů probíhaly výlučně písemnou formou a e-mailovým provedením.

Jmenný rejstřík: 96 121 evid. čísel

Registr znásobených příjmení: 8 500 evid. čísel

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

Moravské Valašsko spadá do oblasti Karpatského oblouku a hornatý ráz zdejší krajiny ovlivnil způsob života místního obyvatelstva ve všech jeho aspektech, včetně tradičního způsobu hospodaření. Navzdory drsnému podnebí a neúrodné půdě se tato oblast stávala obyvatelnou a obhospodařovanou krajinou.

V horských oblastech převažovalo salašnictví, které umožňovalo získávat z nehostinných hor maximální užitek. V 17. a 18. století měla téměř každá horská vesnice několik set kusů ovcí. Nově příchozí obyvatelé postupně káceli části lesů na horských stráních a na mytínách pak budovali své příbytky. Tzv. pasekářskou kolo-

nizací se rozšiřovaly již existující obce na úpatí hor a vznikaly nové osady, jejichž obyvatelé hospodařili na dělených polnostech.

O tato historická fakta se opírá i činnost VMP a jeho snaha po **rekonstrukci historického prostředí a modelu krajiny** v rámci expozičních areálů. Údržbu zemědělských a zelených ploch zajišťuje Zemědělské oddělení, jehož hlavním úkolem je **péče o jednotlivé areály muzea, zeleň, sadovnické úpravy, sezónní výsadby, rekultivační práce, prořezávky porostů a udržování pozemků přiléhajících k muzeu**, jejichž celková výměra je kolem 80 ha. Nedílnou součástí práce Zemědělského oddělení je **prezentace tradičního zemědělství** valašského regionu, která probíhá především v největším areálu muzea, ve Valašské dědině, na úsecích rostlinné a živočišné výroby.

Chov zvířat

Chov zvířat je zaměřen zejména na domácí zvířata, která byla v minulosti charakteristická pro valašské usedlosti a způsoby hospodaření. V areálu Valašské dědiny je chováno stádo původního **plemene ovcí Valaška**. Jedná se o udržovací chov původního národního plemene, které je zapsáno v Evropské genové knize a v rámci České republiky tvoří tzv. genetický zdroj *Národního programu pro uchování a využití genetických zdrojů hospodářských a užitkových zvířat*. V roce 2020 bylo ve VMP chováno 27 bahnic, 38 jehňat a jeden plemenný beran.

■ Stádo původního plemene ovcí valaška

Muzeum chová pár koní – **valacha plemene Slezský norik** a **klisnu plemene Norik**. Koně jsou využívány na polní práce při obdělávání ukázkových políček a dále během sezóny pro vyjížděky bryčkou pro návštěvníky muzea. Z dalších druhů hospodářských zvířat může návštěvník v areálu Valašské dědiny shlédnout ve chlévech a na pastvinách **skot, prase domácí, kozu domácí bílou s kozlem, hrabavou a vodní drůbež, osla a králíky**.

Pěstování rostlin

Rostlinná výroba je zejména zaměřena na prezentaci pěstování tradičních zemědělských plodin, tzv. starých a krajových odrůd, a na prezentaci tradičního způsobu hospodaření, včetně zajištění krmivové základny pro chovaná hospodářská zvířata.

V rámci spolupráce s výzkumnými ústavami a institucemi sdružujícími se pod Centrální genovou bankou v Praze-Ruzyni a Výzkumným ústavem bramborářským Havlíčkův Brod jsou na políčkách a v tzv. vzorkovně pěstovány a návštěvníkům představeny tradiční zemědělské plodiny: **obiloviny, okopaniny, luskoviny, technické plodiny, aromatické a léčivé rostliny, okrasné a hrnkové rostliny**.

Součástí areálu Valašská dědina je **ucelená živá sbírka starých a krajových odrůd ovocných dřevin**, ve které je zastoupena odrůdová skladba jaderovin a pecokovin z etnografické části Valaška.

■ Příprava pelargonii pro expozice

Ostatní činnosti

Při výrobě krmivové základny pro hospodářská zvířata bylo v roce 2020 vyprodukováno celkem 483 q sena. V rámci *Projektu péče o stromy a zabezpečení bezpečnosti návštěvníků* bylo pokračováno ve **zdravotních a bezpečnostních ořezech stromů** v areálech VMP. V jarním a podzimním období byla provedena **dosadba mladých ovocných stromků a výsadba sazenic jehličnanů a listnatých stromů** v lesních školkách. Zemědělské oddělení se také podílelo na rekultivacích a přípravách pozemků souvisejících s výstavbou nového areálu Kolibiska.

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ-REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Technický útvar NMvP zajišťuje každoročně jak investiční činnost spočívající ve výstavbě nových objektů, ať už expozičního nebo provozního charakteru, tak v rekonstrukci existujících objektů. Některé akce jsou financovány z investičních dotací MKČR, ostatní pokrývá VMP z vlastního rozpočtu nebo z grantů. Další oblastí práce Technického útvaru je stavební údržba ve všech areálech muzea a v provozním zázemí.

■ Dokončený Libušín

Investiční činnost

Obnova objektu Libušín po požáru

Identifikační číslo: 134V112000312

V posledním roce obnovy objektu po požáru byly prováděny **dokončovací práce v interiéru**, v exteriéru byly provedeny **terénní úpravy** v okolí objektu a v prostoru bývalého zařízení staveniště včetně osetí travní směsí.

V prostorách jídelny a Parmovy přístavby byly **dokončeny** všechny **stolařské a truhlářské práce** na obkladech stěn a podlahových konstrukcích, poté byly provedeny poslední **barevné nátěry a ochranný nátěr podlah**. Byly provedeny opravy dveří, především povrchová úprava a finální barevný nátěr. Probíhala **instalace rozvodů topení** v podlahách a po dokončení obkladů stěn bylo provedeno **napojení otopných těles**. Poté bylo provedeno napojení a zprovoznění ovládacího zařízení **EPS a EZS** včetně elektroinstalací.

V prostorách **kuchyně** bylo instalováno **technologické vybavení** a vzduchotechnické zařízení včetně napojení na příslušná média. V návaznosti na realizaci dřevěných obkladů stěn bylo provedeno zaměření vnitřních prostor a **dokončena výroba vestavěného i volného nábytku** (stoly, židle, lavice, příborník a skleník) včetně jejich barevného nátěru. Nábytek je ručně hoblovaný a vyrobený jako kopie toho původního, včetně Jurkovičova originálního barevného provedení.

Byla dokončena výroba a následná instalace **dřevěných výčepních pultů** ve spojovacím krčku a Parmově přístavbě a napojení zabudovaných zařizovacích předmětů. Na závěr byla provedena **finální vrstva výmalby** dřevěných konstrukcí a obkladů v jídelně.

Po dokončení stavebních prací proběhly veškeré **revize** a předepsané **funkční zkoušky** potřebné ke kolaudaci stavby. Na zařízeních, která to vyžadovala, proběhlo zaškolení určených zodpovědných osob. Před kolaudací probíhaly konzultace a prohlídky **stabilního hasičského zařízení** za účasti odborníků Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje k vydání závazného stanoviska k požární bezpečnostnímu řešení. Odborní pracovníci Krajského úřadu Zlínského kraje a ÚOP NPÚ Kroměříž provedli prohlídku objektu pro **vydání závazného stanoviska ke kolaudaci** ve věci státní památkové péče. Po shromáždění všech dokumentů a stanovisek dotčených orgánů a účastníků řízení proběhla dne 26. 6. 2020 kolaudační prohlídka a následně byl **vydán kolaudační souhlas** s povolením užívání stavby.

Transfery a dostavby areálů

V roce 2020 se Technický útvar v oblasti transferů objektů lidového stavitelství věnoval výlučně **přípravě nového areálu Kolibiska**. Na základě dokončení finálního výběru staveb bylo zažádáno o **stavební povolení na čtyři vybrané objekty**, které byly do muzea přeneseny z původních lokalit. Tři z nich byly v průběhu roku postaveny v tesařské hale a podrobeny důkladnému prozkoumání a nahrazení degradovaných prvků. Poté byly znovu rozebrány a přesunuty na určené místo v budoucím areálu Kolibiska.

Pro získání stanovisek dotčených orgánů pro územní řízení byla zpracována **projektová dokumentace dalších objektů** včetně vnitřních komunikací, inženýrských sítí a drobných expozičních prvků.

Seník z Bylnice

Byly opraveny poškozené prvky seníku a následovalo sestavení seníku na určeném místě včetně střešní krytiny a dokončovacích prací.

Luční seník z Morávky U Horáka

Objekt byl transferován a zrekonstruován již v předešlých letech, v roce 2020 byla provedena montáž stavby na určeném místě.

Chlív z Nového Hrozenkova – Brodské

Na dřevěném roubeném objektu stojícím na určeném místě v areálu Kolibisek, který se skládá z chléva a později přistavěné stodoly, byla dodělána střešní plechová krytina nad částí stodoly. Zbývá dokončit terénní úpravy, kácení okolních dřevin a podlahy v interiéru.

Kurlok z Košarisek

Obytné stavení bylo do VMP transferováno a zde uskladněno v 70. letech minulého století. Pro jeho sestavení a umístění v areálu Kolibisek byla provedena revize projektové dokumentace z archivu VMP. Během roku 2020 bylo provedeno posouzení stavu prvků historické dřevěné konstrukce, návrh sanace a zjištění a zakreslení jejich umístění v konstrukci.

Určujícími faktory posouzení jejich stavu byly vlhkost, biologické a mechanické poškození a jejich následky ve formě výskytu plísní, dřevokazných hub, dřevokazného hmyzu a rozpadu materiálu na viditelné části či prach. Výsledkem práce je kompletní zaměření prvků a zaznamenání jejich stávajícího stavu, výkresová dokumentace stavby včetně umístění prvků, stanovení rozsahu poškození a návrh konstrukční sanace.

Hájovna z Valašské Bystrice

Hájovnu získalo VMP již v roce 2019. V roce 2020 byla vybrána realizační firma Juráň s.r.o. a bylo započato s první etapou výstavby.

VMP zpracovalo **projektovou dokumentaci** pro stanoviska dotčených orgánů v rámci územního řízení pro tyto další stavby, jejichž transfer se plánuje v nejbližších letech: Šarmanův chlév a Mikušův chlév z Nového Hrozenkova – Vrančí, chalupa čp. 56 z Komorní Lhotky, chlév z Morávky – Byčince a stodola s chlévem z Horní Lomné. Poslední zmíněná stavba byla v roce 2020 také transferována, prozatím však nebyla postavena na novém stanovišti.

Opravy expozičních objektů

Mlýnská dolina

V roce 2020 byla provedena **výměna lamfeštů** (koryt na přívod vody k vodním kolům) v Mlýnské dolině u objektů **valchy, mlýna a pily** z Velkých Karlovic. Stávající smrkové fošny byly vyměněny za fošny modřínové. U **valchy** bylo opraveno venkovní **odeštní** objektu srubu, také modřínovými prkny. **Na vodní pile** bylo **vyhotoveno nové malé vodní kolo**. Na objektu hamru bylo vyrobeno, vyměněno a zprovozněno **jedno z hamerních kladiv**. V rámci pravidelné údržby byl proveden **periodický nástřik šindelové krytiny** na objektech hamr z Ostravice a obytný dům z Trojanovic.

■ Oprava lamfeštů v Mlýnské dolině

Valašská dědina

V rámci pravidelné údržby byl proveden **periodický nástřik šindelové krytiny** na objektech Blinkova chalupa a stodola z Horní Bečvy, Mališova usedlost z Lužné, komora ze Seninky, usedlost sedláka z Nového Hrozenkova čp. 10, hostinec s kuckým krámem ze Zděchova, stodola ze Zděchova, obecná škola z Velkých Karlovic – Miloňova, ledovna a kaple z Valašské Bystřice.

Ve **fojtství** z Lidečka byla zhotovena **nová zpevněná mlatová plocha** v kombinaci s kamennou dlažbou včetně drenáží a terénních úprav. Bylo opraveno **zábradlí** ochozu balkonu v prvním patře a vyměněna prohnílá madla a prkna.

Dále byla provedena **výměna spodních dřevěných prvků** napadených dřevomorkou včetně odkopu zeminy a odvodnění terénu a zpětných terénních úprav u chlěva na **Šturalově usedlosti** z Velkých Karlovic.

Na **objektu WC** u amfiteátru Na Stráni byla provedena **kompletní výměna šindelové krytiny** v rozsahu 150m².

Dřevěné městečko

V areálu byly provedeny výměny střešní krytiny části střech na objektech hospoda Na Posledním groši a na výstupním objektu Hájnice. Byl použit smrkový šindel včetně nátěru. V rámci pravidelné údržby byl proveden periodický nástřik šindelové krytiny na objektech sýpka z Prostřední Suché a sýpka z Heřmanic.

Ostatní opravy a stavební práce v reálech

Pustevny – Maměnka

Při předání objektu Maměnka na Pustevnách novému nájemci v roce 2020 vyvstaly požadavky na **kompletní opravu výmalby interiéru**, které si vyžádaly vypracování projektové dokumentace včetně všech souhlasných stanovisek a výběrového řízení. Tyto práce byly realizovány v měsících říjen až prosinec. Také byly **vyměněny matrace a pokrývky** ve všech postelích. Byla provedena **výměna poškozených prvků** na verandě ze severní strany objektu. Dále byla **zpracována projektová dokumentace na odvodnění okolního terénu** u vstupu

■ Obnovené pokoje v hotelu Maměnka

do objektu, která spočívá ve vyprojektování nádrže na dešťovou vodu o objemu 12m³ a vsakovací jímky o rozměru 3×4 m a hloubce 2 m. S realizací těchto prací počítáme v roce 2021. V rámci udržovacích prací byl na objektech Maměnka a zvonička proveden nástřik šindelové krytiny.

Oplocení

V rámci pravidelných udržovacích prací se prováděly lokální opravy oplocení areálů muzea včetně nátěrů.

Opravy provozních objektů

Přístřešek pro návštěvníky

Za účelem zkvalitnění komfortu návštěvníků započala realizace přístřešku, který navazuje na východní průčelí stávajícího hlavního vstupního objektu VMP Sušák. Toto místo by mělo návštěvníkům poskytnout stín či přístřeší před deštěm při čekání na prohlídku Mlýnské doliny, případně místo pro odpočinek a svačinu. Jeho součástí je také úschovna kol. V roce 2020 proběhlo výběrové řízení na dodavatele stavebních prací a bylo započato s výstavbou dle harmonogramu.

■ Budování nového přístřešku u Sušáku

Výmalby a stavební úpravy

V průběhu roku Oddělení obnovy památek a údržby provádělo stavební a malířské práce v kancelářích Technického, Ekonomického a Provozního útvaru.

Projekční a inženýrská činnost

Během roku 2020 zaměstnanci Oddělení stavebnětechnické dokumentace a archivu pokračovali v zaměřování objektů *in situ* určených pro transfer do nového areálu Kolibiska (viz kapitola *Transfery a dostavby areálů*). Zároveň pokračovali ve zpracovávání projektové dokumentace pro územní řízení. **Pro areál Kolibiska byl zpracován harmonogram a rámcový rozpočet** realizace jednotlivých objektů, přípojek inženýrských sítí a komunikací.

Pracovníci se věnovali **zpracování projektové dokumentace** k opravám Maměnky na Pustevnách, k opravě a nástřiku šindelových krytin a rekonstrukci vodovodního potrubí na požární a pitnou vodu ve všech areálech VMP.

Přípravě projektové dokumentace předcházelo jednání s pracovníky Útvaru pro odbornou činnost a MC. Oddělení zajišťovalo také všechny práce související se **stavebním řízením** (vyjádření správce sítí a dotčených orgánů, vyřízení závazných stanovisek Krajského úřadu Zlínského kraje – Oddělení památkové péče, CHKO Beskydy a Ministerstva životního prostředí, jednání s pracovníky NPÚ Kroměříž a Hasičského záchranného sboru).

V rámci investičních akcí financovaných MKČR probíhala **spolupráce s odborem investic a veřejných zakázek MKČR**. Oddělení zajišťovalo **autorský dozor** na prováděných stavbách, **přípravné práce ke kolaudaci staveb, nové investiční záměry** a závěrečná vyhodnocení akcí. Pracovníci oddělení prováděli průběžnou fotodokumentaci realizace oprav, zakreslovali dokumentace skutečného provedení a v hojné míře se účastnili výběrových řízení.

Archiv stavební dokumentace

V rámci archivace vkládali zaměstnanci do archivního programu Bach nové složky s projektovou dokumentací, která byla v průběhu roku zpracována zaměstnanci VMP nebo externími firmami. V archivu byla ukládána dokumentace ke stavebním povolením označená stavebním úřadem. Během roku zaměstnanci řešili badatelské návštěvy studentů a ostatních zájemců týkající se projektových dokumentací historických objektů pro účel zpracování diplomových prací nebo oprav prováděných na muzejních objektech.

Na Technickém útvaru byl v rámci elektronické spolupráce zřízen nový disk S, na kterém se zálohují projekty včetně stanovisek dotčených orgánů pro potřeby administrativy.

Truhlářská výroba

Pro mimořádná opatření z důvodu COVID-19 byl loňský rok atypický hlavně v programové oblasti. Jen málo připravených programů pro návštěvníky proběhlo bez omezení. V běžných letech má Oddělení truhlářské výroby vyčleněno polovinu kapacity pro přípravu programů, především stěhování a instalaci nábytku.

Uvolněné kapacity byly využity například na rozsáhlejší **údržbu venkovního mobiliáře**, na **výrobu nových prodejních stánků**, které se používají při programech nebo na **impregnaci venkovních ostění oken** na objektech Živý dům a hostinec s kupeckým krámem ze Zděchova. Ve dvou areálech byly opraveny směrové ukazatele a zcela vyměněny popisky na expozičních objektech.

Truhláři vyrobili a předali do užívání **tři sady venkovního nábytku** pro objekt hostinec u Vašků. Vyměnili okna zasklená jednoduchým sklem v **prostorách truhlárny** za okna s izolačním sklem. V prostorách ruční dílny ve stejném objektu vyměnili původní prkennou podlahu za novou, včetně izolace proti vlhkosti a zateplení. V závěru roku instalovali nad vchody ochranné stříšky proti kapající vodě ze střechy. Na skládce řeziva provedla externí firma v listopadu výměnu střešní

krytiny, čehož bylo zároveň využito k roztřídění uskladněného řeziva a úklidu prostor.

V rámci výměny dřevoobráběcích strojů z poloviny minulého století za nové a technologicky vyspělejší byla do truhlárny **pořízena srovnávací frézka**.

Práce v truhlářské dílně

Výroční zpráva jasně ukazuje, že práci, život a fungování NMvP ovlivnila nová nemoc COVID-19. Podle všech indicií tady bude ještě delší doba. V různých podobách budou tedy stále trvat opatření pro zamezení šíření nákazy a zřejmě se budou nadále promítat do provozu muzeí.

Věřme však, že společnost najde cestu, jak ochránit rizikové skupiny lidí a jak zamezit nejhorším dopadům pandemie. Přejme si, aby se rychle obnovil zdravý život. Ve druhé řadě bude stěžejní, aby se důsledky pandemie neprojevíly nepříznivě v ekonomice.

Většinou si představujeme, že se budeme moci vrátit do normálu. Ale není vůbec jisté, že to tak bude. Pravděpodobněji si budeme vytvářet „nový normál“ a budeme zužitkovávat to, co jsme se v těžkém období naučili. Je za námi rok velkých změn i nových objevů a teprve budoucnost ukáže, které změny byly dočasné a které nás budou ovlivňovat i v budoucnu.

Věřím, že i za těchto okolností budeme vždy nacházet nové cesty a způsoby práce, aby mohlo NMvP i všechny jeho součásti vzkvétat, abychom mohli naplňovat společné vize a plány a aby muzeum nadále přinášelo obohacení, poučení i radost a potěšení svým návštěvníkům.

AVČR	Akademie věd České republiky
CES	Centrální evidence sbírek
ČR	Česká republika
ČT	Česká televize
DKRVO	dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace
EPS	elektrická požární signalizace
EZS	elektronický zabezpečovací systém
CHKO	chráněná krajinná oblast
HMP	Hanácké muzeum v přírodě
OPS	Oddělení péče o sbírky
OS	organizační složka
MC	Metodické centrum pro muzea v přírodě
MKČR	Ministerstvo kultury České republiky
MPV	Muzeum v přírodě Vysočina
MPZ	Muzeum v přírodě Zubrnice
NAKI	Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022
NMvP	Národní muzeum v přírodě
NPÚ	Národní památkový ústav
OON	ostatní osobní náklady
PR	public relations
SR	Slovenská republika
TIC	turistické informační centrum
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně
ÚOP	územní odborné pracoviště
ÚTAM	Ústav teoretické a aplikované mechaniky
VMP	Valašské muzeum v přírodě

Národní
muzeum
v přírodě

výroční zpráva 2020

Výroční zpráva za rok 2020
Národní muzeum v přírodě

Zveřejněna dne 30. 6. 2021.

Připravila:

PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., náměstkyně generálního ředitele pro odbornou činnost

Spolupracovali:

Ing. Bc. Jindřich Ondruš, generální ředitel

Ing. Věra Cáblová, náměstkyně generálního ředitele pro ekonomiku

Ing. Milan Gesierich, technický náměstek generálního ředitele

Ing. Jaroslav Polášek, náměstek generálního ředitele pro provoz

Mgr. Ivana Mikulecká, ředitelka Muzea v přírodě Zubrnice

PhDr. Magda Křivanová, ředitelka Muzea v přírodě Vysočina

PhDr. Petr Vodešil, Ph.D., vedoucí Hanáckého muzea v přírodě

a další pracovníci Národního muzea v přírodě

Redakční spolupráce a korektury: Ing. Zdeňka Románková

Grafická úprava a sazba: Břetislav Vašek

Výroční zpráva je zveřejněna na www.nmvp.cz

